Familia Rockefeller

Marius Grigorescu, Suceava ; Ilie Dorobanțu, Galați ; Vasile Suciu, Arad. Pînă astăzi, averea familiei Rockefeller n-a putut fi evaluată decît cu aproximație. În orice caz, ea se ridică la mai multe miliarde de dolari, chiar peste 10 miliarde, ceea ce reprezintă, scrie cotidianul „Le Monde", „o cincime din bugetul statului francez și aproape 5 la sută din produsul național al Franței". Familia Rockefeller are substanțiale participări în numeroase întreprinderi de mare anvergură : Standard Oil of New Jersey (ESSO, devenită apoi Exxon), Mobil Oil, băncile Chase Manhattan și First National, Eastern Air Lines, Boeing, United Nuclear, în construcții electronice, hoteliere, investiții în țările în curs de dezvoltare, agricultură (în S.U.A., Australia și Venezuela) etc. Fondatorul acestei imense averi a fost John D. Rockefeller sr. **(în fotografie)** decedat în 1937, în vîrstă de 97 de ani. În 1968, „Fortune magazine" aprecia că averea fiecăruia dintre membrii familiei Rockefeller este de 200 pînă la 300 milioane de dolari.

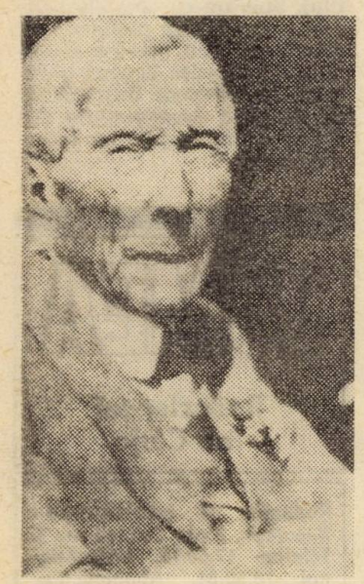

În privința lui Nelson Rockefeller, actualul vicepreședinte desemnat al S.U.A., săptămînalul american „Time" estimează că averea lui se ridică la aproximativ 250 milioane de dolari. Mare amator de artă (pasiune împărtășită și de ceilalți frați ai săi), Nelson Rockefeller este posesorul unei imense colecții de artă, care conține peste 1 500 de lucrări de o deosebită valoare.

Lui Nelson Rockefeller i-a plăcut deseori să afirme că evoluția carierei sale politice a fost independentă de bogăția sa.

Gligorie Iancu, București. Președintele Gerald Ford l-a numit, la 4 septembrie, pe William D. Rogers în funcția de secretar adjunct pentru afacerile interamericane. Rogers îi va succeda lui Jack Kubisch, care a fost numit ambasador al S.U.A. în Grecia. În cursul carierei sale, William D. Rogers a fost, printre altele, consilier special în cadrul Alianței pentru Progres, coordonator adjunct al aceleiași organizații și administrator adjunct al Agenției pentru dezvoltarea internațională. El a fost, în același timp, reprezentant adjunct al S.U.A. în Consiliul economic și social interamerican și președinte al Centrului de relații interamericane de la New York. Nu este vorba, deci, de fostul secretar de stat american, care se numește William P. Rogers.

Cristian Ioniță, Pitești. Regretăm, dar nu vă putem oferi lămuririle solicitate. Vă sugerăm să vă adresați întreprinderilor „Cartea prin poștă" sau „Rompresfilatelia".

Ștefan Laslo, București. Întrebarea dv. nu ni se pare clară. Cu cît un abonament este făcut pe o perioadă mai îndelungată, veți avea cu atît mai puține probleme în a găsi revista, primirea ei fiind asigurată.

L. Stoiculescu, Rm. Vîlcea. **1.** Președintele Giscard d'Estaing va face o vizită în Algeria la sfîrșitul primului trimestru al anului viitor. Va fi prima vizită oficială întreprinsă de un președinte al Franței în Algeria, de la obținerea independenței de către această țară (1962). Georges Pompidou fusese invitat, dar proiectul nu s-a realizat.

2. Arabia Saudită a adoptat, în urma semnării recente a unui contract cu Franța, procedeul francez de televiziune în culori — SECAM.

Puiu Voloșeniuc, Tulcea. Dintre cei cinci fii ai lui John D. Rockefeller jr., în afara lui Nelson Rockefeller, a mai făcut carieră politică Winthrop, mare fermier, care, astăzi, nu mai este în viață, fost guvernator al statului Arkansas. Ceilalți sînt, de asemenea, personalități de seamă ale vieții publice americane. David (n. 1915) este președinte la Chase Manhattan Bank, Laurence (n. 1910) este un influent om de afaceri în domeniile electronicii, cercetării, aviației și industriei hoteliere, iar John III (n. 1906) este cunoscut prin activitățile sale filantropice ; el prezidează Fundația Rockefeller.

Tatăl lor, John D. Rockefeller jr. (mort în 1960), fiul celebrului fondator al companiei Standard Oil și întîiul american bilionar, a realizat, în anii '30, reconstrucția centrului New York-ului, în cadrul căruia faimosul „Rockefeller Center" cuprinde 27 de „zgîrie-nori", cu mii de birouri, sute de magazine, music-halluri și muzee. **În fotografie,** John D. Rockefeller jr. (stînga) împreună cu fiii săi : David, Nelson, Winthrop, Laurence și John III.

Surinam

Ioana Gorun, Constanța. Guyana olandeză (Surinam) este pe cale de a deveni independentă. În Surinam există două mari comunități : pe de o parte, creoli, pe de alta — indieni și asiatici. La 20 noiembrie 1973, au avut loc alegeri generale și, pentru prima dată, a cîștigat partidul progresist (N.P.K.) de opoziție al comunității creole, care revendică deplina independență. Partidul indienilor (U.N.P.), al fostului președinte Lachemon, a obținut doar 17 locuri în Parlament, față de 22 pentru N.P.K. Liderul creolilor, Henk Aaron, a format un nou guvern, reafirmîndu-și cererea pentru independență.

Guvernul olandez s-a arătat favorabil, iar primul ministru Den Uyl a vizitat, în februarie, Paramaribo. Rezultatul acelor convorbiri a fost conferința de la Aya (18—21 mai) în timpul căreia s-a hotărît viitorul Surinamului : i se va acorda independența totală în cursul anului 1975.

Mircea Mironescu, Vaslui. **1.** Președintele Tanzaniei, Julius Nyerere, este al doilea șef de stat african (și nu primul, cum ne scrieți dv.) căruia i s-a decernat de către India premiul Jawaharlal Nehru pe anul 1974, în valoare de 13 335 dolari. Premiul Nehru este atribuit acelor oameni de stat, ale căror inițiative și idei politice contribuie la destindere și colaborare internațională. Primul șef de stat african căruia i s-a decernat premiul Nehru este Kenneth David Kaunda, președintele Republicii Zambia.

2. Astronautul Michael Collins, pilotul navei cosmice americane avînd la bord primul echipaj uman care a ajuns pe Lună, este acum director al Muzeului național al aerului și spațiului al Institutului Smithsonian de la Washington. De curînd i-a apărut și o carte — „Carring the Fire" (Predînd ștafeta).

Constantin Apetrei, Piatra Neamț. Vă sugerăm consultarea articolelor despre Portugalia publicate în ultimul timp de revista noastră.

O listă în sensul celei solicitate de dv. am publicat în cadrul acestei rubrici (nr. 31 a.c.).

Florin Vasilescu, București. Vă mulțumim pentru scrisoarea, observațiile și sugestiile dv.

POSTA REDACȚIEI

Etiopia — ultimele evenimente

Florin Ilie, Zalău ; Gh. Stănescu, Balș ; George Ioanidis, Constanța. Continuăm relatarea cronologică a principalelor evenimente petrecute în ultimele săptămîni în Etiopia (pentru perioada martie-iulie, v. revista „Lumea" nr. 34).

— La 6 august, Comisia pentru reforma constituțională, compusă din treizeci de membri, prezintă primului ministru, Lidj Michael Imru, textul proiectului unei noi Constituții. Acest text urmează să fie supus aprobării împăratului Haile Selassie, înainte de a fi trimis Parlamentului pentru adoptarea finală. Documentul, alcătuit din zece capitole, afirmă suveranitatea unică a poporului, separă puterile legislativă, executivă și judecătorească, recunoaște laicitatea statului și garantează libertatea expresiei, în special a presei. Senatorii, în număr de nouăzeci, vor fi, o parte, aleși în mod direct, iar alta numiți de Consiliul de Miniștri (pînă acum, ei erau desemnați de împăratul Haile Selassie). Se conferă dreptul de vot la optsprezece ani (față de douăzeci, ca în prezenta Constituție).

— În cursul săptămînii următoare, au loc manifestațiile mai multor mii de soldați etiopieni, care au făcut parte din trupele O.N.U. trimise în Congo în 1960. Ei acuză fostul guvern de a le fi deturnat soldele, o sumă globală de 14 milioane de dolari. Cinci mii de militari pătrund în incinta palatului imperial și cer să-l vadă pe împărat. Acesta apare în balconul său, în ovațiile manifestanților. Suveranul îi asigură că o delegație a fostelor „căști albastre" va fi primită de către el și de ministrul apărării, generalul Aman Andom.

— Marele șambelan al împăratului, Blatta Admassu Retta, este arestat, ceea ce ridică la aproape 150 numărul foștilor miniștri, guvernatori de provincii, judecători ș.a., reținuți și anchetați de armată.

— Comitetul de coordonare al forțelor armate decide preluarea sub controlul său a cancelariei ministrului sigiliului privat, unde se păstrează corespondența imperială, prin care erau difuzate toate decretele și dispozițiile împăratului Haile Selassie, adresate diferitelor organe ale aparatului guvernamental.

— 16 august : în cursul unei ședințe furtunoase, cei 23 de deputați din Eritreea în parlament demisionează. Președintele ședinței declară că este vorba de o chestiune „de extremă gravitate".

— În aceeași zi, Comitetul de coordonare al forțelor armate etiopiene anunță dizolvarea a trei organisme plasate sub autoritatea directă a împăratului Haile Selassie : Consiliul de coroană, organ suprem al imperialului, alcătuit din 40 de membri, Statul major particular al împăratului și Curtea specială de justiție.

— Generalul Taseffa Lemma, șeful gărzii imperiale (care numără 4 000 de oameni), este arestat la 17 august.

— În dimineața zilei de 19 august, este arestat de către armată secretarul general al parlamentului, acuzat de a fi pierdut un dosar referitor la acuzarea unor foști miniștri pentru deturnarea a 250 milioane de dolari.

— 20 august : împăratul deschide dezbaterile Adunării Naționale, prilejuite de demisia celor 23 de deputați din Eritreea, retrași la Asmara, capitala provinciei. „Sub conducerea împăratului — a declarat unul dintre deputați, exprimînd o opinie larg împărtășită — trebuie să fim în măsură să reglementăm problema unității naționale".

— În timp ce proiectul constituțional este retransmis spre examinare guvernului și Comitetului de coordonare a forțelor armate, Biserica ortodoxă etiopiană adresează acesteia din urmă un memorandum, protestînd împotriva faptului că „drepturile sale tradiționale" nu mai sînt recunoscute. Patriarhul Tewoflos atacă din proiectul de constituție în special propunerea de separare a statului și bisericii.

— 25 august : se anunță o remaniere guvernamentală parțială prin schimbarea titularilor a patru ministere. Agenția etiopiană de informații precizează că remanierea „a fost aprobată de împăratul Haile Selassie la propunerea primului ministru". Postul de radio etiopian anunță, pe de altă parte, două noi și importante numiri. Dato Amanuel Amde Michael, 42 de ani, pînă în prezent procuror general în Ministerul Justiției, este numit guvernator general al provinciei Eritreea, unde generalul Aman Andom, ministrul apărării și șeful Marelui Stat Major al armatei etiopiene, urmează să înceapă o călătorie de reconciliere. Este desemnat în funcția de președinte ad-interim al Universității „Haile Selassie" prof. Taya Gulilate.

În aceeași zi, Comitetul de coordonare a forțelor armate anunță trei noi arestări. Pe de altă parte, alte două personalități trebuiau să se prezinte, pînă a doua zi, la cartierul general al diviziei a 4-a din Addis Abeba, unde sînt deținuți miniștrii, magistrații, ofițerii și ceilalți membri ai vechii conduceri a statului etiopian, arestați recent de militari. Printre persoanele arestate figurează ministrul minelor în guvernul Makonnen și fost viceguvernator general în Eritreea după 1963, Dejazmatch Tesfa Yohannes Berhe.

Tot la 25 august, postul de radio Addis Abeba anunță hotărîrea Comitetului de coordonare al forțelor armate etiopiene de a trece palatele împăratului Haile Selassie (aproximativ zece la număr) în proprietatea statului, urmînd a fi utilizate în scopuri administrative. De acum înainte, palatul din Addis Abeba al împăratului, construit în 1961 și cunoscut sub denumirea de „Jubiliar", se va numi „Palatul poporului etiopian". Un administrator numit de guvern va avea de aici încolo responsabilitatea acestui palat.

— Trimisul special al Agenției France Presse relatează că ministrul etiopian al apărării, generalul Aman Andom, a subliniat, într-un discurs ținut în fața a douăzeci de mii de eritreeni, necesitatea menținerii unității naționale. Exprimîndu-se succesiv în diferitele limbi ale provinciei, tigrenia, araba și amarica, generalul Aman Andom a afirmat că „Eritreea este o problemă care privește Etiopia" și că „problemele etiopiene privesc și Eritreea".

— Miercuri, 4 septembrie, agenția de presă etiopiană anunță adoptarea de către Consiliul de Miniștri a unor decizii menite să vină în întîmpinarea importantelor schimbări intervenite în ultimul timp în Etiopia.

— Camera deputaților votează o moțiune în care se afirmă că măsurile luate de Comitetul de coordonare al forțelor militare sînt „necesare și urgente".

— Postul de radio etiopian anunță arestarea a încă șase personalități din Etiopia.

— În cursul unui miting ținut la 5 septembrie, studenții etiopieni își exprimă sprijinul total față de acțiunile Comitetului de coordonare al forțelor armate.

În **fotografie** — generalul Aman Andom efectuînd o vizită „de informare" în Eritreea.

Constantin Vapit, bloc 12, ap. 9, Micro I, Orăștie, jud. Hunedoara dorește **să cumpere** revista „Lumea" nr. 35 a.c. Ne pare rău, dar redacția nu dispune de un stoc pentru satisfacerea unor asemenea cereri.

Florin Dumitrilă, Căldăraru, jud. Argeș. Date biografice ale președintelui Gerard Ford veți găsi consultînd rubrica „Profil" nr. 35 a.c. Despre Aristides Pereira am scris în cadrul aceleiași rubrici (nr. 35 din 1973).

Valeriu Sima, Poieni, jud. Cluj. Sperăm că amplele articole și cronologii publicate de revista noastră, precum și materialele apărute la această rubrică au răspuns întrebărilor dv. privind evenimentele din Cipru și implicațiile lor internaționale.

LUMEA

Redactor-șef
Ion Cârje

Redacția și administrația : București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.10. Internațional 18.50.81. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. Abonamentele pentru străinătate : prin întreprinderea „ROMPRESFILATELIA" — serv. Import-Export Presă — București, Calea Griviței nr. 64–66, P.O.B. — 2001, telex 011631.

C.P.C.S.

Fabrica de piele, marochinărie şi încălţăminte

13 DECEMBRIE SIBIU

produce o gamă foarte largă de articole de marochinărie de calitate superioară, mult apreciate pe piaţa internă şi externă: serviete, mape, truse diplomatice, truse cosmetice, valize, genţi de voiaj, sacoşe, poşete, cordoane, portvizite, portmonede, portacte şi alte articole atît din piele cît şi din înlocuitori de piele

SIBIU tel. 23. 595, telex: 12. 748

Întreprinderea autoturisme — Pitești

autoturismul DACIA 1300

FORMULA AUTOTURISMULUI MODERN:

eleganță • rezistență
siguranță • stabilitate

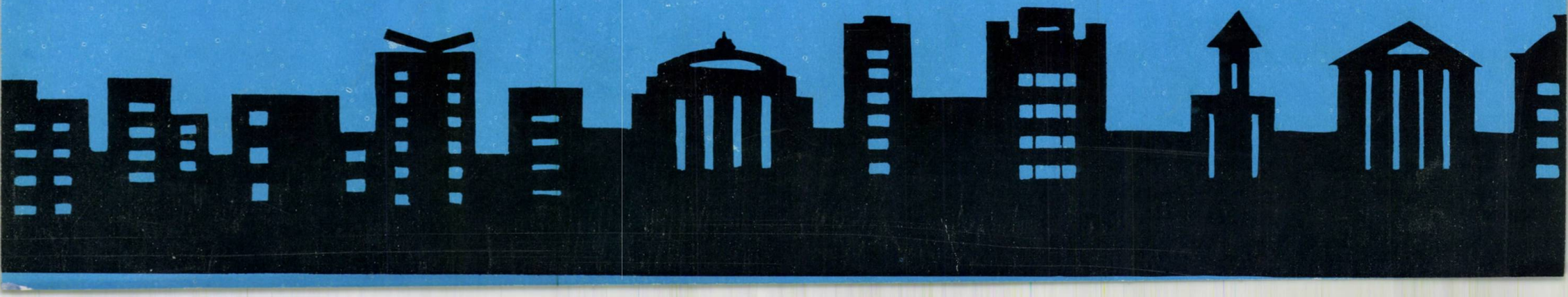

Lei 2

ANCHETĂ INTERNAȚIONALĂ

ROMÂNIA ÎN CONȘTIINȚA LUMII

LUMEA

SĂPTĂMÎNAL DE POLITICĂ EXTERNĂ

Nr. 39 19 septembrie 1974

CABINETUL DE LECTURĂ SIBIU

CONTRIBUȚIE MAJORĂ LA DEZVOLTAREA COLABORĂRII ROMÂNO-LIBERIENE

Reportaj pe glob **GUINEEA-BISSAU**

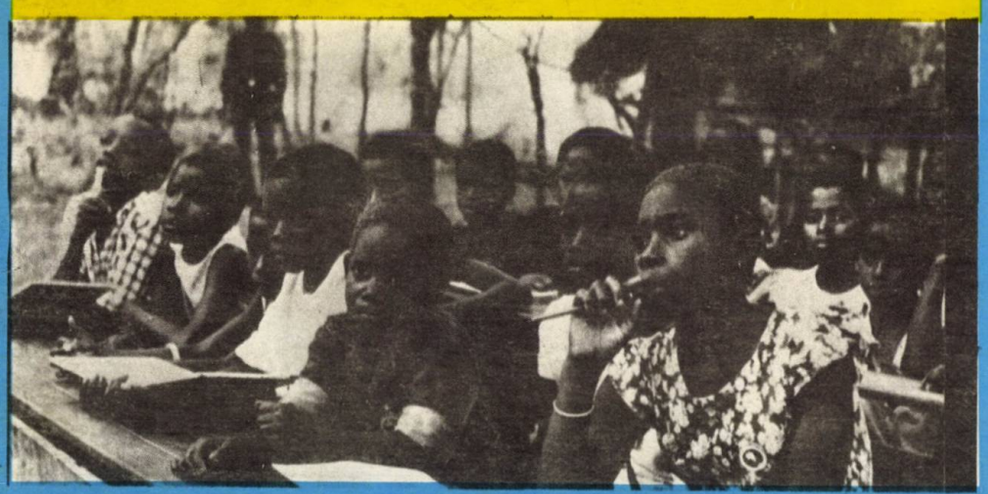

ADDIS ABEBA

Evoluția situației politice

SESIUNEA XXIX

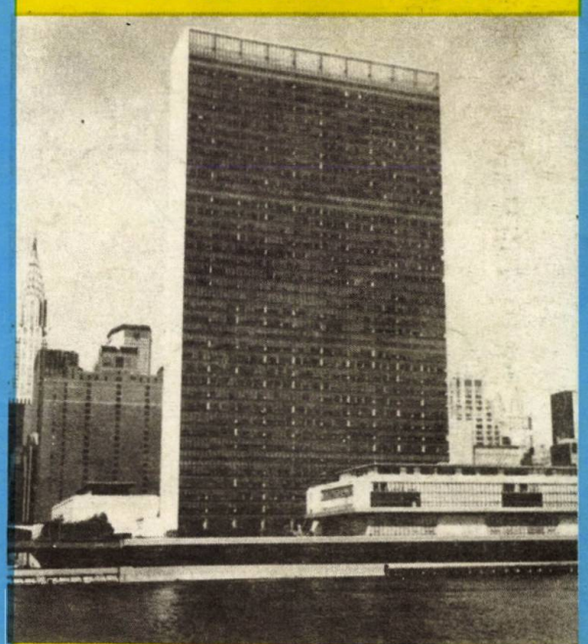

Prioritățile Națiunilor Unite

tovarășul Nicolae Ceaușescu, președintele Republicii Socialiste România, și președintele Republicii Liberia, dr. William R. Tolbert jr.

DIALOGUL ROMÂNO-LIBERIAN LA NIVEL ÎNALT

În vizită la întreprinderea „Electronica" una din modernele unități industriale a Capitalei

La combinatul de industrializare a lemnului — Pipera

În fața machetei cartierului Drumul Taber

LUMEA

Săptămînal de politică externă editat de Uniunea Ziariștilor din Republica Socialistă România

39 (569)

19 septembrie 1974

ARTICOLE, CORESPONDENȚE

Tezele Comitetului Central al Partidului Comunist Român pentru Congresul al XI-lea. Document programatic – imagine luminoasă a viitorului patriei. Ilie Olteanu 2

Contribuție majoră la dezvoltarea colaborării româno-liberiene. Dumitru Mirileanu 3

Evoluția ascendentă a relațiilor dintre România și Sri Lanka. Liana Enescu 4

Lichidarea subdezvoltării – imperativ major al contemporaneității (III). Eliminarea decalajelor economice – condiție a instaurării unor noi relații economice internaționale. Ilie Șerbănescu 8

New York. Sesiunea a XXIX-a: Prioritățile Națiunilor Unite. Ion Goriță 13

Geneva. Etapa finalizării documentelor. Corneliu Vlad 14

Washington. O.S.A.: reconsiderări privind relațiile cu Cuba. Constantin Alexandroaie 15

Noile acorduri indo-pakistaneze. Ion Puținelu 15

Etiopia. Actul de la 12 septembrie. Marcel Negreanu 18

Ce e nou în Piața comună? George Serafin 20

Iugoslavia. Cuvîntarea președintelui I. B. Tito la Ieseniție. 24

ANCHETA INTERNAȚIONALĂ ROMÂNIA ÎN CONȘTIINȚA LUMII

Răspund: Ahmed Tayeb Benhima, Nazih Al-Bizri, Lord Hugh Caradon, Joseph R. L. Kotsokoane, Daysuke Akita 5–7

INTERVIUL NOSTRU

Pak Zung Guc, ambasadorul R.P.D. Coreene la București 11

REPORTAJ PE GLOB

Guineea-Bissau (II). Dumitru Constantin 16

1 000+1 22–23

PUNCTE DE VEDERE DIN PRESA MONDIALĂ

Le Monde Diplomatique, Rinascita, Le Monde, L'Unità 25–28

PROFIL

Abdelaziz Bouteflika, președintele celei de a XXIX-a sesiuni a Adunării Generale a O.N.U. 28

POȘTA REDACȚIEI 29–32

SAPTAMINA

CABINETUL DE PARTID SIBIU

11—17 septembrie

miercuri

– În urma semnării, la Lisabona, a documentului prin care Portugalia recunoaște „de jure" independența Republicii Guineea-Bissau, **reprezentanții Partidului African al Independenței din Guineea-Bissau și Insulele Capului Verde (P.A.I.G.C.) au preluat controlul efectiv asupra capitalei țării, Bissau, precum și asupra ultimelor puncte ale teritoriului aflat încă sub administrație portugheză.**

– Președintele Mao Tzedun a primit pe generalul Gowon, șeful statului nigerian, care întreprinde o vizită oficială în R.P. Chineză.

– Ministrul de externe al Greciei, Gheorghios Mavros, a avut întrevederi la Bruxelles cu mai multe oficialități ale Pieței comune. Discuțiile s-au axat asupra reactivării acordului de asociere a Greciei la C.E.E.

joi

– Președintele Republicii Turcia, Fahri Korütürk, l-a primit pe Mircea Malița, ministru secretar de stat, reprezentantul personal al președintelui Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu, care i-a înmînat un mesaj din partea șefului statului român. Reprezentantul român a fost, de asemenea, primit de premierul turc, Bülent Ecevit, cu care a avut o convorbire asupra situației actuale din Cipru.

– Comitetul de coordonare al forțelor armate din Etiopia a anunțat, într-o proclamație difuzată de postul de radio Addis Abeba, **că împăratul Haile Selassie a fost detronat și că o administrație militară provizorie a fost instaurată la conducerea țării.**

– La Sofia au început convorbirile dintre Todor Jivkov, prim-secretar al C.C. al P .C. Bulgar, președintele Consiliului de Stat al R.P. Bulgaria, și Hafez El Assad, secretar general al Partidului Baas Arab Socialist, președintele Republicii Arabe Siriene, aflat într-o vizită oficială în Bulgaria.

vineri

– Liderii comunităților greacă și turcă din Cipru, președintele interimar Glafkos Clerides și, respectiv, Rauf Denktaș, au ajuns la un acord asupra schimbului de prizonieri între cele două comunități. Acordul prevede eliberarea eșalonată a persoanelor bolnave și răniților, tinerilor sub 18 ani, studenților, cadrelor didactice ș.a.

– La Belgrad s-au încheiat lucrările reprezentanților țărilor nealiniate însărcinate cu coordonarea și punerea în practică a programului de acțiune pentru cooperare economică. La întîlnire au participat reprezentanți ai Algeriei, Egiptului, Indiei, Guyanei, Indoneziei, Nigeriei și Iugoslaviei.

simbătă

– În localitatea Monastir au continuat lucrările celui de-al IX-lea Congres al Partidului Socialist Desturian din Tunisia. Congresul a ales în unanimitate pe Habib Bourguiba în funcțiile de președinte pe viață al Tunisiei și de președinte pe viață al Partidului Socialist Desturian.

– Biroul de coordonare la Națiunile Unite al țărilor nealiniate a creat un grup format din reprezentanții Algeriei, Guyanei, Indiei, Mali și Iugoslaviei, însărcinat să contribuie la soluționarea pe cale politică a crizei din Cipru. Biroul de coordonare a cerut reprezentanților celor cinci țări să urmărească cu atenție evoluția situației din insulă, concluziile lor urmînd a fi utilizate pentru inițierea de contacte și oferirea bunelor oficii – dacă necesitățile o vor cere.

– S-au încheiat, la Washington, convorbirile oficiale dintre președintele S.U.A., Gerald Ford, și primul ministru al Israelului, Yitzhak Rabin. Principala problemă abordată a constituit-o situația din Orientul Apropiat.

duminică

– Pe insula Sal, din arhipelagul Insulelor Capului Verde, a avut loc o întrevedere între președintele Portugaliei, Antonio de Spinola, și președintele Zairului, Mobutu Sese Seko.

– Au început, în apropiere de Bonn, convorbirile dintre Hans-Dietrich Genscher, ministrul de externe al R.F. Germania, și Andrei Gromiko, ministrul de externe al U.R.S.S.

luni

– În cadrul unei conferințe de presă, **primul ministru al Turciei, Bülent Ecevit, a anunțat că l-a informat pe președintele Korütürk în legătură cu intenția sa de a demisiona din funcția de șef al guvernului.** El a menționat că președintele Korütürk a aprobat această hotărîre.

– Cancelarul R. F. Germania, Helmut Schmidt, l-a primit pe Andrei Gromiko, ministrul afacerilor externe al U.R.S.S. A. Gromiko a fost primit apoi de președintele R.F.G., Walter Scheel. În cursul convorbirii, ministrul sovietic a remis președintelui R.F.G. invitația de a face o vizită oficială în U.R.S.S. în cursul anului 1975.

– La Helsinki au început convorbirile dintre președintele Finlandei, Urho Kekkonen, și Gustav Husak, secretar general al C.C. al P.C. din Cehoslovacia, președintele Comitetului Central al Frontului Național din Cehoslovacia, care a sosit luni într-o vizită oficială în Finlanda.

marți

– La Londra a fost dat publicității programul Partidului Laburist – veritabil manifest electoral în preajma alegerilor generale a căror dată nu a fost anunțată încă oficial, dar care se consideră a fi 10 octombrie.

– Președintele Franței, Valéry Giscard d'Estaing, s-a întîlnit la Paris cu președintele Republicii Africa Centrală, Jean Bedel Bokassa. Cei doi președinți au discutat, în primul rînd, probleme ce privesc cooperarea dintre Franța și Republica Africa Centrală în diferite domenii – economic, cultural, social și tehnic.

TEZELE COMITETULUI CENTRAL AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN PENTRU CONGRESUL AL XI-LEA

Document programatic — imagine luminoasă a viitorului patriei

Orientării generale a politicii interne și externe a partidului și statului nostru în perspectiva unui sfert de secol — magistral întruchipată în ceea ce numim, cu legitimă mîndrie patriotică, drept Carta fundamentală ideologică, teoretică și politică a comuniștilor. Programul partidului —, prevederilor și obiectivelor acestuia pentru viitorul cincinal și următorii ani — concretizate în Directive — li s-au adăugat, în aceste zile, un nou document de o deosebită însemnătate în viața națiunii — **Tezele Comitetului Central al Partidului Comunist Român pentru Congresul al XI-lea.**

Istorice documente în întreaga activitate economică, socială și politică a țării, îndreptată pe făgașul edificării societății socialiste multilateral dezvoltate și a înaintării României spre comunism, **Programul, Directivele, Tezele** se constituie într-un nou și puternic stimulent al întăririi continue a coeziunii națiunii noastre, al înaintării patriei. România socialistă, pe noi culmi de civilizație și progres.

Vedem în aceste documente de excepțională însemnătate expresia puternică a înaltului spirit de responsabilitate comunistă și a patriotismului fierbinte cu care Partidul Comunist Român își îndeplinește rolul de forță conducătoare a societății noastre, a contribuției remarcabile, hotărîtoare a tovarășului Nicolae Ceaușescu la fundamentarea strategiei și tacticii revoluționare a partidului.

Identificîndu-și izvorul în Program, Tezele Comitetului Central „**fac o analiză succintă a realizărilor dobîndite și a modului în care s-a muncit pentru îndeplinirea prevederilor Congresului al X-lea și Conferinței Naționale din anul 1972, indicînd, totodată, în lumina Programului și a Directivelor ce urmează a fi adoptate de Congres, ce trebuie făcut și cum trebuie acționat în etapa următoare pentru a transpune cu succes în viață importantele obiective economice, politice și sociale pe care ni le propunem**".

Ca și proiectele de Program și Directive, Tezele sînt supuse unei largi dezbateri a maselor de oameni ai muncii, a întregului popor. Se desfășoară o acțiune de mare amploare, intrată firesc în practica democratică a Partidului, promotorul consecvent al concepției în virtutea căreia, în elaborarea unor documente de asemenea însemnătate pentru viitorul națiunii, este imperios necesară angajarea forței creatoare a tuturor cetățenilor țării, astfel încît hotărîrile ce se iau să întruchipeze pe deplin experiența și înțelepciunea colectivă a partidului și poporului, voința unanimă a întregului partid și a întregului popor. „**Tezele** — se arată în documentul Comitetului Central — **vor da astfel prilejul întregului partid și popor să-și spună cuvîntul asupra activității desfășurate în această perioadă, să releve realizările, experiența pozitivă dobîndită, cît și lipsurile și deficiențele ce se mai fac simțite în diferite sectoare de activitate și, totodată, să se pronunțe asupra sarcinilor de viitor, asupra modalităților de perfecționare continuă a activității de partid și de stat, a muncii, în toate compartimentele societății, să dea glas voinței lor de a face totul pentru traducerea în viață a Programului partidului**".

Trecerea în revistă a remarcabilelor rezultate pe care le-a cunoscut națiunea noastră socialistă în ultimii cinci ani, a activității internaționale a partidului și statului român confirmă, cu pregnanță pe care o poate da puterea faptelor, unitatea dialectică, inextricabilă dintre latura internă și cea externă a aceluiași tot unitar — politica de ansamblu a României. Viața a demonstrat — și Tezele reliefează acest aspect fundamental — că realizările poporului român în construirea noii sale vieți reprezintă factorul hotărîtor al creșterii perpetue a prestigiului țării noastre în conștiința celorlalte state ale lumii. În același timp — atribut al interdependenței între cele două laturi — la sporirea acestui prestigiu, la afirmarea României socialiste în concertul națiunilor lumii, a contribuit și contribuie politica noastră externă — dinamică, constructivă și consecvent principială —, promovată de partid și stat în deplin consens cu aspirațiile și năzuințele profunde ale poporului român, cu interesele generale ale socialismului, progresului și păcii, cu cerințele obiective ale dezvoltării contemporane a omenirii.

În deplina unitate, realizată în mod consecvent și armonios, între interesele naționale și cele internaționale, se identifică izvorul forței și viabilității politicii externe a partidului și statului nostru. Această unitate reprezintă fundamentul monolitic al contribuției crescînde pe care România o aduce la triumful idealurilor păcii și socialismului în lume. Programul — ca orientare strategică, de perspectivă —, Directivele și Tezele — ca modalități practice de înfăptuire, în viitorul apropiat, a obiectivelor politice, sociale, economice propuse — deschid în fața României calea luminoasă de înflorire și dezvoltare pe făgașul progresului, al edificării societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintării spre comunism și, în același timp, contribuie la ridicarea pe o treaptă nouă superioară, a activității internaționale a țării.

Cursul evenimentelor internaționale, modificările produse în raporturile interstatale în ultimii ani au confirmat pe deplin justețea aprecierilor Congresului al X-lea al partidului, caracterul profund realist al orientărilor stabilite în domeniul politicii noastre externe.

Pe arena internațională s-au produs — și procesul este în desfășurare — mari transformări revoluționare, sociale și naționale, cu efecte pozitive asupra raportului de forțe. Voința legitimă, puternic afirmată, a popoarelor de a-și făuri destinele potrivit năzuințelor și intereselor proprii, fără ingerințe din afară, stimulează noul curs spre destindere, colaborare și cooperare între state. Fără să fi devenit ireversibil — există încă în lume forțe ce se opun, reacționare — acest curs nou, progresist, necesită, în mod obiectiv, statuarea în raporturile dintre state a unor principii și norme de relații internaționale corespunzătoare. Analiza profund științifică a vieții internaționale reliefează — și Tezele partidului subliniază acest aspect — faptul că există condiții obiective de întărire a cursului spre democratizarea vieții internaționale, de a așeza raporturile interstatale pe temelia trainică a unor norme de drept internațional îmbunătățite, de a fi adoptate noi principii în relațiile dintre state, în concordanță cu aspirațiile popoarelor de convietuire pe baza deplinei egalități și respectului mutual.

Credincioasă politicii sale externe de pace, bunăstare și progres, a cărei consecvență și continuitate sînt relevate pregnant de Program, Directive și Teze, România a militat și va milita activ pentru democratizarea întregii vieți internaționale, în toate sferele ei de manifestare, pentru statornicirea unei noi ordini economice și politice internaționale, considerînd de datoria sa că, alături de toate celelalte forțe progresiste ale omenirii, să acționeze continuu pentru atingerea acestui nobil țel.

Istoricele documente ale Congresului al XI-lea al partidului, supuse spre dezbatere întregii țări, pun în lumină hotărîrea Partidului Comunist Român, a României socialiste, de a situa în centrul politicii noastre externe amplificarea relațiilor cu toate statele socialiste — factor de cea mai mare importanță pentru dezvoltarea socialistă a țării noastre, ca și a oricărei țări socialiste ; pun în lumină continuarea procesului de lărgire și diversificare a relațiilor de colaborare cu țările în curs de dezvoltare, cu statele care au pășit pe calea propășirii lor economice și sociale independente ; pun în lumină voința și hotărîrea României de a acționa și în viitor, în spiritul coexistenței pașnice, pentru extinderea raporturilor în diverse domenii cu toate statele lumii, fără deosebire de orînduire socială, pe baza deplinei egalități în drepturi.

Acestor linii directoare, fundamentale ale activității sale internaționale, România le consacră deplina angajare, întreaga sa energie, neclintita ei principialitate, pentru a face tot ce-i stă în putință în vederea triumfului unor raporturi noi de justiție și etică internațională, pentru făurirea unei noi și autentice structuri a păcii, dreptății, colaborării și progresului în lume.

Ilie Olteanu

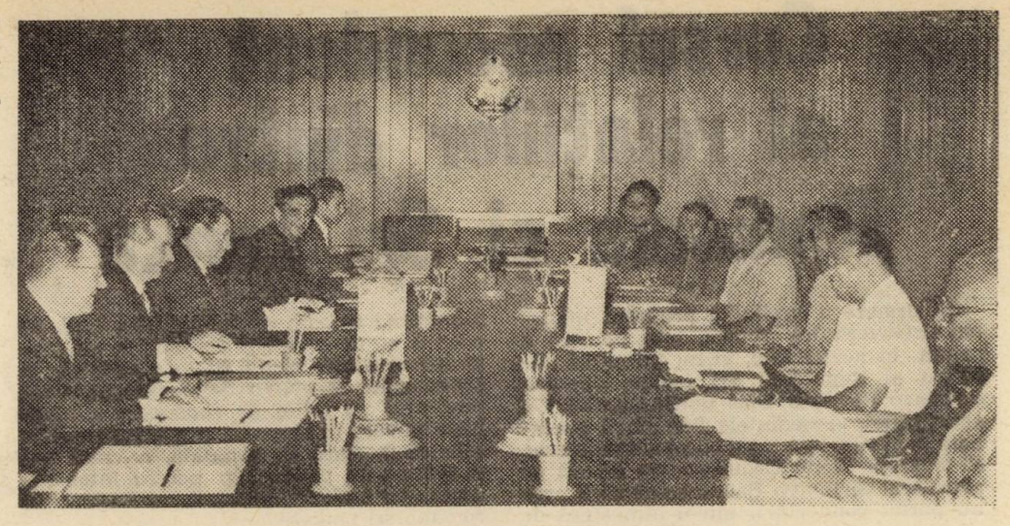

Aspect de la convorbirile oficiale dintre președintele Nicolae Ceaușescu și președintele dr. William R. Tolbert jr.

Contribuție majoră la dezvoltarea colaborării româno-liberiene

Marcată, în primul rînd, de convorbirile dintre președintele Nicolae Ceaușescu și președintele William R. Tolbert jr., apoi de cunoașterea de către înaltul oaspete liberian a unor importante obiective social-economice și culturale din București, această a doua etapă a dialogului la nivel înalt româno-liberian, dialog inițiat, anul acesta, în martie, prin vizita șefului statului român la Monrovia, consemnează, încă de pe acum, momente ce prefigurează caracterul fructuos și semnificația sa deosebită, de nouă etapă de referință în relațiile dintre cele două țări.

Convorbirile oficiale. Ca și în martie a.c. — la Monrovia, cu prilejul vizitei președintelui Nicolae Ceaușescu și a tovarășei Elena Ceaușescu —, ele s-au desfășurat într-o atmosferă de prietenie, de stimă și înțelegere reciprocă — atmosferă ce caracterizează, de altfel, ansamblul relațiilor româno-liberiene. În timpul convorbirilor, s-a constatat cu deplină satisfacție că relațiile de prietenie dintre cele două țări cunosc o evoluție mereu ascendentă, iar înțelegerile și măsurile preconizate de cei doi șefi de stat, cu prilejul vizitei președintelui Nicolae Ceaușescu în Liberia, se înfăptuiesc cu succes, determinînd o aprofundare a colaborării și cooperării pe multiple planuri.

Așa după cum se poate constata, ambele părți subliniază că, în evoluția pozitivă a relațiilor româno-liberiene, un rol remarcabil l-a avut vizita efectuată la începutul acestui an, în Liberia, de președintele Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu, vizită înscrisă printre acțiunile inițiate și desfășurate constant de țara noastră pentru promovarea unei colaborări multilaterale cu statele Africii. În legătură cu aceasta, președintele William R. Tolbert jr. spunea, în toastul rostit la dineul oferit în onoarea sa de președintele României : **„Cu 191 de zile în urmă, Excelența Sa președintele Nicolae Ceaușescu a pus piatra de hotar în relațiile româno-liberiene cînd, domnia-sa și prima doamnă a națiunii române, doamna Elena Ceaușescu, au făcut o vizită oficială în Liberia. Vizita în Liberia și în alte țări africane, făcută de șeful statului român, a fost un factor stimulator, cu o largă semnificație în contextul relațiilor internaționale dintre state, indiferent de distanțele geografice ce le separă, de statutul lor economic sau de orînduirea lor socială sau politică".**

Totodată, noua serie de convorbiri oficiale dintre cei doi președinți a prilejuit și exprimarea hotărîrii comune de a extinde și adînci, pe mai departe, raporturile româno-liberiene în toate domeniile de activitate — politic, economic, tehnico-științific, cultural —, în folosul popoarelor român și liberian, al progresului lor economic și social, al colaborării și înțelegerii internaționale.

Să notăm, în acest sens, că, în conformitate cu indicațiile președinților Nicolae Ceaușescu și William R. Tolbert jr., convorbirile economice dintre delegațiile celor două țări s-au încheiat prin semnarea unor noi acorduri româno-liberiene : Aide-Mémoire privind măsurile ce urmează a fi întreprinse de cele două părți pentru transpunerea în practică a acțiunilor de colaborare și cooperare, stabilite de președinții celor două țări la Monrovia și București ; Acordul de cooperare tehnică și științifică dintre România și Liberia (acțiunile de cooperare vizează domeniile minier, metalurgic, industria lemnului și alte sectoare), precum și un cuprinzător Acord cultural.

În cuprinzătorul lor schimb de vederi, cei doi șefi de stat au abordat și probleme actuale ale vieții internaționale, prilej cu care au reafirmat voința țărilor lor de a intensifica conlucrarea în problemele majore care confruntă omenirea, cu convingerea că, în acest fel, România și Liberia își vor aduce, și în viitor, o contribuție activă la lupta popoarelor împotriva colonialismului și neocolonialismului, pentru o dezvoltare liberă și pentru propășire economică și socială de sine stătătoare, la întărirea frontului democratic antiimperialist, la promovarea principiilor egalității în drepturi, independenței și suveranității în relațiile dintre state, a unei noi ordini economice și politice, la cauza păcii și progresului pretutindeni în lume.

Cunoașterea realităților României socialiste. Este un alt punct din program, care a oferit înaltului oaspete liberian prilejul de a avea primul contact direct cu realitățile economico-sociale ale României socialiste, cu rezultatele obținute de poporul nostru în dezvoltarea multilaterală a țării, în ridicarea nivelului său de trai. **„In timpul vizitei** — spunea tovarășul **Nicolae Ceaușescu — veți avea prilejul, domnule președinte, să cunoașteți nemijlocit unele din realizările și preocupările poporului român în cei 30 de ani de la eliberarea sa de sub dominația fascistă, dorința și hotărîrea sa de a-și făuri o viață tot mai prosperă și înfloritoare".**

Totodată, alături de convorbirile oficiale dintre președintele Nicolae Ceaușescu și președintele William R. Tolbert jr., vizitarea de către șeful statului liberian a unor moderne întreprinderi românești și, în general, cunoașterea nemijlocită a posibilităților oferite de economia română au favorizat explorarea unor noi domenii în care, cele două țări — România și Liberia — pot colabora și coopera fructuos, în avantajul reciproc, spre binele și prosperitatea popoarelor lor. Marele ansamblu urbanistic Drumul Taberei, întreprinderea „Electrotehnica", Teatrul Național, C.I.L.-Pipera, întreprinderea „Electronica" — reprezintă etapele itinerarului prin Capitală al celor doi președinți și, în egală măsură, un cadru în care a continuat dialogul la nivel înalt româno-liberian. Pentru a sublinia dubla semnificație a acestei vizite — caracterul ei de mărturie a progresului multilateral al țării noastre și contribuția ei la lărgirea colaborării dintre cele două țări — la încheierea periplului prin Capitală, adresîndu-se președintelui Nicolae Ceaușescu, șeful statului liberian spunea : „A fost o vizită foarte interesantă. Calde felicitări pentru realizările dobîndite de România".

„Înaltul nivel la care avem plăcerea să constatăm că au fost ridicate relațiile dintre cele două țări ale noastre..." Cu aceste cuvinte, președintele Tolbert definea stadiul raporturilor româno-liberiene, prefigurînd conținutul viitoarelor înțelegeri și acțiuni de cooperare dintre cele două țări, își exprima încrederea că acestea vor consolida și aprofunda relațiile de prietenie dintre România și Liberia, dintre popoarele celor două state.

Nu încape îndoială că această a doua etapă a dialogului la nivel înalt româno-liberian va constitui un nou moment de referință în cronica relațiilor dintre cele două țări, avînd calitatea semnificativă de contribuție majoră la cauza prieteniei și colaborării dintre cele două țări și popoare, la intensificarea cooperării României cu statele africane.

Dumitru Mirileanu

Cursul ascendent al relațiilor dintre România și Sri Lanka

Ca urmare a invitației primului ministru al Guvernului român, țara noastră a primit, în aceste zile, vizita primului ministru al Republicii Sri Lanka, doamna Sirimavo Ratwate Dias Bandaranaike. Cu acest prilej, președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, și tovarășa Elena Ceaușescu au primit pe premierul Sirimavo Bandaranaike, cu care au purtat convorbiri, într-o atmosferă de cordialitate și prietenie. Întrevederea a evidențiat modul pozitiv în care evoluează relațiile, pe multiple planuri, dintre cele două state, subliniindu-se dorința comună de a se continua eforturile în vederea identificării unor noi domenii de colaborare și cooperare în interesul reciproc.

„Doresc — a declarat președintele **Nicolae Ceaușescu — să exprim, încă o dată, satisfacția mea pentru vizita pe care doamna prim-ministru o face în România; de asemenea, doresc să-mi exprim speranța că această vizită — prima vizită a unui prim-ministru din Sri Lanka în România — și, în general, întîlnirile dintre țările noastre la acest nivel vor contribui la dezvoltarea colaborării viitoare între statele noastre, în toate domeniile de activitate".**

„Impresiile noastre ne permit să constatăm că vizita a fost foarte constructivă" — a afirmat, la rîndul său, premierul **Bandaranaike**, exprimîndu-și convingerea că vizita efectuată în România va contribui substanțial la amplificarea relațiilor de colaborare dintre cele două state.

Abordarea aspectelor vieții politice internaționale a reliefat dorința celor două țări de a milita activ, pe mai departe, pentru colaborare și pace în lume, pentru democratizarea vieții internaționale și instaurarea unei noi ordini economice internaționale, pentru promovarea unor relații întemeiate pe echitate și pe deplina egalitate în drepturi, respectul independenței și suveranității naționale, neamestecul în treburile interne, recunoașterea dreptului fiecărui popor de a se dezvolta potrivit dorinței și intereselor sale. **„Am constatat cu bucurie că asupra multor probleme ale vieții internaționale contemporane** — a afirmat tovarășul **Nicolae Ceaușescu — există puncte de vedere asemănătoare sau foarte apropiate și dorința de a conlucra în realizarea unei lumi în care fiecare națiune să se bucure de deplină egalitate și să se poată dezvolta în mod independent".**

Convorbirile oficiale desfășurate în cadrul vizitei au constituit o fructuoasă ocazie pentru constatarea cursului ascendent al relațiilor dintre cele două țări, ca și al premiselor intensificării dialogului lor.

„Considerăm vizita oficială a primului ministru al Republicii Sri Lanka, prima vizită la acest înalt nivel în istoria relațiilor dintre țările noastre, drept o expresie a colaborării și prieteniei ce s-au statornicit între Republica Socialistă România și Republica Sri Lanka, a dorinței popoarelor noastre de a se cunoaște mai bine, de a se apropia și de a coopera" — a relevat primul ministru al Guvernului Republicii Socialiste România, Manea Mănescu, în toastul rostit cu prilejul dineului oferit în cinstea oaspetelui. Este cuprinsă în această frază o succintă dar revelatoare caracterizare a evoluției ascendente pe care au cunoscut-o, în anii din urmă, relațiile dintre cele două țări. Subliniind această evoluție și înscriind, pe traseul ei, un moment distinct, de evidentă însemnătate, vizita în țara noastră a premierului Sirimavo Bandaranaike a reprezentat un prilej de constatare a nivelului la care se situează raporturile dintre cele două state și, totodată, a creat noi și însemnate posibilități pentru intensificarea, pe multiple planuri, a legăturilor româno-sri lankeze.

„Sri Lanka și România sînt națiuni mici, care au anumite caracteristici comune și care sînt confruntate cu multe probleme similare" — observa doamna Sirimavo Bandaranaike, explicînd geneza apropierii și a bunelor relații statornicite între două națiuni situate, geografic, la mare depărtare. Eforturile depuse de fiecare dintre cele două națiuni pentru dezvoltarea de sine stătătoare, pentru punerea în valoare a bogățiilor naționale, pentru propășirea economică și socială s-au bucurat de interes și apreciere în rîndul celeilalte națiuni prietene. „De la stabilirea contactelor diplomatice dintre cele două țări ale noastre au existat — spunea doamna Bandaranaike — multe dovezi tangibile ale creșterii relațiilor prietenești între Sri Lanka și România într-un număr de domenii, în special în cel al cooperării economice. Complexul de prelucrare industrială a lemnului construit în Sri Lanka cu sprijinul României rămîne un exemplu strălucit al cooperării economice dintre cele două țări ale noastre".

Într-adevăr, în climatul favorabil creat de evoluția pozitivă a relațiilor politice, de-a lungul anilor, s-au realizat remarcabile progrese în direcția cooperării economice, desfășurată în cadrul acordului comercial și de plăți și a celui de cooperare economică și tehnică, și s-au putut continua eforturile comune de identificare a unor noi domenii de interes reciproc, în măsură să întărească și mai mult colaborarea dintre România și Sri Lanka. În acest sens, recenta vizită a adus o contribuție de seamă, contactele și convorbirile din timpul ei, ca și rezultatele concrete — Acordul guvernamental de cooperare în domeniile științei și culturii și celelalte înțelegeri încheiate — facilitînd, în viitor, amplificarea schimburilor între cele două state, intensificarea relațiilor lor prietenești.

În același timp, vizita în România a premierului Bandaranaike a prilejuit un schimb de opinii asupra unor importante aspecte ale situației internaționale actuale, convorbirile purtate evidențiind interesul și voința ambelor state pentru crearea și asigurarea unui climat de destindere, pace și colaborare în lume.

„Noi, în Sri Lanka, am urmărit cu mult interes și admirație inițiativele de politică externă ale României sub conducerea capabilă și dinamică a stimatului dv. președinte, Excelența Sa Nicolae Ceaușescu. El este un promotor înflăcărat și consecvent al drepturilor națiunilor mici în diverse forumuri internaționale (inclusiv în consiliile europene). Contribuția sa la cauza destinderii și cooperării internaționale i-a cîștigat nu numai stima și respectul nostru, ci al întregii lumi".

În cursul discuțiilor s-au reliefat, o dată în plus, cursul tot mai accentuat spre destindere și colaborare internațională în lumea de azi, marile transformări și mutații ce se produc în favoarea forțelor progresiste, în direcția eliminării inegalităților, anacronismelor generate de vechea politică imperialistă și colonialistă, pentru așezarea relațiilor interstatale pe baze noi și instaurarea unei noi ordini internaționale. S-a subliniat, în acest context, necesitatea elaborării unor norme noi de drept internațional, corespunzătoare cerințelor convețuirii popoarelor pe bază de deplină egalitate și respect mutual, în spiritul solidarității umane, al echității naționale și justiției internaționale.

Aeroportul internațional Otopeni. Oaspetele a fost salutat cu cordialitate de primul ministru al Guvernului, Manea Mănescu

Oprindu-se asupra focarelor de tensiune și conflicte care mai persistă în diferite colțuri ale lumii, părțile au reliefat că se impune o intensificare a preocupărilor pentru rezolvarea acestor probleme pe calea tratativelor, cu participarea tuturor statelor interesate, direcție în care — s-a arătat — trebuie să-și manifeste preocuparea toate statele lumii și, în primul rînd, țările în curs de dezvoltare, statele mici și mijlocii.

„Este cît se poate de semnificativ faptul că marea majoritate a tinerelor state independente refuză să accepte ca pe o fatalitate istorică împărțirea lumii în blocuri opuse. În numeroase documente și declarații, România a apreciat rolul pozitiv pe care-l joacă grupul țărilor nealiniate în condițiile internaționale actuale, contribuția acestor țări la promovarea normelor de echitate și justiție, de egalitate în drepturi în relațiile dintre state, la afirmarea cursului spre destindere și înțelegere în lume" — aprecia primul ministru al Guvernului român.

Desfășurată într-o atmosferă de cordialitate și fructuoasă conlucrare, vizita efectuată de premierul Republicii Sri Lanka, doamna Sirimavo Bandaranaike, în țara noastră, s-a înscris, prin semnificație și rezultate, în rîndul marilor evenimente care au punctat și impulsionat evoluția relațiilor dintre cele două țări. Subliniind continuitatea dialogului stabilit între cele două națiuni, ea a deschis noi perspective dorinței reciproce de intensificare a cooperării pe diverse planuri, a amplificării legăturilor dintre poporul român și poporul sri lankez.

Liana Enescu

„Relațiile de colaborare și cooperare dintre România și Maroc se dezvoltă pe un drum bun"

Ahmed Tayeb Benhima

ministrul de stat pentru informații din Maroc

— Domnule ministru, ați condus delegația marocană la festivitățile de la București, prilejuite de a 30-a aniversare a eliberării României de sub dominația fascistă. În această calitate, vă rugăm să ne împărtășiți aprecierile dv. despre stadiul și perspectivele de dezvoltare ale relațiilor româno-marocane.

— Maiestatea Sa, Regele Hassan al II-lea, m-a onorat cu misiunea de a reprezenta poporul marocan la grandioasele festivități care au avut loc în România socialistă, cu prilejul celei de a 30-a aniversări a eliberării țării de sub dominația fascistă. Participarea Marocului la aceste festivități constituie o nouă dovadă elocventă a legăturilor prietenești, de stimă reciprocă, existente între cele două țări, legături ce au cunoscut un deosebit impuls grație relațiilor de încredere și respect reciproc dintre Excelența Sa președintele Nicolae Ceaușescu și Maiestatea Sa Regele Hassan al II-lea. Conducătorii țărilor noastre s-au întîlnit de cîteva ori, în ultimii ani, aceste întrevederi constituind momente de o deosebită importanță pentru evoluția relațiilor de prietenie și colaborare româno-marocane. Avem speranța că, într-un viitor apropiat, vom vedea realizată vizita Maiestății Sale, Regele Hassan al II-lea al Marocului, în țara dv. — ceea ce va constitui o continuare a dialogului româno-marocan la cel mai înalt nivel, un nou pas pe calea adîncirii relațiilor dintre țările și popoarele noastre.

Contactele pe care le-am avut la București au relevat faptul că relațiile noastre de colaborare și cooperare în variate domenii se dezvoltă pe un drum bun, rezultatele obținute pînă în prezent fiind îmbucurătoare. Există posibilități multiple de adîncire și extindere a acestor raporturi, în folosul ambelor popoare. Avem convingerea că aceste posibilități vor fi valorificate în interesul și avantajul reciproc.

— Vă aflați pentru a doua oară în România. Cu ce impresii vă întoarceți, acum, în țara dv., după această nouă vizită la București ?

— Într-adevăr, mă aflu pentru a doua oară în România ; prima vizită am efectuat-o în urmă cu cîțiva ani. Trebuie să vă mărturisesc că am fost deosebit de impresionat de realizările obținute de țara dv. pe calea progresului și bunăstării. De asemenea, am fost puternic impresionat de grandioasa manifestație a cetățenilor capitalei României, de entuziasmul lor — o dovadă elocventă a coeziunii și încrederii puternice dintre poporul român și conducerea sa, în frunte cu președintele Nicolae Ceaușescu, a încrederii acestui popor în realizarea unui viitor luminos, așa cum l-a trasat conducerea țării. Am exprimat tuturor factorilor de conducere cu care m-am întîlnit admirația mea pentru ceea ce am văzut în cele cîteva zile pe care le-am petrecut la București, în mijlocul prietenilor români, în această frumoasă țară.

Doresc, încă o dată, să mulțumesc pe această cale poporului român și conducerii sale înțelepte pentru ospitalitatea și primirea călduroasă pe care mi le-au rezervat.

Cursul ascendent al relațiilor româno-libaneze

Nazih Al-Bizri

ministrul economiei și comerțului din Liban

— Domnule ministru, vă rugăm să vă referiți la scopul vizitei dv. în România și la convorbirile purtate cu factori de răspundere din țara noastră.

— Am sosit la București la invitația ministrului comerțului exterior din România socialistă ; am fost deosebit de bucuros să mă întîlnesc și să port convorbiri cu colegul meu român. A fost prima mea vizită în România.

Convorbirile au avut drept scop dezvoltarea și extinderea cooperării comerciale dintre Liban și România. Delegația care m-a însoțit a dus tratative cu specialiști și experți români pentru identificarea de noi domenii de colaborare comercială. La încheierea tratativelor, am ajuns la cîteva înțelegeri și acorduri, unele dintre ele urmînd să fie perfectate în viitor. De fapt, contactele și convorbirile dintre noi au început mai înainte, în Liban, și sînt convins că dezvoltarea schimburilor comerciale va contribui la adîncirea legăturilor de prietenie și colaborare economică, statornicite între România și Liban, între cele două popoare ale noastre, în interesul reciproc.

În ultima zi a vizitei mele, am avut deosebita cinste de a fi primit de președintele Republicii, domnul Nicolae Ceaușescu. Președintele României mi-a împărtășit impresiile deosebit de frumoase după vizita efectuată, la începutul acestui an, în Liban, mi-a vorbit despre prietenia și prețuirea cu care a fost întîmpinat și, îndeosebi, despre convorbirile purtate cu președintele Suleiman Frangieh. Am avut un schimb de vederi privind diferite aspecte ale situației din Orientul Apropiat. Președintele Ceaușescu m-a rugat să transmit un cordial salut președintelui Frangieh. De asemenea, cu prilejul întrevederii, a fost exprimată satisfacția pentru cursul ascendent al relațiilor româno-libaneze.

— Care sînt impresiile dv. despre această primă vizită în România ?

— Sînt foarte bucuros că mi s-a oferit prilejul de a vizita țara dv. Am avut astfel ocazia de a mă întîlni cu mai mulți factori de răspundere, de a cunoaște poporul român. Consider că frumusețea României se oglindește în nobilele trăsături de caracter ale poporului român, în sentimentele sale de ospitalitate și prietenie. Am fost profund impresionat de progresul considerabil realizat de țara dv. în toate ramurile industriale. Această imagine mi-am format-o în urma vizitării Expoziției Realizărilor Economiei Naționale, un adevărat bilanț al succeselor remarcabile obținute de poporul român, sub conducerea președintelui Nicolae Ceaușescu. Urez acestui popor harnic noi succese pe calea prosperității și bunăstării. Tuturor celor pe care i-am întîlnit în cursul vizitei le-am împărtășit sentimentele de prietenie nutrite de poporul libanez față de poporul român iubitor de pace. Libanul și România sînt țări care acționează pentru pacea popoarelor din întreaga lume.

Interviuri realizate de Horia Horațiu Doboș

„Avem o mare considerație pentru rolul României în lume"

Lord Hugh Caradon

Lordul Hugh Caradon, cunoscută personalitate în politica internațională, ani de zile reprezentant al Marii Britanii la O.N.U., fost ministru în guvernul laburist din 1971, fost guvernator britanic în Cipru și Jamaica, ne-a vizitat pentru a doua oară țara, de data aceasta în calitate de participant la lucrările Conferinței mondiale a populației.

— Preocupările dv. se concentrează, de multă vreme, asupra politicii externe, relațiilor internaționale.

— Da. De fapt, am petrecut aproape toată viața mea activă, de mulți, foarte mulți ani, în străinătate, devenind din ce în ce mai interesat de problemele de politică internațională, în general. La început, atenția mea s-a concentrat asupra unei zone anume, cum ar fi Orientul Mijlociu, sau Cipru, sau Africa, sau țările din regiunea Caraibilor, apoi, sfera interesului meu s-a lărgit și a cuprins, între altele, problemele populației, ale foametei — teme de altfel discutate la această importantă Conferință mondială de la București. Așadar, m-am gîndit să vin aici, să văd ce se întîmplă, să ascult, să discut ; cunosc foarte multă lume care participă la această conferință, de pe vremea cînd lucram la O.N.U. Am fost, după cum probabil știți, zece ani reprezentant al Marii Britanii la O.N.U. M-am întîlnit cu o serie de delegați arabi, greci, nigerieni și jamaicani, oameni pe care i-am cunoscut în diferite locuri ale lumii ; și mi-a părut foarte bine.

— Care este opinia dv. asupra însemnătății Conferinței mondiale a populației ?

— Consider că s-au adus contribuții remarcabile, am ascultat discursuri, prezentări care au fost absolut de mînă întîi; și pot spune că am învățat foarte multe. Cred că toți cei care au participat la conferință au beneficiat enorm, dacă n-ar fi decît pentru faptul că au fost puși în situația de a se gîndi la subiecte pe care, poate, înainte nici nu le asociau la marea problemă a populației. Aș mai spune un lucru și anume că, printre multele confruntări și controverse, există una care m-a interesat în mod special : abordarea problemei din punct de vedere național în comparație cu abordarea internațională. Am impresia că, în dezbaterile generale, aproape toate discursurile au subliniat ideea suveranității naționale și a faptului că fiecare țară are dreptul să ia hotăriri fără nici un amestec din afară ; desigur, în același timp, a fost subliniată și dimensiunea internațională a drepturilor omului.

— Ați mai fost în România acum cîțiva ani ; ați avut și atunci amabilitatea să-mi acordați un interviu. A fost o vizită, din cîte îmi amintesc, extrem de scurtă.

— Da, am fost, să tot fie patru sau cinci ani de atunci, cu ocazia unei reuniuni sub egida O.N.U. Îmi amintesc că a fost o conferință cam „grăbită", cu un program extrem de încărcat. N-am avut timp să văd aproape nimic din România. În schimb, de astă dată m-am răzbunat întrucîtva. Am văzut mult mai multe. Nu pretind a fi o autoritate în materie de cunoaștere a României, dar sînt pur și simplu fascinat, nu numai de frumusețea țării, dar și de ospitalitatea extraordinară, o ospitalitate foarte tonică, dacă se poate spune așa.

— Ce ne puteți spune despre evoluția și perspectivele de dezvoltare ale relațiilor dintre România și Marea Britanie ?

— Știind mult la New York, aș dori să subliniez, înainte de toate, contribuția dv. la O.N.U. Dar, în același timp, știu că relațiile dintre cele două țări sînt bune și că se dezvoltă constant. Totodată, avem o mare considerație pentru rolul României în lume. Știu că România a intervenit cu folos în rezolvarea unor probleme mai largi chiar decît cadrul european. România a dat exemplul în a-și folosi înțelepciunea și judecata pentru a încerca să găsească înțelegere și rezolvări, în loc de confruntare și provocări. Asta e convingerea mea puternică.

— Ați activat mulți ani la O.N.U. Ce ne puteți spune despre necesitatea creșterii rolului și eficacității O.N.U., temă care a făcut, după cum probabil știți, obiectul unei rezoluții propuse de România?

— Am colaborat foarte strîns cu reprezentanții români la O.N.U. ; am, de la O.N.U., vechi și strînse legături cu România în domeniul relațiilor internaționale. În ce privește întrebarea dv. : de cîte ori vorbesc despre O.N.U., spun că e un instrument care se poate folosi în multe feluri ; instrumentul se cere însă bine folosit. E eficient, e ascuțit, e disponibil. Dar nu poate fi cu adevărat folositor decît dacă cei în drept sînt cu toții pregătiți să-l folosească. Și mi-aș permite un punct de vedere critic față de națiunile care nu doresc îndeajuns să-l folosească. Cînd acționezi pentru a ajunge la un rezultat, acesta poate fi obținut dacă ai o bază bună și dreptatea e de partea ta. Dar lipsa de dorință de a folosi din plin Organizația este ceea ce mă deranjează profund.

— Vorbeați mai înainte despre România și relațiile dv. cu reprezentanții țării noastre la O.N.U. V-aș ruga, dacă doriți, să ne exprimați opinia dv. despre contribuția României la activitățile O.N.U.

— În cei zece ani cît am lucrat la O.N.U., ca reprezentant al Marii Britanii, pot spune că am avut cele mai fericite relații cu reprezentanții dv., pentru care am o mare considerație. Într-o serie de probleme, cum ar fi cele ale Orientului Mijlociu sau ale Africii, m-am putut adresa reprezentanților români, știind că voi găsi o înțelegere prietenească în discutarea temelor. Într-adevăr, îmi amintesc că, atunci cînd noi, cei din Marea Britanie, am făcut propuneri pentru rezoluția din 1967 privind Orientul Mijlociu, ne-am bucurat de cel mai mare ajutor din partea României.

— Rezoluția din 1967 reprezintă un document de cea mai mare importanță în reglementarea situației din zonă. Și pentru că ați menționat-o, poate ați dori să exprimați opinia dumneavoastră asupra situației din Orientul Mijlociu, așa cum o vedeți la ora actuală.

— Îmi amintesc și azi acel 22 noiembrie 1967, în Consiliul de Securitate, cînd m-am uitat în jur și am văzut 15 mîini ridicate în favoarea rezoluției. Documentul a fost votat în unanimitate, iar aceasta înseamnă foarte mult. Marea valoare a rezoluției constă în faptul că ea a pus bazele principiilor pentru rezolvarea problemei. Asta s-a petrecut, însă, cam de mult. Din păcate, pînă acum, ea nu s-a concretizat în întregime. Iar aceasta, pentru că, între altele, nu s-a acționat și nu se acționează cu destulă perseverență de către O.N.U. pentru a pune rezoluția în practică ; iar eu deplîng această situație.

Am să mai adaug o observație, după opinia mea, interesantă. Mi s-a întîmplat de multe ori să văd la O.N.U. o idee bună, o cauză dreaptă, în legătură cu care s-au făcut propuneri — propuneri pe care inițial nu le putea face decît un membru anume, deseori neutru față de problemă — dar pe care, apoi, toți cei interesați trebuiau să le accepte. Așa s-a întîmplat și cu Orientul Mijlociu. Și, același lucru ar trebui să se întîmple cu Ciprul, la ora actuală. Acesta e de fapt principiul acțiunii O.N.U.; instrumentul trebuie folosit ; în definitiv, pentru aceasta există el. Iar dacă nu e folosit, nu e vina Organizației; ea nu e un instrument în sine, acțiunile sale trebuie să fie rezultatul unor inițiative. Ceea ce are, într-adevăr, importanță este inițiativa internațională.

— Cum apreciați evoluția actualei crize din Cipru ? Ați funcționat multă vreme în Cipru și, deci, cunoașteți țara îndeaproape.

— Ceea ce se întîmplă în Cipru consider că reprezintă un imens dezastru. La ora actuală, suferă aproape toată populația insulei. Numărul refugiaților s-ar putea să se ridice la jumătate din numărul total al populației. Perspectiva pentru o continuare a vărsării de sînge și a nenorocirilor există și este urgentă nevoie de o serioasă intervenție a O.N.U. și de tot sprijinul masiv al comunității internaționale pentru rezolvarea problemei pe baze care sînt lesne de înțeles. După cum știți, s-a și votat o rezoluție la O.N.U., care cere retragerea trupelor străine și menținerea independenței Ciprului. Iată o bază pe care se poate acționa. Altfel, am putea ajunge la dezastru. Am trăit în Cipru, cunosc bine oamenii, am contribuit și eu la rezolvarea cauzei din 1960, și sînt acum foarte mîhnit cînd mă gîndesc la vrăjmășia crescîndă din insulă, dar sînt încă și mai trist cînd îmi imaginez îngrozitoarea suferință a oamenilor smulși de pe ogoarele lor, din case, oameni deveniți, peste noapte, refugiați în propria lor patrie. E îngrozitor! E îngrozitor să vezi atîta tristețe și nenorocire pe această mică insulă atît de frumoasă.

„Este de necrezut ce mult a realizat poporul român"

Joseph R. L. Kotsokoane

ministrul de externe al Regatului Lesotho

– Ați venit în România cu prilejul Conferinței mondiale a populației. De aceea, v-am ruga să ne vorbiți, mai întîi, despre această conferință și despre importanța ei.

– Din punctul nostru de vedere, este o conferință foarte importantă. Sîntem o țară mică, dar am venit cu o delegație numeroasă. Sînt cu toții oameni pe care îi preocupă problemele puse în discuție ; mă refer nu atît la creșterea rapidă a populației, cît, mai ales, la echilibrul dintre creșterea populației și resursele economice și sociale. Noi așa vedem conferința – un forum care ne ajută să privim populația în relație cu ceilalți factori care determină dezvoltarea.

Am ascultat cu mult interes cele spuse de Excelența Sa președintele Nicolae Ceaușescu, în legătură cu capacitățile creatoare ale omenirii, cu posibilitatea omului de a îmbunătăți societatea și mediul ambiant.

M-au interesat și remarcile secretarului general al O.N.U., Kurt Waldheim.

Considerăm că sesiunea O.N.U. consacrată resurselor și energiei a avut o mare valoare, prin faptul că, printr-o nouă ordine economică în lume, se urmărește garantarea dreptului popoarelor de a beneficia de resursele proprii.

– Vă rugăm să vă referiți, în continuare, la relațiile dintre cele două țări ale noastre și la posibilitățile lor de dezvoltare.

– Eu sînt primul membru al guvernului din Lesotho care vizitează această parte a lumii. Scurta mea vizită în România mi-a întărit convingerea că există multe posibilități pentru cooperare între Lesotho și Republica Socialistă România. Deocamdată, această vizită a avut un caracter explorator și mă întorc în țară pentru a raporta guvernului meu posibilitățile pe care le-am identificat. Sper că vizita mea va fi urmată de alte vizite, care vor duce la o întărire a relațiilor dintre țările noastre.

– Cunoașteți, desigur, poziția României față de țările în curs de dezvoltare.

– Da, foarte bine, și m-a interesat în mod deosebit poziția României în ceea ce privește dezvoltarea economică a lumii a treia, ideea necesității mobilizării oamenilor și resurselor. De asemenea, apreciem principiul neamestecului în treburile interne, al cooperării economice și culturale pe bază de avantaj reciproc. Iată de ce sînt foarte mulțumit de vizita mea și e un lucru de mare interes să știm că România are relații foarte strînse cu țări ca Tanzania, Zambia și Nigeria, cu care Lesotho are și ea, la rîndul ei, relații foarte strînse.

– În încheiere, v-am ruga să ne împărtășiți impresiile pe care le-ați cules din România cu prilejul acestui prim contact cu țara noastră.

– Ceea ce am văzut m-a impresionat și m-a surprins în mod foarte plăcut. Am fost la Expoziția Realizărilor Economiei Naționale și am rămas uimit de cele văzute, mai ales după ce am aflat că toate aceste lucruri au fost realizate în ultimele trei decenii. Pare de necrezut ce mult a realizat poporul român. În această vizită, pe lîngă prezența la conferință, am realizat o serie de contacte cu oficialități ale guvernului român, dar, din păcate, timpul nu ne-a permis și o cunoaștere a țării. De aceea, sper că vom putea, atît eu cît și colegii mei, să ne reîntoarcem și să petrecem o vreme mai îndelungată în țara dumneavoastră, pentru a vedea în profunzime mecanismul care a generat asemenea realizări.

Interviuri realizate de Catinca Ralea

„Admirație și respect pentru politica externă a României"

Daysuke Akita

vicespeaker al Camerei Reprezentanților a Dietei Japoniei, vicepreședinte al grupului parlamentar japonez de prietenie cu România

„Privită din punctul de vedere al conținutului ei, politica externă a României se bazează pe respectarea altor țări, a egalității între state, pe stimă reciprocă. Este o politică de prietenie, de bună înțelegere între popoare. Această politică este promovată activ de țara dv.

O trăsătură specifică a politicii externe a României este determinată de personalitatea deosebită a Excelenței sale președintele Nicolae Ceaușescu, care promovează în mod activ și consecvent această politică. Este o caracteristică foarte importantă a politicii externe a României.

Am avut onoarea să fiu primit de două ori de Excelența sa președintele Nicolae Ceaușescu, ultima dată cu ocazia vizitei mele din octombrie, anul trecut, în România. Este un om cu o voință puternică, ceea ce m-a impresionat în mod deosebit.

Promovarea unei politici active de pace și prietenie cu toate țările este un fapt pe care îl stimez foarte mult. În politica externă a țării dv. și în modalitatea de promovare a ei își găsește unele elemente comune și politica externă japoneză.

În octombrie anul trecut, cu ocazia întîlnirii cu președintele Nicolae Ceaușescu, am solicitat părerea Excelenței sale cu privire la trei probleme de politică internațională. Prima s-a referit la relațiile între țările dezvoltate și cele în curs de dezvoltare, a doua la problema resurselor mondiale, iar cea de-a treia – la modalitatea de soluționare a conflictului din Orientul Apropiat, tocmai cînd izbucnise cel de-al patrulea război în această zonă. Aș vrea să argumentez cele arătate mai înainte referitor la politica externă a României prin exemplificarea poziției pe care a exprimat-o Excelența sa președintele Nicolae Ceaușescu, în legătură cu modalitatea de soluționare a conflictului din Orientul Apropiat. Susținînd ideea rezolvării conflictului pe baza rezoluției 242 a Consiliului de Securitate din noiembrie 1967, Excelența sa a exprimat opinia că teritoriile cucerite prin forță de către Israel trebuie retrocedate țărilor arabe. Nici pînă astăzi nu putem spune că a fost rezolvată definitiv problema conflictului din Orientul Apropiat. Dar, desigur, din acordurile intervenite între țările din zonă, ca și din dezbaterile din cadrul O.N.U. reiese că, în general, modul de rezolvare a conflictului avansează în sensul poziției exprimate de președintele Nicolae Ceaușescu în legătură cu această problemă centrală.

A fi o țară mare în adevăratul sens al cuvîntului înseamnă a avea un rol important în politica internațională, un cuvînt important de spus în problemele internaționale, a le înțelege și exprima cu curaj și în mod deschis. În aceasta constă adevăratul sens al unei țări mari. După părerea mea, politica externă a României, exprimată prin președintele Nicolae Ceaușescu, este de admirat și de respectat. În aceasta se regăsesc motivele pentru care politica externă promovată de România este foarte apreciată.

În ceea ce privește Japonia, nu se poate spune precis ce linie politică va adopta în viitor, în ce direcție își va orienta politica sa, însă cred că există posibilitatea de a coopera și aceasta trebuie să fie, după părerea mea, linia de urmat. Acest lucru se poate realiza printr-o largă colaborare economică, culturală, prin adîncirea prieteniei și înțelegerii reciproce. În acest sens, este necesar, după părerea mea, să depășim depărtarea geografică dintre țările noastre prin impulsionarea schimburilor de delegații între cele două țări în domenii variate, începînd cu vizitele parlamentare, schimburile economice și în celelalte domenii, care, pînă în prezent, nu putem spune că au fost prea numeroase. În ceea ce ne privește pe noi, grupul parlamentar de prietenie cu România, vom depune toate eforturile pentru realizarea acestui scop.

Doresc să urez noi progrese și prosperitate României și, în același timp, multă sănătate Excelenței sale, domnului președinte Nicolae Ceaușescu."

Declarație consemnată de Paul Diaconu

Lichidarea subdezvoltării — imperativ major al contemporaneității (III)

Eliminarea decalajelor economice — condiție a instaurării unor noi relații economice internaționale

Imensele decalaje economice dintre țările lumii marchează profund configurația și desfășurarea relațiilor economice internaționale. Discrepanțele în ce privește nivelul participării diverselor state la schimburile economice, calitatea acestei participări, poziția în comerțul mondial, capacitatea de plată, ponderea în lichiditățile internaționale etc., precum și disproporțiile și dezechilibrele care împiedică expansiunea nestingherită și armonioasă a economiei mondiale, a schimburilor și cooperării internaționale sînt, în fond, reflexele — în sfera relațiilor economice, comerciale, financiare, monetare — decalajelor care există între țări în nivelul de dezvoltare, în gradul de industrializare și diversificare a economiei, în productivitatea muncii, în dezvoltarea științei și tehnicii. Relațiile economice internaționale nu reprezintă, însă, numai un simplu cadru de reflectare pasivă ; cele actuale, prin faptul că mențin structuri învechite și inechitabile, sînt, în acest sens, de natură să contribuie la prelungirea existenței decalajelor economice, la perpetuarea lor, în loc să se constituie într-un factor activ al reducerii și eliminării lor.

Ponderea țărilor în curs de dezvoltare în comerțul mondial se situează, în prezent, sub o cincime, în timp ce ponderea țărilor dezvoltate este de peste patru ori mai mare. În ce privește comerțul pe locuitor, amplitudinea discrepanței crește de peste trei ori, ajungînd pe ansamblu să depășească raportul 13 : 1, care exprimă decalajul din nivelul produsului pe locuitor. Potrivit datelor O.N.U., exportul pe locuitor, în 1971, atingea 1 235 dolari în Belgia-Luxemburg, 1 061 dolari în Olanda, 921 dolari în Suedia, 903 dolari în Elveția, dar 31 dolari în Columbia, 8 dolari în Indonezia, 30 dolari în Nigeria, 24 dolari în Thailanda etc. Desigur, în acest domeniu, alături de nivelul dezvoltării economice, trebuie să se țină seama și de o serie de alți factori de care depinde cuantumul comerțului pe locuitor, iar, dintre aceștia, îndeosebi de dimensiunea pieței interne, în general țările mai mici avînd, în mod obiectiv, o angrenare mai intensă în schimburile internaționale în comparație cu țările mai mari. Rămîne însă un fapt că, luînd cazul cîtorva țări mari, exportul pe locuitor reprezenta, în același an, 210 dolari în S.U.A. (unde comerțul exterior nu reprezintă nici 5 la sută din produsul național brut), 230 dolari în Japonia, dar numai 4 dolari în India sau 29 dolari în Brazilia.

Comparînd ponderile țărilor în curs de dezvoltare și, respectiv, ale țărilor dezvoltate în comerțul mondial, pe de o parte, și în produsul mondial, pe de altă parte, și observînd că proporțiile se păstrează (1/5 și, respectiv, 4/5 atît în comerț cît și în produs), s-ar putea trage concluzia că gradul angrenării în schimburile economice internaționale — calculat ca raport între ponderea în comerțul mondial și ponderea în produsul mondial — este relativ același în cazul țărilor în curs de dezvoltare (1/5 : 1/5) și în cazul țărilor dezvoltate (4/5 : 4/5). S-ar putea afirma, în acest sens, că țările în curs de dezvoltare participă la comerțul mondial în proporția în care participă la produsul mondial — nici într-o proporție mai mare dar nici într-una mai mică. Ar fi, însă, o apreciere simplistă, care nu ar reflecta decît parțial realitatea, dînd o imagine nu tocmai exactă asupra dimensiunii participării țărilor în curs de dezvoltare la circuitul economic mondial. Nu s-ar ține cont, în primul rînd, de faptul că această participare, identic celei la fel de scăzute în însuși produsul mondial, nu corespunde nici pe departe potențialului material și uman al țărilor respective. În al doilea rînd, nu s-ar lua în considerare declinul în timp al acestei participări. Ponderea țărilor în curs de dezvoltare în exporturile mondiale era de aproape 30 la sută în 1955, scăzuse în 1960 la 21 la sută, pentru a cobori ulterior și mai mult (sub 19 la sută în 1973). În aceeași perioadă, ponderea țărilor dezvoltate a sporit de la aproximativ 70 la sută, în 1955, la peste 81 la sută în 1973. Dacă acesta este aspectul decalajului relativ, în ce privește decalajul absolut discrepanța este și mai izbitoare. Diferența absolută dintre exporturile țărilor dezvoltate și cele ale țărilor în curs de dezvoltare era sub 50 miliarde dolari, în 1960, pentru a depăși, în 1973, fabuloasa cifră de 300 miliarde dolari. Numai această diferență este de trei ori mai mare decît totalul exporturilor din 1973 ale țărilor în curs de dezvoltare și echivalează, la prețurile pieței, cu aproape o treime din întregul produs însumat al acestor țări. În al treilea rînd — și ceea ce este cel mai important — nu s-ar avea în vedere calitatea angrenării țărilor respective în schimburile economice internaționale. Or, tocmai pe acest plan, diferențierile între țările dezvoltate și cele în curs de dezvoltare sînt mai pronunțate.

O imagine asupra calității acestei angrenări, în cazul fiecăruia din cele două grupuri de țări, o oferă însăși structura comerțului lor exterior. În exporturile țărilor în curs de dezvoltare, domină, în proporție de aproximativ 4/5, produsele primare în timp ce produsele prelucrate nu reprezintă decît o cincime (din care produsele chimice doar sub 2 la sută, iar mașinile și utilajele aproape 2 la sută). În schimb, în exporturile țărilor dezvoltate, ponderea majoritară (3/4) o dețin produsele manufacturate, iar, în rîndul acestora, mașinile, utilajele și produsele chimice. Este reflectarea directă a nivelului sensibil diferit de dezvoltare economică, de industrializare și diversificare a economiei celor două grupuri de țări. Pentru a releva deosebirile în calitatea participării la circuitul economic mondial ce decurg din aceste diferențieri de structură, este necesar a avea în vedere structura actuală a comerțului internațional. În cadrul acestuia se observă, de-a lungul perioadei postbelice, deplasări notabile de fond. Produsele manufacturate tind să „monopolizeze" comerțul mondial : în 1955, comerțul cu asemenea produse era mai mic decît cel cu produse de bază ; în 1973, însă, comerțul cu manufacturate reprezenta aproape 2/3 din totalul schimburilor internaționale. Este explicabil, în acest sens, declinul participării țărilor în curs de dezvoltare la comerțul mondial, în ansamblul său, întrucît aceste țări nu dețin în schimburile internaționale cu produse manufacturate (sectorul dinamic al comerțului mondial) decît 6 la sută — pondere inferioară chiar celei pe care țările respective o ocupă în producția industriei prelucrătoare mondiale. Aceasta face ca gradul angrenării țărilor în curs de dezvoltare în schimburile internaționale de produse prelucrate să fie exprimat de un raport subunitar, în cazul țărilor dezvoltate acest grad fiind exprimat de un raport supraunitar.

Deosebirile în calitatea participării celor două grupuri de țări la circuitul economic mondial ies și mai pregnant în evidență, analizînd mai în adîncime structura pe produse a comerțului internațional cu produse manufacturate. Segmentul „de vîrf" al acestuia — mașinile, utilajele și produse chimice — care, de altfel, a cunoscut și creșterea cea mai rapidă, a ajuns să reprezinte, în totalul schimburilor mondiale, aproape 39 la sută, față de 27 la sută în 1960, din care mașinile și utilajele aproximativ 1/3, față de 21 la sută în 1960. În acest sector „de vîrf" al comerțului mondial, țările în curs de dezvoltare dețin doar ceva mai

CONTRIBUȚIE LA TRANSFORMAREA PE BAZE NOI A OMENIRII

mult de un procent, monopolul absolut aparținînd țărilor dezvoltate.

Se evidențiază, astfel, că, dacă schimburile comerciale ale țărilor în curs de dezvoltare au sporit într-un ritm mai puțin intens decît cele ale țărilor dezvoltate — creșterea, între 1960 și 1973, fiind de 3,8 ori față de 4,8 ori — și, ca urmare, după cum am văzut, ponderea lor în comerțul mondial a scăzut, aceasta se datorează, în mare măsură, faptului că țările respective au fost și sînt încă puțin prezente în sectoarele cele mai dinamice ale comerțului mondial, reflex al orientării unilaterale, nediversificate a economiei lor, al insuficientei dezvoltări a industriei lor, în special a celei prelucrătoare și, în cadrul acesteia, îndeosebi a ramurilor moderne, de „vîrf".

Statisticile internaționale demonstrează nu numai că schimburile cu produse prelucrate (și, prin urmare, cele ale țărilor dezvoltate) au sporit în perioada postbelică mai rapid decît schimburile cu produse de bază (și, prin urmare, decît cele ale țărilor în curs de dezvoltare), dar și faptul că, în prezent, comerțul internațional se desfășoară, cu prioritate, între țări economic avansate, industrializate (în proporție de aproape 2/3), în timp ce schimburile dintre țări în curs de dezvoltare nu constituie nici 4 la sută din totalul celor mondiale. Se dovedește astfel, pe de o parte, că tocmai dezvoltarea multilaterală este un factor al participării active și dinamice a unei țări la circuitul economic mondial, că dezvoltarea tuturor statelor ar amplifica în mod considerabil acest circuit, iar, pe de altă parte, că decalajele constituie un obstacol în calea participării ample a tuturor țărilor la schimburile economice internaționale, o frînă a dezvoltării largi a înseși acestor schimburi și, ca atare, un dezavantaj nu numai pentru țările în curs de dezvoltare ci și pentru țările dezvoltate, pentru toate statele, pentru economia mondială în ansamblu.

Pozițiile și evoluțiile diferite ale țărilor în curs de dezvoltare și ale celor dezvoltate în comerțul internațional sînt determinate, într-o importantă măsură, și de faptul că decalajele economice, în special cele existente în nivelul productivității muncii, creează condiții inegale, între țările respective, nu numai în ce privește posibilitățile de a participa la schimburile economice internaționale, ci și în ce privește posibilitățile de a beneficia de pe urma acestor schimburi (cu alte cuvinte în privința eficienței participării la circuitul economic mondial). Karl Marx, la vremea sa (deci, într-un timp cînd decalajele între țări erau relativ reduse), a relevat pozițiile diferite pe care se situează, în comerțul internațional, statele mai dezvoltate și cele mai slab dezvoltate. Pe plan internațional, arăta Marx, munca mai productivă este considerată în același timp mai intensivă (adică avînd o valoare mai mare), ceea ce permite unei țări mai dezvoltate — unde productivitatea socială a muncii este mai ridicată — să-și vîndă, deci, mărfurile peste valoarea lor, deși mai ieftin totuși decît țările mai slab dezvoltate. Altfel spus, acestea din urmă sînt nevoite să-și vîndă mărfurile la prețuri determinate, în mare măsură, de cheltuielile de muncă mult mai joase din țările economic avansate. În aceste condiții, spunea Marx, în comerțul internațional, țările mai dezvoltate primesc o cantitate de muncă mai mare în schimbul unei cantități mai mici de muncă. Sau, cu alte cuvinte, se produce un transfer de venit național, fără echivalent, dinspre țările mai puțin dezvoltate spre cele mai dezvoltate. În zilele noastre, cînd decalajele au atins niveluri atît de ridicate, aceste efecte s-au amplificat, cu atît mai mult cu cît — după cum menționam — în schimburile economice internaționale tind să domine tot mai autoritar produsele înalt prelucrate, a căror competitivitate depinde în mod hotărîtor de nivelul productivității muncii.

Diviziunea mondială a muncii din perioada ultimelor decenii, care a conservat structuri inechitabile — respectiv „monopolizarea" producției și exportului de produse prelucrate de către cîteva state industrializate, majoritatea celorlalte țări rămînînd furnizoare de produse primare — a avantajat comparativ țările dezvoltate și a dezavantajat comparativ țările slab dezvoltate. Acest fapt și-a găsit reflectare, între altele, în însăși evoluția prețurilor în comerțul celor două grupuri de țări, de-a lungul perioadei postbelice. În cursul celei mai mari părți a acesteia, raportul dintre creșterea prețurilor produselor manufacturate și creșterea prețurilor produselor de bază a fost defavorabil celor din urmă. Conform calculelor O.N.U., între 1950 și 1960, în timp ce prețul produselor manufacturate a crescut cu 12,5 la sută, cel al produselor de bază a scăzut cu 4 la sută. O tendință relativ asemănătoare s-a putut observa și în deceniul următor, 1960—1970 : prețul produselor manufacturate a sporit cu 19 la sută, iar cel al produselor de bază cu numai 9 la sută. O astfel de evoluție a prețurilor — explicabilă în situația în care, pe piața materiilor prime, condițiile erau dictate, în cea mai mare măsură, de consumatori, iar, pe piața produselor prelucrate, ultimul cuvînt aparținea producătorilor (adică, în ambele cazuri statele occidentale industrializate) — însemna pentru producătorii și exportatorii de produse manufacturate, respectiv țările de dezvoltare, un cîștig progresiv : ei puteau obține, la export, pe o aceeași cantitate de produse prelucrate sume tot mai mari, cu care aveau posibilitatea să-și procure cantități sporite de materii prime la prețuri relativ din ce în ce mai reduse.

Pentru producătorii și exportatorii de produse de bază — în special pentru țările în curs de dezvoltare — efectul era, însă, contrar : ei trebuiau să producă și să exporte tot mai multe produse primare pentru a putea obține în schimb, prin import, cel puțin aceeași cantitate de produse prelucrate, în condițiile creșterii mai rapide a prețurilor acestora din urmă. Foarfecele prețurilor — „deschiderea" între prețurile celor două grupe mari de produse — tăia, an de an, din resursele, și așa modeste, ale țărilor în curs de dezvoltare, pe această bază considerîndu-se că țările respective au pierdut, în ultimele două decenii, 70—80 miliarde dolari.

Pentru a ilustra sintetic tendințele semnalate, a fost pus la punct indicatorul „raport de schimb" (indicele valoric unitar al exporturilor, adică prețul unității fizice de export, raportat la indicele valoric unitar al importurilor, adică prețul unității fizice de import). Ani la rînd, evoluția acestui indicator a fost defavorabilă țărilor în curs de dezvoltare, „termenii de schimb" în comerțul lor exterior deteriorîndu-se progresiv. Față de nivelul din 1950, considerat egal cu 100, în 1970, raportul de schimb era 111 pentru țările dezvoltate, dar 88 pentru țările în curs de dezvoltare. Se evidențiază, din ce în ce mai pregnant, necesitatea unui raport mai echitabil între prețurile produselor industriale și cele ale materiilor prime.

De la începutul deceniului actual, intervine o importantă și spectaculoasă schimbare de tendință. Potrivit statisticilor O.N.U., între 1970 și 1973, prețurile la produsele de bază au crescut cu 72 la sută, iar cele ale produselor manufacturate cu numai 32 la sută. Indicele de prețuri cu baza 100 — în 1963 — reprezenta, la sfîrșitul anului 1973, nivelul 188

Decalaje în comerțul internațional

	Țări capitaliste dezvoltate	Țări în curs de dezvoltare neosocialiste	Decalajul
Exporturi în 1973 (miliarde dolari)	**406,6**	**101,5**	**4:1**
Exporturi pe locuitor în 1973 (dolari)	**620**	**48**	**13:1**
Ponderea în totalul schimburilor comerciale (exporturi și importuri) ale celor două grupuri de țări (în 1973)	**81 %**	**19 %**	**4,1:1**
Ponderea produselor manufacturate în exportul fiecărui grup de țări (în 1970)	**72 %**	**18 %**	
Ponderea produselor primare în exportul fiecărui grup de țări (în 1970)	**28 %**	**82 %**	
Ponderea în exporturile totale de produse manufacturate ale celor două grupuri de țări (în 1970)	**94 %**	**6 %**	**16:1**
Ponderea în exporturile totale de mașini și utilaje ale celor două grupuri de țări (în 1970)	**sub 99 %**	**peste 1 %**	**(peste) 90:1**

Calculat pe baza aprecierilor U.N.C.T.A.D. și a datelor din U.N. Monthly Bulletin of Statistics, iunie 1974, Population Policies and Economic Development, 1974 (Studiu al Băncii Mondiale).

pentru produsele de bază și numai 156 pentru produsele manufacturate. Foarfecele prețurilor, care în 1972 încă își mai menținea vechea deschidere, și-a inversat-o în favoarea produselor de bază. Ca urmare, raportul de schimb (cu bază 100 în anul 1963) s-a modificat, la rîndu-i, fiind în prezent ușor favorabil țărilor în curs de dezvoltare.

Se dovedește, însă, că, la o analiză atentă a situației, concluzia la care ar îndemna aceste ultime tendințe trebuie evaluată cu multă prudență. Fără a subaprecia importanța pe care menționata inversare a deschiderii foarfecelui prețurilor o poate avea pentru economia țărilor în curs de dezvoltare, este necesar a fi avute în vedere cel puțin cîteva considerente care probează că, în fapt, problema stabilirii unui raport mai just între prețurile produselor industriale și cele ale produselor primare își menține actualitatea.

În primul rînd, trebuie luat în considerare faptul că această inversare — așa cum este ea exprimată și calculată — are

Evoluția indicelui de prețuri la produsele primare și la produsele manufacturate 1963 = 100 *)

	Produse primare (a)	Produse manufacturate (b)	Foarfecele prețurilor $\left(\frac{a-b}{a} \cdot 100\right)$
1962	96	99	— 3,1
1966	104	106	— 1,9
1968	100	106	— 6,0
1970	108	117	— 8,3
1971	115	124	— 7,8
1972	130	134	— 3,0
1973	188	156	+17,0

(—) defavorabil produselor primare.
x) nivelul prețului din 1963 considerat egal cu 100 atît în cazul produselor primare, cît și în cazul produselor manufacturate.

Calculat pe baza datelor din U.N. Monthly Bulletin of Statistics, iunie 1974.

la bază o schimbare a dinamicii indicilor de preț și nu a decalajului dintre nivelurile în cifre absolute ale prețurilor materiilor prime și produselor manufacturate. Dacă modificarea sensului de deschidere a foarfecelui prețurilor indică o anumită evoluție — într-adevăr, importantă și semnificativă — față de situația existentă la un moment dat (cea din anul luat ca bază de referință — în cazul nostru anul 1963), ea nu oferă, de fapt, nici o relație despre situația în sine din acel moment, cînd atît prețul produselor primare, cît și prețul mărfurilor manufacturate au fost considerate, fiecare în parte, ca reprezentînd nivelul 100, indiferent de raportul dintre ele, care, în acel an de referință, putea fi echitabil sau, și mai probabil, inechitabil.

În al doilea rînd, este necesar a se ține cont că, dacă în ultimul timp s-a produs o creștere mai rapidă a prețurilor pe ansamblul produselor de bază, aceasta nu înseamnă automat o îmbunătățire a poziției țărilor în curs de dezvoltare în comerțul mondial. Se cuvine a avea în vedere, în acest sens, că — oricît ar putea părea de paradoxal — în înseși exporturile mondiale de produse de bază, ponderea țărilor dezvoltate este mai mare decît cea a țărilor în curs de dezvoltare. Astfel, sporirea mai rapidă a prețurilor la aceste produse nu numai că nu semnifică pierderi obligatorii pentru țările dezvoltate, dar poate determina chiar și cîștiguri pentru țările respective.

În această direcție, este esențial a urmări creșterile de prețuri ale produselor de bază nu numai pe ansamblul lor, ci și pe diversele grupe de mărfuri componente. La o asemenea analiză, se observă că sporurile de prețuri cele mai mari le-au cunoscut, în perioada din urmă, combustibilii (de fapt, petrolul), minereurile și produsele alimentare. În cazul ultimelor două grupe de produse, poziția țărilor dezvoltate în exporturile mondiale este mult superioară celei a țărilor în curs de dezvoltare și, ca atare, o creștere a prețurilor le avantajează. De altfel, ca o confirmare indirectă, ritmurile de creștere ale prețurilor la produsele alimentare și la minereuri sînt mai ridicate în exporturile țărilor dezvoltate decît în exporturile țărilor în curs de dezvoltare (față de nivelul 100 în 1963, prețul la produsele alimentare în exportul țărilor dezvoltate a reprezentat, în 1973, nivelul 204, iar în țările în curs de dezvoltare nivelul 179 ; la fel, în ce privește minereurile, în cazul cărora nivelurile respective sînt 190 și, respectiv, 176). Potrivit revistei britanice „The Economist", țările dezvoltate au obținut, în 1973, de pe urma creșterii prețurilor la aceste produse, venituri suplimentare în valoare de peste 30 miliarde dolari. În cazul combustibililor (al petrolului, în speță), creșterea prețurilor este comparativ favorabilă țărilor în curs de dezvoltare. Avantajul nu aparține, însă, țărilor în curs de dezvoltare în ansamblul lor, ci, de fapt, celor cîtorva producători și exportatori de petrol, în timp ce covîrșitoarea majoritate a țărilor în curs de dezvoltare este chiar mult mai afectată decît înseși țările dezvoltate, care, oricum, dispun de o capacitate de plată mult superioară.

Pe scurt, se dovedește că, în ciuda tendințelor vizibile de creștere mai rapidă a prețurilor produselor de bază în comparație cu cea a prețurilor produselor industriale, actualitatea și necesitatea stabilirii unui raport echitabil între prețurile acestor produse se mențin. Problema unui raport just între prețurile produselor industriale și cele ale produselor de bază nu se poate confunda cu sporirea prețurilor celor din urmă, rezolvarea acestei probleme presupunînd analiza profundă a nivelurilor absolute ale prețurilor respective, comensurarea exactă a valorii produselor, punerea acestor prețuri la adăpost de fluctuații excesive, fixarea lor la niveluri care să favorizeze progresul mai rapid al țărilor în curs de dezvoltare.

Stabilirea unui raport echitabil între prețurile materiilor prime și produselor industriale, alături de alte numeroase măsuri și acțiuni de sprijinire efectivă, pe plan comercial, financiar și monetar a țărilor în curs de dezvoltare, reprezintă componente de bază ale restructurării relațiilor economice internaționale, restructurare care se impune pentru a transforma aceste relații într-un factor real și efectiv de potențare a eforturilor interne depuse de popoarele din țările respective în direcția lichidării subdezvoltării și a decalajelor economice contemporane. „**Țările rămase în urmă** — se apreciază în programul Partidului Comunist Român — **trebuie să beneficieze de un ajutor mai substanțial din partea țărilor dezvoltate din punct de vedere economic. În această ordine de idei, colaborarea economică, tehnică și științifică, schimburile comerciale echitabile, stabilirea unui raport just între prețurile materiilor prime și ale produselor industriale trebuie considerate ca o necesitate obiectivă, ca un principiu firesc și nu ca un dar, ca un ajutor. Tot astfel nici creditele**

Decalaje monetare

(ponderea țărilor dezvoltate și a celor în curs de dezvoltare în totalul rezervelor valutare ale statelor membre ale Fondului Monetar Internațional, la sfîrșitul lunii februarie 1974)

	Țări dezvoltate	Țări în curs de dezvoltare
Total rezerve	75 % (134,1)	25 % (45,4)
— rezerve în aur	91 % (39,3)	9 % (3,8)
— poziții la F.M.I. *	82 % (6,2)	18 % (1,3)
— rezerve în devize	68 % (79,9)	32 % (38,3)
— drepturi speciale de tragere *	82 % (8,7)	18 % (1,9)

— în paranteză — cifrele absolute în miliarde dolari
x) ponderile în ce privește rezervele deținute la F.M.I. și în ce privește drepturile speciale de tragere (mijloace suplimentare de plată create începînd din 1970) pot fi considerate și ca reprezentînd pozițiile celor două grupuri de țări în cadrul F.M.I. (care sînt în funcție de cotele de participare la Fond).

Sursa : International Monetary Fund (date publicate în U.N. Monthly Bulletin of Statistics, iunie 1974).

acordate la dobînda pieței, pe principii economice, nu pot fi considerate ajutor. Numai dacă țările în curs de dezvoltare primesc credite cu dobîndă mică sau fără dobîndă, sau credite nerambursabile se poate vorbi de ajutor".

Îmbunătățirea asistenței financiare acordată țărilor în curs de dezvoltare — la rîndu-i, componentă de bază a unei restructurări a relațiilor economice internaționale — se dovedește cu atît mai necesară cu cît actualele tendințe atestă o diminuare continuă a acestei asistențe. Pe plan real, fluxurile financiare spre țările în curs de dezvoltare s-au redus. De unde, în 1960, totalul acestor fluxuri reprezenta, în medie, 0,9 la sută din totalul produselor naționale brute ale țărilor capitaliste dezvoltate, procentul a ajuns, în 1973, la 0,78 la sută. În același timp, în ansamblul acestor fluxuri, ponderea fondurilor publice (adică a acelora care se apropie mai mult de noțiunea de ajutor) a scăzut de la 61 la sută la 38 la sută, reprezentînd acum doar 0,30 la sută din totalul produselor naționale brute ale țărilor capitaliste avansate. Totodată, inflația instalată puternic în țările occidentale, traducînd o eroziune progresivă a substanței monedelor acestor țări, a redus sensibil semnificația reală a fluxurilor financiare către țările în curs de dezvoltare. Scăderea ponderii donațiilor și împrumuturilor guvernamentale în favoarea celor private (cu dobînzi ridicate) a amplificat îngrijorător cuantumul datoriei externe a țărilor în curs de dezvoltare. Aceasta a ajuns la aproape 80 miliarde dolari în prezent, de la 21 miliarde în 1960. În condițiile tendințelor manifestate, se apreciază că, încă în acest an, serviciul datoriei externe (dobînzile și amortismentele), pe care sînt nevoite să-l achite țările în curs de dezvoltare, va depăși intrările de capital în aceste țări sub formă de ajutor financiar. Sînt, astfel, pe deplin legitime cerințele țărilor în curs de dezvoltare, în sensul lărgirii și ameliorării structurale a asistenței financiare prin : stabilirea cuantumului minim al acestei asistențe la nivelul de 1 la sută din produsul național brut al fiecărei țări capitaliste dezvoltate ; creșterea, în totalul asistenței financiare, a

ponderii fondurilor publice pînă la nivelul de 70 la sută ; concentrarea asistenței în domeniile educației științifice și tehnice, pregătirii profesionale, răspîndirii tehnicilor, tehnologiilor moderne și inovațiilor etc. ; adoptarea unor măsuri care să pună la adăpost țările în curs de dezvoltare de fluctuațiile valutare, care să asigure compensarea diminuării pe plan real a asistenței, datorită deprecierii inflaționiste a monedelor occidentale ; stabilirea unei legături între emiterea unor noi mijloace de plată pe plan internațional (drepturile speciale de tragere) și finanțarea dezvoltării etc.

O condiție de cea mai mare importanță a restructurării relațiilor economice internaționale, a instaurării unei noi ordini economice în lume o constituie, de asemenea, realizarea unui nou sistem monetar care să asigure un raport echitabil între monedele naționale, la un curs real, bazat pe legile economice, care să reprezinte realmente un factor al promovării stabilității monetare și echilibrului monetar pe plan mondial, la adăpost de fluctuații și crize, care să permită o participare mai activă a țărilor în curs de dezvoltare la dezbaterea și soluționarea problemelor monetare internaționale, și care să contribuie de o manieră eficace la eliminarea barierelor tarifare, a restricțiilor și practicilor discriminatorii, care se opun dezvoltării libere a colaborării economice între toate țările.

În sfîrșit, așezarea pe baze noi a raporturilor economice internaționale presupune luarea în considerare a intereselor tuturor țărilor, participarea plenară și efectivă, pe temelia egalității și respectului reciproc, a tuturor statelor la dezbaterea și soluționarea problemelor economice cardinale ce confruntă comunitatea internațională. „**Evenimentele** — arată tovarășul **Nicolae Ceaușescu — demonstrează că astăzi nici o problemă nu mai poate fi soluționată doar de cîteva țări, că asigurarea unei păci trainice, a unei noi ordini economice și politice internaționale nu se poate realiza decît cu participarea activă a tuturor țărilor. Considerăm că sînt reale posibilități ca toate aceste țări — inclusiv mici și mijlocii — să poată participa activ la viața internațională. În această privință este necesară întărirea și mai mult a Organizației Națiunilor Unite, a altor organisme internaționale care să asigure și cadrul corespunzător participării tuturor statelor la soluționarea marilor probleme ale lumii contemporane**".

În conformitate cu tendințele politice, economice și sociale ale evoluției lumii contemporane, România — așa cum se subliniază în proiectul Programului Partidului Comunist Român, precum și în proiectul de Directive ale Congresului al XI-lea — va acționa, în continuare, și în mod perseverent, pentru instaurarea în viața internațională a unei noi ordini economice, care să permită dezvoltarea nestînjenită a raporturilor economice internaționale, pe baze echitabile și pe deplin democratice, să asigure participarea activă și în condiții de real avantaj reciproc a tuturor statelor la circuitul economic mondial, precum și accesul la știința și tehnologiile moderne, lichidarea decalajelor economice între țări, eliminarea oricăror restricții și discriminări în raporturile economice internaționale, acționînd astfel corespunzător intereselor propriului progres economic, cît și ale dezvoltării colaborării internaționale și aducîndu-și, în acest mod, contribuția la stimularea cursului spre destindere și securitate, la consolidarea păcii în lume.

Ilie Șerbănescu

„Popoarele noastre au legături de strînsă prietenie"

Pak Zung Guc

ambasadorul R.P.D. Coreene la București

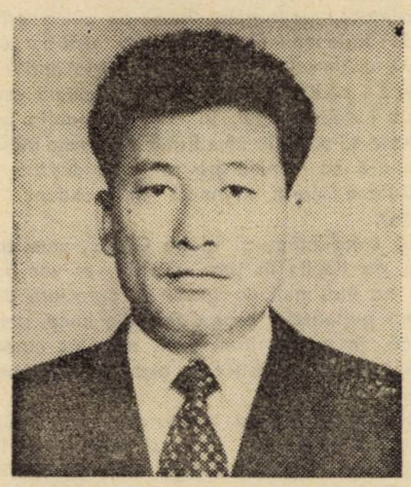

— V-am ruga, tovarășe ambasador, să vă referiți, în primul rînd, la baza ideologică a transformărilor revoluționare ce au loc în țara dv.

— Sub conducerea înțeleaptă a conducătorului iubit și stimat al poporului coreean, tovarășul Kim Ir Sen, țara noastră, odinioară înapoiată, s-a transformat într-un stat socialist industrial, avînd suveranitate deplină în politică, o economie națională independentă, o autoapărare națională, luînd ideile CIUCE drept ghid călăuzitor și aplicîndu-le în toate domeniile de activitate — politic, economic, militar, cultural.

Ideologia CIUCE reprezintă ideologia conducerii unice a partidului nostru și ghidul călăuzitor ferm și neabătut al guvernului republicii în toate activitățile sale politice.

Conducătorul iubit și stimat al poporului nostru, tovarășul Kim Ir Sen, a spus : „**Ideile CIUCE înseamnă, într-un cuvînt, că stăpînul revoluției și al construcției sînt masele populare și că forța motrice a revoluției și a construcției sînt masele populare. Cu alte cuvinte, aceste idei înseamnă a fi stăpîn pe destinul tău și a găsi în tine forța necesară de a-ți făuri destinul**".

În timpul grelei lupte revoluționare pentru eliberarea țării și independența națională, conducătorul iubit și stimat al poporului nostru, tovarășul Kim Ir Sen, s-a convins că, pentru a duce la bun sfîrșit revoluția coreeană, poporul coreean trebuie să aibă atitudine de stăpîn, să judece și să gîndească cu capul său toate problemele și să le rezolve conform realităților țării sale prin propriile forțe. Pe baza acestei experiențe, tovarășul Kim Ir Sen a creat ideologia CIUCE și a dus lupta pentru materializarea ei în toate domeniile revoluției și construcției.

Ideile CIUCE sînt întruchipate, înainte de toate, în linia de suveranitate în politică, de independență în economie și de autoapărare în apărarea națională.

Plecînd de la interesele poporului nostru, de la interesele noastre, partidul nostru și-a păstrat întotdeauna poziția fermă independentă, de a elabora el însuși revoluția și construcția pe propria sa răspundere, conform principiului de a se bizui pe propriile sale forțe. Partidul nostru a putut obține întotdeauna victorii pentru că a crezut în forța maselor populare și a stimulat plenar elanul revoluționar și spiritul lor creator, încurajîndu-le pentru ca, ele însele, să-și mobilizeze și să folosească toate posibilitățile și rezervele și să rezolve toate problemele care se ivesc în revoluție și în construcție, conform realității noastre.

Lucrul cel mai important, înainte de orice, pentru a adera la o poziție independentă este garantarea cu fermitate a spiritului de independență în politică. Pentru a deveni stăpînul propriului destin, o națiune trebuie să fie independentă și să-și asigure ferm suveranitatea în politică. Pentru aceasta, trebuie să aibă o idee călăuzitoare proprie și capacitatea de a-și elabora singură întreaga sa politică, în conformitate cu propriile sale hotăriri, cu interesele poporului său și realitatea țării sale. Principiul suveranității în politică necesită o egalitate completă și respect mutual între națiuni. El se opune nu numai faptului de a fi aservit, ci și faptului de a aservi. Pentru a întări suveranitatea țării, este important să întărim atît suveranitatea sa politică cît și independența ei economică, precum și a-i crea capacitatea de autoapărare.

Justețea și vitalitatea liniei de suveranitate în politică, de independență în economie și de autoapărare în apărarea națională, linie pe care partidul nostru o urmează neabătut,

au fost confirmate istoric de către practica revoluționară a poporului nostru.

Ideile CIUCE, create de marele nostru conducător, tovarășul Kim Ir Sen, corespund în întregime principiilor fundamentale ale marxism-leninismului și internaționalismului proletar. Ideologia CIUCE este ideologia revoluționară de a duce la bun sfîrșit revoluția din țară, și, în felul acesta, de a contribui la revoluția mondială. Victoria definitivă a revoluției mondiale se va înfăptui atunci cînd se va înfăptui cu succes revoluția din fiecare țară. Construind cu succes socialismul și comunismul în țara noastră, pe baza ideilor CIUCE, și conducînd just revoluția coreeană, partidul nostru își îndeplinește sarcinile naționale și, în același timp, contribuie la dezvoltarea revoluției mondiale. În prezent, ideile CIUCE triumfă complet în Coreea, se bucură de sprijinul activ și de admirație din partea popoarelor progresiste din lume.

Înaintarea popoarelor lumii pe calea afirmării independente a devenit, astăzi, un curent universal pe care nu-l poate opri nimeni. Se poate spune că epoca actuală este epoca independenței, în care popoarele exploatate și asuprite se afirmă pe arena internațională ca stăpîne pe propriile destine și își făuresc soarta în mod independent și creator.

Noi considerăm că ideile CIUCE, care triumfă pe deplin în țara noastră, se vor bucura tot mai mult de sprijin și apreciere din partea popoarelor progresiste din lume, pentru că, în aceste idei, s-au reflectat corect tendințele și necesitățile epocii contemporane.

Revoluția coreeană a parcurs un drum foarte complicat și greu, și îl parcurge în continuare. Dar, bazîndu-se ferm pe marile idei CIUCE, poporul nostru va învinge greutățile și încercările și va repurta pînă la urmă o victorie glorioasă.

Poporul nostru — călăuzindu-se după ideile CIUCE ale marelui nostru conducător, tovarășul Kim Ir Sen — militează pentru triumful cauzei socialismului și comunismului și victoria revoluției mondiale.

— Cum apreciați stadiul actual al raporturilor româno-coreene, perspectivele lor de dezvoltare ?

— Poporul coreean și poporul român au legături de strînsă prietenie, s-au sprijinit și au colaborat reciproc în lupta comună pentru triumful cauzei socialismului, împotriva imperialismului. Relațiile de prietenie și colaborare frățească dintre popoarele noastre au cunoscut un nou stadiu, după ce ele au devenit stăpîne pe destinele lor și țările noastre s-au afirmat pe arena internațională ca state demne și independente.

Îndeosebi, vizita în R.P.D. Coreeană a delegației de partid și guvernamentale române și convorbirile rodnice, avute în urmă cu trei ani, între tovarășul Kim Ir Sen, secretarul general al Partidului Muncii din Coreea, președintele R.P.D. Coreene, și tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, au constituit un moment de însemnătate deosebită în dezvoltarea relațiilor de prietenie și colaborare dintre partidele, guvernele și popoarele noastre, situîndu-le pe o treaptă superioară. Noi sîntem deosebit de satisfăcuți pentru faptul că relațiile de prietenie și colaborare dintre popoarele noastre, bazate pe principiile marxism-leninismului și internaționalismului proletar, se dezvoltă și se întăresc în bune condiții. Avem convingerea fermă că relațiile noastre de prietenie și colaborare se vor dezvolta și amplifica în diferite domenii, în interesul popoarelor noastre, că se va adînci înțelegerea reciprocă, prin întîlniri la nivel înalt și colaborare multilaterală.

Poporul coreean va depune toate eforturile și în viitor pentru a dezvolta și multiplica necontenit raporturile de prietenie și colaborare cu poporul român în diferite domenii, pe baza spiritului înțelegerilor convenite între conducătorii noștri, în luna iunie 1971, întărind și mai mult sprijinul și solidaritatea cu cauza dreaptă a poporului român.

Poporul nostru dă o înaltă apreciere poporului frate român, care are o tradiție îndelungată de luptă și care a sărbătorit, recent, cu mari succese, cea de a 30-a aniversare a eliberării țării sale de sub jugul fascist. Manifestările organizate cu prilejul zilei de 23 August au demonstrat unitatea strînsă a întregului popor român în jurul partidului său comunist, în frunte cu conducătorul său eminent, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Poporul nostru este deosebit de bucuros de faptul că, în cei 30 de ani care au trecut, poporul român, sub conducerea justă a Partidului Comunist Român, a transformat țara sa, odinioară înapoiată, într-o țară socialistă suverană și prosperă, avînd o industrie modernă și o economie rurală dezvoltată, ridicînd continuu prestigiul internațional al României.

Poporul coreean urează din toată inima poporului frate român să întîmpine cel de al XI-lea Congres al partidului, care va marca un eveniment de mare însemnătate în istoria națiunii române socialiste, cu înalt entuziasm politic și succese în muncă, să obțină realizări tot mai strălucite în lupta grandioasă pentru îndeplinirea înainte de termen a planului cincinal.

— Tovarășe ambasador, autoritățile de la Seul au încercat să implice R.P.D. Coreeană în recentul atentat asupra șefului regimului din Coreea de Sud, Pak Cijan Hi. Ce ne puteți spune în legătură cu aceasta ?

— După cum se știe, la 15 august a avut loc un atentat împotriva lui Pak Cijan Hi, care rostea o cuvîntare la tribuna „Adunării festive consacrată sărbătorii naționale a restaurării", organizată în clădirea teatrului din Seul. În legătură cu aceasta, clica marionetă din Coreea de Sud a încercat, cu cinism, să implice în acest atentat țara noastră și Asociația generală a compatrioților coreeni rezidenți în Japonia, dînd publicității, la 17 august, așa-zisele „detalii despre investigațiile" făcute pe baza mărturisirii vinovatului, în care se declară că atentatorul s-a urcat, la 5 mai, pe vasul R.P.D. Coreene „Manghiongbong" și a primit instrucțiuni de la un funcționar al Asociației generale a compatrioților coreeni rezidenți în Japonia.

Dar autoritățile japoneze de anchetă au afirmat, în ce le privește, că atentatorul nu s-a urcat pe vasul „Manghiongbong". Într-un discurs special rostit recent, premierul marionetă Kim Jong Pil a afirmat, el însuși, că atentatorul nu mai recunoaște mărturisirile inițiale, dar că vor fi depuse toate eforturile pentru ca acesta „să spună totul". Prin aceasta Kim Jong Pil a dezvăluit de fapt că afirmațiile autorităților sud-coreene sînt o pură născocire și o intrigă politică cinică. Opinia publică internațională subliniază că acest „atentat" este consecința inevitabilă a tiraniei fasciste armate pe care guvernanții sud-coreeni o exercită asupra populației sud-coreene.

Cu toate acestea, reacționarii din Coreea de Sud încearcă cu încăpățînare să ne implice în acest „atentat", și nu în mod întîmplător. Prin intriga intenționat urzită se urmărește declanșarea unei campanii anticomuniste mai largi și, prin aceasta, să se abată atenția lumii întregi de la tirania fascistă și barbară exercitată asupra populației sud-coreene, să se prelungească dominația fascistă și teroristă spre o criză catastrofală, să se împingă situația pînă la limitele războiului, prin intensificarea confruntării dintre Nord și Sud, și a agravării tensiunii. Dealtminteri, aceasta face parte din manevrele politice nefaste de a reprima și persecuta, în complicitate cu cercuri reacționare japoneze, Asociația generală a compatrioților coreeni rezidenți în Japonia și pe compatrioții coreeni din Japonia și de a înăbuși curentul de luptă împotriva lui Pak Cijan Hi, care crește în fiecare zi, chiar în rîndurile rezidenților coreeni din Japonia, aflați sub influența Asociației „Min Dan".

Guvernanții sud-coreeni trebuie să înțeleagă realitatea și să înceteze imediat această acțiune scandaloasă, de a ne șicana în mod arbitrar prin intrigi și manevre necinstite. Dacă guvernanții sud-coreeni vor continua să ne discrediteze în legătură cu acest incident, care în mod rușinos s-a produs în mijlocul lor, să intensifice și mai mult actele teroriste împotriva populației sud-coreene și să agraveze tensiunea, își vor atrage asupra lor întreaga responsabilitate a gravelor consecințe ce vor decurge din aceasta.

Eu am convingerea că Partidul Comunist Român, guvernul și poporul român vor acorda sprijin activ, dovedind solidaritatea sa fermă cu lupta poporului nostru pentru realizarea unificării independente și pașnice a patriei.

Interviu realizat de Vasile Crișu

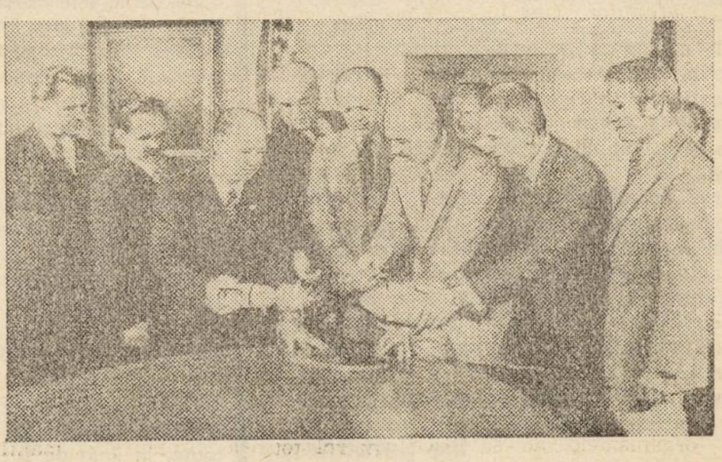

Președintele S.U.A., Gerald Ford, a primit, la Casa Albă, grupul de cosmonauți sovietici, condus de generalul-maior V. T. Șatalov, și grupul de astronauți americani, conduși de generalul T. Stafford

NEW YORK

Sesiunea a XXIX-a: Prioritățile Națiunilor Unite

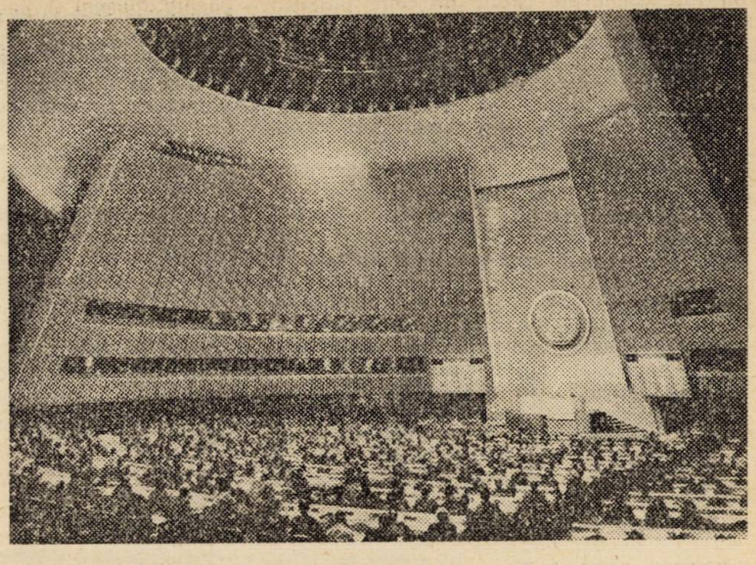

Corespondență de la Ion Goriță

Conform unei practici devenite tradiție, în cea de-a treia marți a lunii septembrie s-au deschis, la New York, lucrările sesiunii anuale a Adunării Generale a O.N.U. Sălile și foaierele sediului O.N.U., imensul edificiu care domină piața Dag Hammarskjoeld din centrul Manhattanului, cunosc din nou freamătul și agitația marilor reuniuni internaționale.

Sesiunea Adunării Generale — a 29-a în istoria Organizației — se înscrie într-o suită de manifestări de amploare mondială, desfășurate în acest an sub egida O.N.U. Mulți dintre participanți au sosit la New York direct de la București, gazda Conferinței mondiale a populației, sau de la Caracas, unde, recent, și-a încheiat lucrările cea de-a treia conferință a Națiunilor Unite pentru dreptul mării.

Reflectînd multitudinea problemelor ce confruntă societatea contemporană, mutațiile profunde intervenite în situația internațională, în relațiile politice și economice între statele lumii, agenda sesiunii cuprinde peste 110 puncte, care, timp de trei luni, vor face obiectul unor ample dezbateri, la care, în acest an, vor participa un număr sporit de delegații — Bangladesh, Grenada și Guineea-Bissau fiind admise, încă de la prima ședință a Adunării Generale, în rîndul statelor membre ale O.N.U.

Potrivit aprecierilor unanime, trăsătura definitorie a actualei sesiuni o constituie preocuparea și interesul sporit al statelor de a se conferi Organizației Națiunilor Unite un rol tot mai activ și eficient în reglementarea problemelor internaționale de interes general. De altfel, una din temele prioritare care concentrează, și în acest an, atenția delegațiilor la sesiune se referă la „creșterea rolului Organizației Națiunilor Unite în menținerea și consolidarea păcii și securității internaționale, dezvoltarea cooperării între toate națiunile și promovarea normelor dreptului internațional în relațiile dintre state" — imperativ major care a fost, în mod special, subliniat de cunoscuta rezolutie inițiată de România și adoptată în unanimitate la cea de-a 28-a sesiune a Adunării Generale a O.N.U. Evoluția recentă a situației mondiale, schimbările intervenite pe harta politică a lumii, punctată încă de existența unor focare de tensiune, au demonstrat că problemele majore ale omenirii nu pot fi soluționate în afara O.N.U., ci, dimpotrivă, în cadrul său, unde toate statele pot și trebuie să-și aducă contribuția pentru a se găsi rezolvări corespunzătoare intereselor tuturor popoarelor. Ele au marcat cu toată tăria necesitatea ca O.N.U. și organismele sale să joace un rol tot mai însemnat în extinderea și generalizarea procesului de destindere și democratizare a relațiilor internaționale.

Secretarul general al O.N.U. apreciază, în introducerea la raportul său anual asupra activității Organizației, că „unul din principalele criterii ale valorii unui organism politic îl reprezintă aptitudinea sa de a face față problemelor și schimbărilor cu care este confruntat". Numeroși comentatori interpretează această afirmație ca un apel adresat statelor membre de a nu precupeți nici un efort pentru ca O.N.U. să devină un instrument mai eficace în soluționarea politică a marilor probleme internaționale, în prevenirea conflictelor, în curmarea folosirii forței sau amenințării cu forța în relațiile dintre state.

Dezbaterile actualei sesiuni a Adunării Generale vor aduce, fără îndoială, noi dezvoltări în procesul marcat, cu precădere, la sesiunea a 28-a, prin adoptarea amintitei rezoluții inițiate de România, prin care se subliniază necesitatea transformării O.N.U. într-un instrument adecvat nevoilor stringente ale națiunilor.

Dintre numeroasele puncte politice înscrise pe ordinea de zi a sesiunii, decolonizarea constituie, în acest an, o problemă care reține, în mod deosebit, atenția delegațiilor, proclamarea Republicii Guineea-Bissau ca stat independent și larga recunoaștere internațională a acestuia, evenimentele din Portugalia, acordurile și contactele autorităților portugheze cu mișcările de eliberare din Africa reliefînd noile valențe ale luptei popoarelor pentru lichidarea definitivă a colonialismului și neocolonialismului. După cum relevă numeroși participanți la sesiune, această situație este favorabilă adoptării unor măsuri hotărîte pentru aplicarea neîntîrziată a Declarației O.N.U. cu privire la acordarea independenței țărilor și popoarelor coloniale și a rezoluțiilor referitoare la eliminarea colonialismului, apartheidului și a altor forme de discriminare rasială.

Sesiunea Adunării Generale va face o primă evaluare a rezultatelor Conferinței mondiale a populației, care, așa cum se exprima secretarul general al O.N.U., „a contribuit la plasarea acestei probleme complexe și delicate în chiar centrul planificării economice și sociale". Numeroși participanți la sesiune își exprimau convingerea că abordările viitoare ale problemelor populației, soluțiile și măsurile adoptate vor purta pecetea „spiritului Bucureștiului" — cum este definită, plastic și corect, atmosfera constructivă, de cooperare și înțelegere, ce a caracterizat importanta manifestare internațională din capitala României. În mod deosebit, este apreciat faptul că, la București, s-a putut găsi un limbaj comun într-un domeniu în care există o mare diversitate de poziții și puncte de vedere.

Problemele dezvoltării economice și sociale vor deține, de asemenea, un loc de prim ordin în lucrările sesiunii. Accentuarea, în continuare, a decalajelor economice și tehnico-științifice între țările industrializate și cele în curs de dezvoltare, menținerea unor practici discriminatorii și a unor bariere artificiale în relațiile economice internaționale au creat o situație pe care secretarul general al O.N.U., Kurt Waldheim, o califica drept „simptom al unei profunde deteriorări a economiei mondiale".

După cum se știe, sesiunea a VI-a specială a Adunării Generale a O.N.U., consacrată materiilor prime și dezvoltării, a pus, desigur, bazele unei noi ordini economice internaționale, concept care implică așezarea relațiilor economice dintre state pe noi temelii, de reală echitate. Este însă imperios necesar — și aceasta reprezintă un obiectiv esențial al sesiunii a 29-a a Adunării Generale — să se treacă neîntîrziat la punerea în aplicare de către toate statele a prevederilor documentelor adoptate la sesiunea specială din aprilie a.c. — Declarația de principii și Programul de acțiune. Un alt pas important în direcția stabilirii unei noi ordini economice internaționale l-a constituit adoptarea Cartei drepturilor și obligațiilor economice ale statelor. Stabilirea unor norme general acceptabile, care să guverneze relațiile economice, internaționale și să protejeze drepturile tuturor statelor, în special ale celor în curs de dezvoltare, reprezintă o cerință esențială a progresului economic și social și ea va sta, de asemenea, în atenția sesiunii din această toamnă.

În același context, se cuvine menționat faptul că sesiunea Adunării Generale va examina un punct privind Conferința Națiunilor Unite pentru știință și tehnologie, a cărei convocare a fost cerută de România la sesiunea precedentă. Este împărtășită, în general, opinia că o asemenea conferință ar fi de natură să stimuleze dezvoltarea unei largi cooperări științifice și tehnice și să faciliteze accesul nestingherit al țărilor în curs de dezvoltare la cuceririle științei și tehnologiei moderne.

Paleta bogată a problemelor înscrise pe ordinea de zi a actualei sesiuni a Adunării Generale evidențiază, o dată mai mult, încrederea de care O.N.U., ca for internațional de dezbateri, se bucură în rîndul statelor membre și, în același timp, necesitatea sporirii rolului și eficacității sale în lărgirea procesului de instaurare a unui climat de încredere și înțelegere în viața internațională, în dezvoltarea și adîncirea cooperării economice, tehnico-științifice și culturale între toate țările.

Consecventă poziției sale de principiu, vizînd întărirea păcii și securității în lume, România a militat și militează statornic pentru creșterea rolului O.N.U. în viața internațională, pentru sporirea eficacității sale, văzînd în aceasta un imperativ al realizării unei noi ordini internaționale, al democratizării relațiilor dintre state. **„Popoarele** — se subliniază în proiectul Programului Partidului Comunist Român — **cer ca Organizația Națiunilor Unite să-și sporească contribuția la promovarea trainică în viața internațională a relațiilor noi, bazate pe principiile deplinei egalități în drepturi, pe respectul independenței și suveranității naționale, pe neamestecul în treburile interne și avantaj reciproc, pe renunțarea la forță și la amenințarea cu folosirea forței în raporturile interstatale, pe respectarea dreptului sacru al fiecărui popor de a-și alege de sine stătător calea dezvoltării economico-sociale și politice".** O.N.U. poate și trebuie să-și aducă o contribuție sporită la afirmarea principiului soluționării pașnice a diferendelor internaționale, la adoptarea unor măsuri eficace în domeniul dezarmării generale și, în primul rînd, al dezarmării nucleare, al dezvoltării colaborării neîngrădite între toate statele lumii, înfăptuirii depline a dreptului tuturor popoarelor și națiunilor la autodeterminare, al adoptării unor măsuri de natură să favorizeze progresul economic și social al tuturor popoarelor.

Ca și la sesiunile precedente, acționînd în spiritul poziției partidului și statului nostru, delegația română la cea de-a 29-a sesiune a Adunării Generale a O.N.U. își va aduce o contribuție constructivă la dezbaterea și soluționarea problemelor înscrise pe ordinea de zi, în interesul colaborării, securității și păcii în lume.

GENEVA

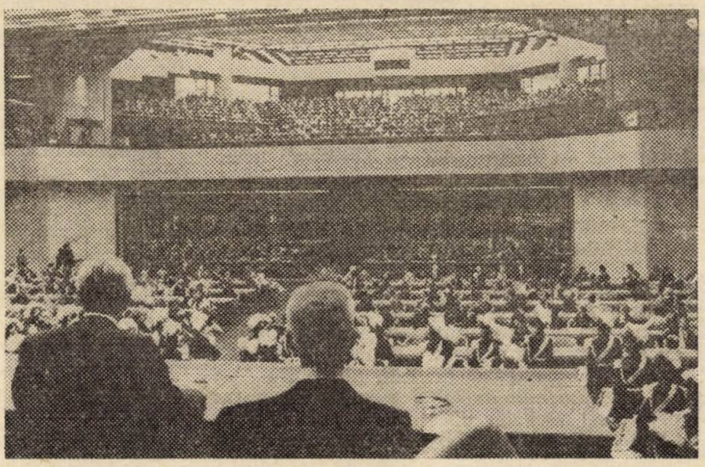

Etapa finalizării documentelor

Corespondență de la Corneliu Vlad

Edificiul din strada Varembé, care găzduiește faza a doua a Conferinței pentru securitate și cooperare în Europa, a reintrat în atmosfera de activitate febrilă ce caracterizează lucrările acestei importante reuniuni. În preajma orelor 10,30 și 15,30 — cînd încep ședințele de lucru — foaierele încăpătoare ale clădirii cunosc o animație deosebită. Delegații celor 35 de state participante poartă, prins de rever, un cartonaș dreptunghiular de culoare roșie ; semnul distinctiv al membrilor secretariatului conferinței este de culoare albastră, după cum ziariștii acreditați la lucrări pot fi recunoscuți după emblema de culoare verde. Pretutindeni, în sălile de ședințe și în afara lor, se poartă un dialog susținut, în toate limbile vorbite pe continentul european, în centrul atenției generale aflîndu-se marile probleme ale securității și cooperării în Europa. Pe panoul fixat la una din intrările clădirii este afișat zilnic programul activităților diferitelor organe de lucru ale conferinței.

Lucrările conferinței au intrat, în prezent, în faza de finalizare a documentelor, care urmează să fie adoptate, după cum se preconizează, la nivel înalt. Revenite la Geneva, după perioada de vacanță de vară, perioadă folosită de statele participante pentru evaluarea stadiului muncii de redactare și pentru identificarea căilor de soluționare a problemelor care au mai rămas de rezolvat, delegațiile — în unanimitatea lor — au exprimat voința de a conlucra mai eficient pentru accelerarea ritmului activităților conferinței, astfel încît actuala fază să se încheie fără întîrziere. La conferință se reflectă, în mod pozitiv, urmările acestei hotărîri exprimate de delegații, organele de lucru trecînd, în primele zile ce au urmat reluării activităților, la redactarea textelor și la negocieri susținute pentru apropierea pozițiilor în problemele încă divergente.

Avînd în vedere specificul acestei etape de finalizare a lucrărilor, cînd problema esențială este aceea a negocierii soluțiilor politice, o pondere tot mai mare capătă contactele dintre delegați, care au ca rezultat nu numai o aprofundare a cunoașterii pozițiilor statelor participante, în ce privește problemele aflate în discuție, dar și depistarea posibilităților de acord. Astfel, se preconizează ca ședințele organelor de lucru ale conferinței să fie programate astfel încît să permită realizarea efectivă a indicației Comitetului de coordonare privind folosirea optimă a ședințelor pentru a se asigura o eficacitate sporită activităților conferinței. În acest sens, se are în vedere asigurarea timpului necesar pentru ca delegațiile participante să se pregătească mai bine pentru aceste ședințe, care oferă singurul cadru în măsură să constate consensul și să adopte, pe această bază, hotărîri corespunzătoare.

Activitatea diverselor organe subsidiare ale conferinței traduce preocuparea sporită a participanților pentru încheierea cu succes a lucrărilor. În subcomisia pentru principiile relațiilor dintre state se elaborează, în prezent, textul celui de-al 7-lea principiu din cele 10, și anume principiul drepturilor omului și libertăților fundamentale. În activitatea actuală a subcomisiei, se au în vedere atît prevederi de ordin general, cît și unele aspecte specifice. Subcomisia care se ocupă de aspectele militare ale securității își concentrează eforturile, în continuare, asupra definirii condițiilor în care urmează să aibă loc notificarea manevrelor de anvergură : nivelul, aria, termenul de notificare. Se conturează, de asemenea, un acord tot mai larg asupra problematicii organelor de lucru cu profil economic, astfel încît, în perioada ce urmează, atenția participanților să se poată îndrepta mai mult spre sectoarele în care progresele sînt mai reduse. Astfel, s-a convenit, în ultimul timp, asupra unor formulări care prevăd lărgirea contactelor de afaceri între statele participante, în vederea extinderii schimburilor comerciale și deschiderea de reprezentanțe comerciale, intensificarea cooperării tehnico-științifice, inclusiv în cadrul unor programe internaționale pentru Europa, cum sînt cele ale U.N.E.S.C.O. și ale programului mondial de informare științifică și tehnică, participarea muncitorilor emigranți la dezvoltarea țărilor lor de origine. În organele de lucru ale comisiei a treia, se examinează textul privind extinderea traducerilor, în special în limbile de mică circulație, partea introductivă la prevederile referitoare la cooperarea în domeniul educației etc.

În acest cadru, s-au creat condițiile pentru trecerea la redactarea documentului referitor la urmările instituționale ale conferinței, astfel încît să se asigure continuitatea eforturilor participanților în vederea edificării unui sistem trainic de securitate și cooperare în Europa, în care popoarele continentului să se poată dezvolta liber, în afara oricărui pericol de amestec din afară. În rîndul participanților, se afirmă tot mai pregnant concluzia că, la baza acestui sistem, trebuie să stea nerecurgerea la forță sau la amenințarea cu folosirea ei. În acest fel, stabilirea unor relații noi între state în Europa ar fi de natură să constituie un aport efectiv la preocupările comunității internaționale în vederea asigurării păcii și securității. Evenimente recente demonstrează că, în acest sens, încheierea cu succes și cît mai grabnic a lucrărilor Conferinței pentru securitate și cooperare în Europa este în interesul tuturor statelor participante, al tuturor țărilor lumii. În cadrul lucrărilor s-a subliniat, de asemenea, faptul că principiile relațiilor dintre state, ca și măsurile preconizate pentru punerea lor în aplicare, trebuie să guverneze încă de pe acum atît raporturile dintre țările participante, cît și raporturile acestora cu alte state ale lumii. Acest deziderat a fost clar și hotărît exprimat în cursul discuțiilor care au avut loc în diferite organe de lucru, inclusiv în cadrul dezbaterilor referitoare la situația din Cipru.

Participantă activă la negocieri, delegația României este hotărîtă să-și aducă, în continuare, contribuția sa la soluționarea, fără tergiversări, a problemelor ce au mai rămas, pentru găsirea de formulări care să reprezinte rodul participării efective a tuturor statelor și care să obțină astfel consensul necesar și dorit.

WASHINGTON

O. S. A. — reconsiderări privind relațiile cu Cuba

Corespondență de la Constantin Alexandroaie

Printr-o decizie a Consiliului permanent al O.S.A. (Organizația Statelor Americane), menită a fi adoptată la 19 septembrie — după cum se arată în protocolul prestabilit —, miniștrii afacerilor externe ai statelor membre ale organizației vor fi convocați în sesiune, la 11 noiembrie a.c., în capitala Ecuadorului, Quito, pentru a vota rezoluția semnată de șefii guvernelor Costa Rica, Columbia și Venezuela, vizînd abolirea hotărîrii O.S.A. din iulie 1964, privitoare la instituirea unui boicot diplomatic și economic împotriva Republicii Cuba. „Curentul spre abolirea sancțiunilor O.S.A. împotriva Cubei are șanse de succes — scrie «Washington Post». Se apreciază că acesta se bucură de aprobarea tacită a președintelui Statelor Unite, Gerald Ford".

„Curentul spre normalizarea relațiilor țărilor continentului latin cu Cuba — ne-a declarat reprezentantul permanent în O.S.A. al unei țări latino-americane — se manifestă de mai mulți ani, dar la sesiunea ordinară a Adunării generale a O.S.A., din primăvara lui 1973, acesta a căpătat forță și un pronunțat caracter ireversibil. A fost sesiunea în care s-a adoptat hotărîrea finală de revizuire a Cartei și priorităților O.S.A., prin accentuarea funcțiunilor sale economice, lărgirea cooperării pan-americane, eliminarea piedicilor din calea stabilirii de relații între statele cu sisteme social-politice diferite".

Într-adevăr, la acea sesiune, din inițiativa secretarului general al O.S.A., Galo Plaza (Ecuador), s-a înscris pe agendă și a fost dezbătut punctul intitulat „Revizuirea sistemului cooperării inter-americane pentru dezvoltare, în vederea îmbunătățirii și actualizării sale, pentru întărirea acțiunilor de solidaritate regională în acest domeniu și evitarea, între altele, a actelor sau măsurilor care servesc poziții sau interese unilaterale, străine obiectivelor cooperării".

Una dintre principalele rezoluții ale sesiunii sublinia : „Există o nemulțumire generală față de modul de funcționare și de rezultatele sistemului interamerican, și mai multe state membre apreciază că restructurarea sau reafirmarea generală a acestuia este urgentă și necesară, prezentînd totodată propuneri, sugestii și observații pentru orientarea justă a relațiilor politice, economice, sociale și culturale între statele membre, pe baza respectării principiilor egalității juridice a statelor, autodeterminării, neintervenției și recunoașterii pluralității sistemelor politice, economice și sociale". Cercuri diplomatice de la sediul central al O.S.A. din Washington apreciază că aceasta a fost rezoluția care a catalizat acțiunile în direcția normalizării relațiilor cu Cuba, întrucît aprobarea ei de către Adunarea generală a reprezentat, în fapt, un mandat dat statelor membre de a pregăti „dezghețul" în relațiile cu Cuba socialistă, fapt care dovedește o recunoaștere atit a prestigiului sporit al acestei țări în lume, cît și a ireversibilității avîntului ei spre construirea noii orînduiri.

Într-o telegramă a agenției U.P.I., publicată de întreaga presă americană, se subliniază că „în cadrul O.S.A. s-a dezvoltat, în ultimul an, o puternică tendință spre normalizarea relațiilor cu guvernul premierului Fidel Castro". Cunoscutul comentator al postului de televiziune C.B.C., Marvin Kalb, anunța că „a devenit, acum, cert că majoritatea statelor membre ale O.S.A. se pronunță pentru abolirea embargoului politic și economic impus Cubei".

La rîndul său, agenția „Associated Press", citată de „Washington Post", aprecia că, „pentru abolirea embargoului, este necesară o majoritate de două treimi din voturile statelor semnatare ale tratatului inter-american al O.S.A. asupra asistenței reciproce. În organizație sînt 23 de membri plini, însă, întrucît trei (Jamaica, Trinidad-Tobago și Barbados) nu au semnat încă acest tratat, vor fi necesare, potrivit experților juridici ai O.S.A., doar 14 voturi". Or, potrivit unui sondaj întreprins de cotidianul „New York Times", „deja 15 state membre și-au anunțat hotărîrea de a vota în favoarea rezoluției înaintate O.S.A. de noii președinți ai republicilor Columbia, Venezuela și Costa Rica, iar alte două state înclină să li se alăture". Ziarul citat consideră că nu este deloc exclus ca rezoluția să se bucure de o majoritate solidă.

În lumina noilor evoluții de pe continentul latino-american, președintele Gerald Ford a dat dispoziții Departamentului de Stat să efectueze o reevaluare a politicii Statelor Unite față de Cuba — și, în general, față de America Latină — în care să-și precizeze punctele de vedere privitoare la: eventualitatea sprijinirii de către S.U.A. a curentului spre ridicarea embargoului față de Cuba ; invitarea Cubei la Conferința de la Buenos Aires a miniștrilor de externe ai statelor latino-americane, ce urmează a avea loc în martie 1975 ; posibilitatea angajării S.U.A. într-un dialog cu Cuba.

O oficialitate a Administrației Ford a declarat că „Statele Unite nu numai că vor evita să se opună unei majorități substanțiale, dar ar putea chiar hotărî să se alăture acestei majorități favorabile ridicării embargoului". Însuși președintele Gerald Ford declara, la conferința sa de presă din 28 august, că Statele Unite „vor acționa, în mod sigur, în concert cu alte state membre ale Organizației Statelor Americane", în ce privește problema embargoului.

Noile acorduri indo-pakistaneze

Corespondență din New Delhi de la Ion Puținelu

Noua rundă de convorbiri oficiale indo-pakistaneze, desfășurată între 12 și 14 septembrie a.c., la Islamabad, se înscrie ca un moment necesar pentru punerea în aplicare a unor măsuri preconizate în acordul de la Simla, privind normalizarea relațiilor bilaterale. Comunicatul dat publicității după consumarea acestor convorbiri consemnează încheierea a trei acorduri prin care s-a hotărît restabilirea legăturilor poștale și de telecomunicații între cele două țări, precum și acordarea de vize conaționalilor pentru călătorii în țările respective. Un protocol adițional reglementează drepturile de pelerinaj la locurile istorice.

Însemnătatea practică a noilor acorduri se va reflecta în posibilitățile ce vor fi create populației celor două țări, pentru prima dată după evenimentele din decembrie 1971, de a comunica și a face vizite reciproce, fapt ce va contribui la realizarea, și pe această cale, a climatului de încredere necesar restabilirii relațiilor de bună vecinătate și conlucrare dintre India și Pakistan.

Prin conținutul lor, noile acorduri completează aria de soluționare a contenciosului problemelor umanitare, un mare număr de persoane urmînd să beneficieze de aplicarea prevederilor acestora. Odată cu redeschiderea canalelor de comunicații se creează și condițiile legăturilor directe ce vor facilita continuarea dialogului pentru reglementarea și a altor probleme care își așteaptă soluționarea. În acest sens, părțile au convenit să facă schimburi de delegații la o dată apropiată, în vederea discutării problemelor legate de restabilirea liniilor aeriene și a zborurilor avioanelor companiilor de navigație civilă deasupra teritoriilor lor și să fie explorate posibilitățile privind reluarea legăturilor comerciale, științifice și culturale tradiționale.

În virtutea acordurilor realizate la această nouă rundă de convorbiri oficiale, părțile și-au reafirmat dorința reciprocă de a acționa, pas cu pas, pe calea normalizării relațiilor dintre ele și, implicit, să contribuie la reinstaurarea climatului de încredere între țările din zona subcontinentului. Măsurile noi întreprinse pe linia normalizării vor trebui urmate de altele, printre care de importanță deosebită vor fi, desigur, cele privind restabilirea relațiilor diplomatice. O semnificație politică de mare importanță pentru afirmarea și consolidarea cursului spre normalizare o are consemnarea, în comunicatul convorbirilor, a dorinței exprimate reciproc ca „obstacolele și dările înapoi în îndeplinirea prevederilor acordului de la Simla să fie depășite, cu răbdare și perseverență, și printr-un angajament ferm, din partea guvernelor celor două țări, de a respecta principiile coexistenței pașnice, integrității teritoriale, suveranității și neintervenției în treburile interne".

REPORTAJ PE GLOB

GUINEEA-BISSAU (II)

Dumitru Constantin

„Să învățăm imnul național: Iată patria noastră iubită"

Prima noapte în brusă. Am dormit în case cu stîlpi de susținere din lemn, cu pereți și acoperiș de iarbă uscată, cu două intrări dispuse față în față pentru a se putea crea măcar o minoră circulație a aerului. Poate am fost prea obosiți sau, într-adevăr, prima noapte în brusă a fost de o simplitate și de o liniște extraordinare.

Cînd s-a luminat de ziuă și am ieșit din case, ne căutam înfiorați gamelele cu apă peste care, seara, pusesem prosoape ude, încercînd, astfel, s-o mai răcim. Au apărut și elevii care, între timp, parcurseseră cîțiva buni kilometri în căutarea apei atît de rare acum, la sfîrșitul sezonului secetos.

La micul dejun, reluam discuția despre evenimentele din Portugalia, completînd-o — evident — cu noutățile intervenite în timpul nopții. Atunci am crezut că ni se părea, dar, încet-încet, aveam să ne dăm seama că speranța interlocutorilor în realizarea marelui vis al independenței căpăta tot mai multe contururi; cuvintele „poate, în sfîrșit, războiul nostru va înceta" reveneau adesea.

Cîteva minute mai tîrziu, plecam spre satul Venduleid. Mergem pe o potecă ce străbate brusa. Din cînd în cînd, descopeream în praful drumului grămezi de gloanțe trase și, atunci, ne aduceam brusc aminte că, de fapt, sîntem într-o zonă din apropierea frontului. Întîlneam oameni îmbrăcați, după tradiție, în **bubu** (cămașă lungă), purtînd mărfuri — sare, ceară, miere, pînzeturi, nuci de cola; discutăm cu ei în timpul popasurilor impuse de lungimea drumului, de căldura care parc-ar fi vrut să topească cristalul cerului, cerute de setea noastră bolnăvicioasă.

În sfîrșit, am ajuns într-o imensă poiană, a cărei iarbă — e adevărat — crescuse foarte înaltă, dar, totuși, nu putea ascunde privirilor iscoditoare gropile imense făcute de bombe sau unele resturi — pereți, tocuri de uși — încă intacte ale unor case existente cîndva pe aici. Uriași arbori mango — cu fructul lor ca o pară de formă neregulată, reconfortant, plăcut la gust, aducînd, prin carnație și parfum, cu pepenele de Turchestan — palmieri și bananieri mai puteau fi văzuți aici, în Venduleid. Aici, în Venduleid... dar, mai exact spus, în ceea ce a fost, pînă în anul 1969, cînd, în urma unor bombardamente ale aviației portugheze, casele celor 500 de familii au fost distruse. Din fericire, n-au fost victime, pentru că, în prima zi a bombardamentului, oamenii erau pe cîmp și pe urmă s-au refugiat în brusă.

Ne continuăm drumul într-o tăcere adîncă. La un moment dat, Eduardo trage un foc de armă. E semnalul pentru cei din satul strămutat că sîntem aproape. Iată-ne ajunși, după trei ore și jumătate efective de drum. Oamenii ne întîmpină la intrarea în sat, iar comisarul politic pentru cele trei sectoare ale regiunii Boe—Oriental spune cuvinte emoționante despre „histórica visita ás regiões libertadas da Guiné-Bissau por uma missão especial dos jornalistas romenos" (istorica vizită a unei delegații speciale de ziariști români în regiunile eliberate din Guineea-Bissau). Ajungem în centrul satului, unde un grup folcloric compus din patru oameni cîntă din **cabas** (o jumătate de tobă), **camlet** (19 inele dispuse pe un cerc) și **flauta** (fluier) cîntece în limba fulah — regiunea fiind a acestei etnii. Facem cunoștință cu noile gazde, printre care se află doi străini — europeni: preotul italian Lino di Carri și sergentul portughez Amilcar Rasquete. Primul a ajuns aici după o mai lungă ședere la Bissau, unde ideile și concepțiile lui politice n-au coincis cu cele ale autorităților coloniale instalate din ordinul lui Caetano. Lucrează la școală, la spital și în grupurile care se ocupă cu alfabetizarea adulților.

Și, acum, povestirea lui Amilcar Rasquete: „Am 29 de ani, sînt din Estremoz — localitate din Portugalia, situată la sud, spre granița cu Spania —, am lucrat ca barman la Café-Lisboa. La începutul anului 1968, am fost înrolat în armata portugheză și trimis la Bissau. Pe atunci, nu știam nimic pentru că, credeți-mă, era foarte greu (în timpul dictaturii lui Salazar și a lui Caetano — n.n.) să afli care e realitatea în colonii. Ajuns în Bissau, am văzut că adevărul cu privire la războiul de «pacificare» e altul și, în mai 1968, am dezertat. După un drum lung și dificil, am revenit pe ascuns în Portugalia, dar am fost prins aproape imediat și retrimis la Bissau pentru a fi judecat. Am petrecut doi ani în chinuri inimaginabile și, totuși, în iulie 1970, am reușit iarăși să fug. Dar, ghinionul m-a urmărit și de data aceasta. Prins din nou, am fost deținut la sediul din Bissau al înfiorătoarei P.I.D.E. (fosta poliție politică portugheză, în prezent desființată — n.n.). După vreo trei luni, în timpul unui îndrăzneț atac al militanților (P.A.I.G.C. — n.n.) am încercat să evadez. N-am reușit însă. Ultima oară și cu deplin succes am făcut-o în noaptea de 7—8 aprilie 1972. Am stat patru zile în brusă, în zona centrală a țării, în acel «triunghi al morții», cum îi spuneam noi,— Mansoa-Mansaba-Bissora — unde există trei tabere militare portugheze, foarte importante. Am avut emoții incredibile, întrucît teama era dublă — de cei care mă urmăreau, cît și de militanți care, oricînd, mă puteau confunda cu un «vîrf» inamic. Știu că, zile în șir, am fost căutat; la radioul forțelor armate eram descris ca un periculos dezertor, deși mă vedeți cît sînt de pirpiriu". Cum ați ajuns și cum vă simțiți aici? — îl întrebăm. „Am stat, la început, în tabăra militară a patrioților de la Candjafra. Apoi, am fost trimis în acest sat, unde lucrez la școală". Vești de la familie aveți? „Da, dar foarte rar; poate acum, după schimbările de la Lisabona, va fi mai ușor...".

Examen medical la spitalul din satul Venduleid

Un sat în plină brusă. Casele sînt construite la umbra unor imenși boababi — acești arbori sacri sau regi ai savanei, cum sînt numiți; din fructele lor se prepară o băutură acidulată, bună pentru combaterea febrei tifoide. Frunzișul lor imens — care dă o umbră ce ar putea acoperi uneori 2 000 mp — ascunde casele de „privirile" avioanelor de recunoaștere și, evident, de tirurile bombardamentelor. Atunci, ne adăpostea și pe noi de arșița atît de puternică.

Ca și în alte zone eliberate, țăranii muncesc, dar nu numai pentru a se hrăni, ci și pentru a produce surplusuri. Ce fac cu ele? Să luăm, de pildă, orezul. Aproape o jumătate din producție o consumă sătenii. O parte este destinată armatei, o alta se trimite în zonele unde există mai puțin orez. Excedentul este însă vîndut sau, mai exact spus, este schimbat la magazinele poporului pe obiecte de primă necesitate. Este vorba de așa-numitul troc, metodă rudimentară, care nu împiedică însă ca acest comerț în plină brusă să se desfășoare cu bine, chiar dacă, pentru noi, părea neobișnuit să dai miere și să primești țesături din Sierra Leone, sau pe nuci de cola să capeți sare, țigări ori încălțăminte. Și la Venduleid sînt două asemenea magazine. Comisarul politic al regiunii — Sori Jalo — ne spunea că, acum cîtva timp, în întreaga zonă Boe nu exista nici un ast-

Secvență din dansul tamburului

fel de magazin. Pentru un kilogram de sare sau pentru un metru de țesături erau necesare 4–5 zile de drum pînă în localitatea Bafata.

Care sînt preocupările la ordinea zilei ?

„Prima dintre ele privește refacerea familiilor dispersate din cauza războiului. Cea de-a doua are în vedere condițiile de viață și de muncă ale populației. Ați văzut ce am realizat în domeniul comerțului, al cărui puls l-ați luat la fața locului", ne spune directorul magazinelor.

Nu numai organizarea comerțului este un fapt de referință în viața unui astfel de sat. La Venduleid a fost construit și un spital cu 11 paturi, condus de un medic calificat într-o țară socialistă, spital care dispune de bune condiții pentru îngrijirea, consultarea și internarea bolnavilor. Înainte, pentru a ajunge la spitalul din Gabu (controlat de forțele portugheze – n.n.), se mergea 2–3 zile pe drum, dar, de regulă, tratamentul consta într-un dispreț profund față de cei de pe aici.

Consemnăm, de asemenea, atribute ale preocupării P.A.I.G.C. în direcția instaurării la nivelul satului a unor structuri administrative și politice adecvate. Astfel, există la Venduleid un comitet sătesc, ales de populație, care, printre altele, înregistrează toate actele de stare civilă, organizează și controlează serviciul sanitar și școlar etc.

După masa de prînz, reluăm discuțiile pe malul unui riuleț a cărui apă, atît de căutată, avea să acționeze binefăcător asupra setei noastre prelungite, încît cu greu ne puteam desprinde de acolo. Apoi, cînd parcă a apărut o undă mai accentuată de răcoare, participăm la un miting popular. Ne sînt prezentați deputați ai Adunării Naționale Populare a Guineei-Bissau, deputați locali, președinte ale consiliilor femeilor. Se rostesc cuvinte elogioase la adresa poporului nostru, a ajutorului dat de România luptei poporului din Guineea-Bissau, ceea ce, spun gazdele, „demonstrează că viața și lupta celor de aici sînt apreciate, cunoscute". Unul din deputații regionali amintește de întîlnirile dintre „fundador e militante nr. 1 do nosso Partido – Amilcar Cabral" și „grande amigo dos povos africanos nel luta pela respeito à liberdade, à dignidade e ao direito ao progresso politico, económico, social e cultural desses povos – camarada Ceaușescu" (întîlnirile dintre „întemeietorul și întîiul luptător al partidului nostru – Amilcar Cabral" și „marele prieten al popoarelor africane în lupta lor pentru respectul libertății, demnității și dreptului la progres politic, economic, social și cultural al acestor popoare – tovarășul Ceaușescu").

Urmează un spectacol cu celebrele dansuri ale tamburului și Tagara, cu cîntece de libertate și alte tradiționale dansuri. Urmărim înfiorați cum este încălzită pielea tam-tam-urilor pentru a putea rezista bătăilor ce marchează trepidantele ritmuri pe care se articulează mișcările de o surprinzătoare eleganță și rafinament ale dansatorilor.

La căderea întunericului, sîntem conduși la Land-Rover-ul nostru, venit special pentru a ne curma obositorul drum prin brusă. Noile noastre cunoștințe ne însoțesc pînă dincolo de limita actuală a satului, aproape de vatra sa veche, bombardată. Ne luăm rămas bun cu părerea de rău că nu am zăbovit mai mult în mijlocul acestor oameni curajoși, optimiști și încrezători în viitorul patriei lor, în mijlocul acestor gazde primitoare și entuziaste. Drept amintire, ni se oferă un hamac și o nucă de cola despre care, mult mai tîrziu, aveam să aflăm că, în obiceiurile și gîndurile acestor oameni, reprezintă un simbol al creației umane, eterne și generoase.

Activități cotidiene în liniștea brusei

Foto : Aurel Copos

BRNO

Tîrgul de toamnă

Corespondență de la Constantin Prisăcaru

Cu cele trei ediții ale sale (de iarnă — alimente ; de primăvară — bunuri de larg consum; de toamnă — mașini), Tîrgul internațional de la Brno s-a impus de mult printre manifestările comerciale de mare prestigiu. „Orașul de la răscrucea marilor căi comerciale europene" continuă, astfel, o statornică tradiție, încetățenită aici cu secole în urmă și, totodată, își oferă bunele oficii pentru o fertilă activitate de amplificare a contactelor bilaterale și pentru o mai bună cunoaștere între popoare.

La 10 septembrie, Brno și-a deschis porțile pentru cea de-a 16-a ediție a Tîrgului internațional de mașini. În numeroasele lui pavilioane, pe mari spații descoperite, 1 600 firme industriale și de comerț exterior din 30 de țări ale lumii, practic de pe toate meridianele, prezintă noutăți ale industriei într-o gamă variată de produse — de la ace pentru industria de tricotaje, pînă la adevărați coloși industriali de genul turbinelor energetice, al locomotivelor hidraulice sau instalațiilor de foraj. Țara gazdă, care și-a propus ca în standurile ei să realizeze o expresivă sinteză a realizărilor tehnice înregistrate în cei 30 de ani de dezvoltare socialistă, este cea mai larg reprezentată : ea deține aproape 40 la sută din întreaga suprafață de expunere și prezintă peste 500 dintre cele mai reprezentative mașini și instalații industriale ale întreprinderilor cehoslovace.

Țara noastră, care a fost prezentă la toate edițiile de pînă acum, expune și în acest an o gamă largă de realizări recente ale științei și tehnicii românești. Opt întreprinderi de comerț exterior, ce-și desfășoară activitatea în sfera tehnicii, sînt prezente la manifestarea comercială internațională de la Brno cu creații de prestigiu ale inginerilor și tehnicienilor români. În spațiile rezervate țării noastre, în pavilioane închise sau în aer liber, publicul întîlnește o gamă largă dintre cele mai perfecționate produse românești : mașini pentru prelucrarea metalelor sau a lemnului, produse noi ale industriei electrotehnice și electronice, ale celei de automobile — noul tip Dacia 1 300, autoturismul de teren ARO-240, autobasculanta de mare capacitate, locomotiva hidraulică de 450 CP, tractoare și mașini agricole, mașini și utilaje pentru șantierele de construcții, instalații de foraj, diverse tipuri de compresoare și multe altele.

În timpul vizitării Tîrgului, secretarul general al C.C. al P.C. din Cehoslovacia, tovarășul Gustav Husak, a cercetat cu atenție și interes și a apreciat complexitatea, nivelul tehnic și randamentul multor utilaje românești, printre care mașinile de prelucrat metal, autobasculanta de mare capacitate, locomotiva hidraulică și alte creații ale tehnicii moderne care poartă numele unor uzine românești devenite de acum cunoscute în multe țări ale lumii. Tovarășul Husak a adresat calde felicitări inginerilor, tehnicienilor și muncitorilor români pentru performanțele prezentate la Brno și și-a exprimat convingerea că specialiștii din cele două țări socialiste vor continua să extindă cooperarea și colaborarea în domeniul tehnicii.

Etiopia — *țară muntoasă din nord-estul Africii, cu deschidere la Marea Roșie, învecinată cu Somalia, Kenya și Sudan — are o suprafață de 1 221 900 kmp.* Populația: *25 250 000 locuitori. În capitală — Addis Abeba — 795 000 locuitori — se află și sediul Organizației Unității Africane.* Limba oficială : *amarica. Se mai folosesc engleza, italiana și araba.* Economia *este aproape în întregime bazată pe agricultură — 90 la sută din populație este agrară. Cafeaua reprezintă mai mult de jumătate din exporturi. În 1972, comerțul exterior a fost evaluat la circa 330 milioane dolari.* Moneda : *dolarul etiopian = 0,40 dolari S.U.A. (1972)*

(Harta a fost reprodusă din **„Le Monde"**)

ETIOPIA

Actul de la 12 septembrie

Addis Abeba, 12 septembrie, în zorii celei de a doua zile a Noului An etiopian*)... Două care de asalt și cinci jeep-uri cu soldați înarmați se opreau în fața „Palatului Poporului" — în care împăratul Haile Selassie se afla cu familia sa — și-i blocau intrările. În același timp, mai multe tancuri ocupau pozițiile cheie ale orașului. O delegație a Comitetului de coordonare al forțelor armate pătrunde în palat pentru a-i aduce suveranului la cunoștință proclamația prin care comitetul decidea înlăturarea lui de la tron, precum și o serie de măsuri dictate de noua situație a țării. În cursul unei scurte ceremonii, care a avut loc în biblioteca palatului, după ce a ascultat în liniște textul proclamației, Haile Selassie a spus : „Accept această schimbare în Etiopia și știu că astfel de schimbări se petrec în toată lumea". Singurul civil admis la ceremonie a fost Imru Haile Selassie, tatăl fostului prim-ministru și vărul împăratului.

Apoi, Haile Selassie a ieșit din palat, condus de o escortă militară, s-a urcat într-un mic Volkswagen albastru și a fost dus, „pentru securitatea sa personală", cum s-a precizat oficial, la cartierul general al diviziei a patra din capitală, pentru ca, mai tîrziu, să fie mutat la palatul din Debre Zeit, o bază militară a forțelor aeriene etiopiene, aflată la 30 km de Addis Abeba. Traficul civil cu Debre Zeit a fost întrerupt. Aproape două sute de personalități ale fostului guvern, acuzate de corupție și abuz de putere, sînt, de asemenea, reținute în acest oraș.

Potrivit unor surse citate de agenția U.P.I., dar neconfirmate în mod oficial, ceilalți membri ai familiei regale au fost duși la un avion și transportați către o destinație nespecificată. Nepotul împăratului, Iskander Desta, fost comandant al marinei militare, care se refugiase la 2 septembrie în „Palatul Poporului", alături de suveran, a fost arestat. Singura fiică în viață a lui Haile Selassie, prințesa Tenagna-Work, fusese arestată în ziua precedentă.

La ora 7,30, ora locală (4,30 G.M.T.), postul de radio din Addis Abeba transmitea în amarică proclamația Comitetului de coordonare al forțelor armate, repetată de mai multe ori în cursul zilei, împreună cu primul decret al comitetului și cu alte comunicate.

Acesta este actul prin care s-a pus capăt uneia din cele mai lungi guvernări imperiale din lume, prin care suveranul, în vîrstă de 82 de ani — aflat la conducerea Etiopiei patruzeci și patru ca împărat, cel de-al 225-lea urmaș, în descendență biblică, al regelui Solomon și al reginei din Saba, supranumit „negusul", „regele regilor" — este coborît de pe tronul său învăluit atîția ani de o aură legendară.

Momentul — reținut de observatorii aflați la fața locului ca un pas făcut de Etiopia spre o etapă nouă a vieții sale naționale — a fost precedat de șase luni de evenimente importante, care au constituit ceea ce s-a numit „criza etiopiană". După

*) Calendarul etiopian este socotit cu șapte ani în urma celui gregorian. Fiecare an începe cu 1 Maskaram (11 septembrie) și are 12 luni a cîte 30 de zile. Cele cinci zile care rămîn (șase în anul bisect), denumite Paguemen, vin la sfîrșitul ultimei luni, Nahase (august-septembrie).

Repere istorice

1930, noiembrie. *Ras Tafari, regent al Etiopiei, devine, după moartea împărătesei Zauditu, cel de-al 225-lea împărat etiopian din dinastia solomonizilor, cu numele de Haile Selassie.*

1931, iulie. *Haile Selassie promulgă o constituție, prin care se instituie Adunarea națională, ai cărei membri sînt desemnați de către împărat și șefii feudali.*

1935, octombrie. *Italia fascistă invadează Etiopia.*

1936, iunie. *Haile Selassie, aflat la Geneva, adresează, de la tribuna Adunării Generale a Societății Națiunilor (în care Etiopia era membră din 1923), un apel pentru sprijinirea țării sale. Măsurile luate de Societatea Națiunilor sînt fără efect și monarhul etiopian va rămîne patru ani în exil la Londra.*

1941, mai. *Etiopia este una din primele țări eliberate de aliați. Haile Selassie intră în fruntea armatei în Addis Abeba.*

1952, septembrie. *Eritreea este încorporată ca stat federal în Etiopia.*

1955, noiembrie. *Cu prilejul aniversării încoronării sale, Haile Selassie instituie o nouă constituție, care, printre altele, prevede alegeri generale. Împăratul rămîne însă forța politică supremă și este interzisă activitatea oricărui partid.*

1960, decembrie. *În timp ce Haile Selassie se afla în Brazilia, are loc, la Addis Abeba, o încercare de lovitură de stat a unui grup de ofițeri din garda imperială. Împăratul se întoarce la Asmara, capitala Eritreei, și, după numai trei zile, restabilește ordinea.*

1961, martie. *În urma unei remanieri guvernamentale, Aklilu Habte-Wold este numit prim-ministru.*

Octombrie. *Etiopia propune în Adunarea Generală a O.N.U. crearea unei organizații regionale a țărilor africane.*

1962, septembrie. *Etiopia inițiază cel de-al doilea plan economic de dezvoltare pe cinci ani.*

Noiembrie. *Parlamentul votează în unanimitate încetarea statutului federal al Eritreei, care devine, astfel, cea de-a patruzecea provincie a Etiopiei.*

1963, mai. *Începe la Addis Abeba conferința la nivel înalt a treizeci de state africane independente. La 24 mai, Conferința se încheie prin crearea Organizației Unității Africane — O.U.A.*

1964, 19 februarie — 2 martie. *Se desfășoară la Addis Abeba cea de-a șasea sesiune a Comisiei economice a O.N.U. pentru Africa, în cadrul căreia Haile Selassie pledează pentru o integrare economică a țărilor africane.*

1966, martie. *Se hotărăște o reorganizare a structurii guvernului etiopian.*

1969, februarie. *Se anunță o remaniere parțială a guvernului.*

1971, mai. *Puternice demonstrații studențești la Addis Abeba.*

1974, februarie. *Primul ministru Aklilu Habte-Wold este înlocuit cu Lij Endalakatchew Makonnen, care, ulterior, va fi și el demis. Urmează șase luni de frămîntări politice care vor culmina cu înlăturarea de la tron a lui Haile Selassie.*

naționalizarea palatelor imperiale, desființarea organismelor coroanei și arestarea unor numeroase personalități din anturajul împăratului, acuzate de corupție și abuz de putere, măsurile de ultimă oră ale Comitetului de coordonare al forțelor armate, hotărîrile guvernului și Parlamentului, manifestațiile populare (cu deosebire cele studențești), schimbarea de atitudine a Bisericii ortodoxe etiopiene și comentariile critice ale ziarelor și televiziunii etiopiene au creat circumstanțele favorabile ale actului din dimineața zilei de 12 septembrie.

Situația economică dificilă a țării, cu grave implicații pentru populația țării, și pusă pe seama unei administrații defectuoase, a fost în permanență un punct de referință al noii mișcări, inițiată de armată în luna februarie. La aceasta s-au adăugat crunta secetă care a lovit unele regiuni ale țării, în primăvara acestui an, și foametea care persistă de mai mulți ani cu grele consecințe, în special asupra provinciei Wollo, declarată la 30 august zonă sinistrată, și în care s-au înregistrat aproximativ 100 000 de victime. Cotidianul de limbă franceză „Addis-Soir" scria, în numărul său din 30 august, că „autoritățile din fostul guvern au făcut totul pentru a acoperi scandalul în legătură cu provincia Wollo" și cerea pedepsirea celor vinovați. Cotidianul de limbă engleză „The Ethiopian Herald" arăta, în editorialul său din 3 septembrie, că între cei săraci și cei bogați s-a creat o „prăpastie". În acest context, dezvăluirile pe care presa le-a făcut cu privire la corupția unor persoane din anturajul coroanei au căzut greu în balanță. „Addis-Soir" se întreba dacă, în noile condiții create, „coroana mai poate fi simbolul unității și demnității țării noastre", deplîngînd faptul că „instituția cea mai veche și mai respectată" din Etiopia este implicată în această situație dramatică. La rîndul său, Comitetul de coordonare al forțelor armate arăta, într-o declarație difuzată la 31 august, că „prinții și nobilii trebuie să înțeleagă că «bunul timp de altădată» a trecut și că poporul și militarii sînt determinați să le distrugă bastioanele".

În aceste împrejurări, la 2 septembrie are loc, la Addis Abeba, cu participarea a mii de persoane, prima manifestație populară ostilă cercurilor imperiale, inspirată în special de dezvăluirile privitoare la victimele foametei din provincia Wollo și la sumele pe care membrii familiei imperiale le au depuse în străinătate. Într-un comentariu difuzat la posturile de radio, Comitetul de coordonare al forțelor armate a precizat că familia imperială are depuse în străinătate mari sume și că împăratul Haile Selassie refuză să repatrieze aceste fonduri.

Acțiunile Comitetului de coordonare al forțelor armate căpătau un sprijin din ce în ce mai larg. La 3 septembrie, Consiliul de Miniștri lua o serie de decizii menite să vină în întîmpinarea schimbărilor intervenite în ultimul timp în Etiopia. Ele prevedeau crearea unui comitet însărcinat cu gestiunea „Palatului Poporului", unde locuia suveranul, transformarea celorlalte palate în școli, centre medicale și alte obiective de folos public, reamenajarea administrativă a țării.

Camera deputaților a anunțat că va sprijini în întregime mișcarea forțelor armate etiopiene, considerînd că acțiunile ei sînt duse „în favoarea majorității populației". La rîndul lor, studenții de la Universitatea Haile Selassie, din Addis Abeba, și-au exprimat sprijinul față de forțele armate. Biserica ortodoxă etiopiană a făcut cunoscută hotărîrea sa de a se alătura mișcării Comitetului de coordonare al forțelor armate.

Mai mulți observatori aflați în aceste zile la Addis Abeba n-au putut să nu remarce, așa cum scria corespondentul agenției France Presse, „absența oricărei reacții din partea lui Haile Selassie în cursul ultimelor săptămîni". „Explicația cea mai curentă, notează același corespondent, este că, de la început, împăratul a vrut să asigure trecerea pașnică a Etiopiei la o nouă formă mai modernă de societate. După unii etiopieni, chiar împăratul l-ar fi sfătuit pe patriarhul Teowoflos să susțină revoluția și să-l abandoneze, dacă aceasta era necesar pentru salvarea monarhiei".

PROFILURI

Merid Azmatch Asfa Wossen

Prințul Merid Azmatch Asfa Wossen, chemat a fi noul suveran constituțional al Etiopiei, este în vîrstă de 57 de ani. El este unicul fiu moștenitor al lui Haile Selassie, fratele său murind, într-un accident, în 1957.

În decembrie 1960, a fost implicat în lovitura de stat organizată de un grup de ofițeri din garda imperială, în timp ce împăratul Haile Selassie se afla într-o vizită în Brazilia. Potrivit unei versiuni oficiale, comunicată ulterior, prințul Asfa Wossen fusese capturat de răsculați și obligat, sub amenințarea armei, să anunțe la radio înlăturarea tatălui său.

În 1972, Asfa Wossen a suferit un atac de paralizie parțială, iar în februarie 1973, a avut o puternică criză cardiacă, în urma căreia a fost transportat de urgență la o clinică londoneză. Apoi, prințul s-a retras în Elveția, pentru a-și îngriji sănătatea. Din surse oficiale etiopiene, se știe că sănătatea lui Asfa Wossen este, în momentul de față, satisfăcătoare.

În aprilie 1974, împăratul Haile Selassie l-a desemnat drept moștenitor al tronului pe fiul lui Asfa Wossen, prințul Zera Yacob, în vîrstă de 21 de ani, care studiază științele politice, filozofia și economia la Oxford, în cazul în care tatăl său, fiind bolnav, nu i-ar putea succeda.

Generalul Michael Aman Andom

S-a născut, la 21 iulie 1924, în orășelul eritreean Zassega, aflat la treizeci de kilometri depărtare de Asmara. Studiile elementare le-a urmat într-o școală de misionari presbiterieni din Khartum, capitala Sudanului. A urmat, apoi, studii la Comboni College din Asmara și la Universitatea Haile Selassie I, din Addis Abeba. Și-a continuat studiile universitare la Howard University din Washington și la Cambersley Army Staff College din Anglia.

Generalul Aman Andom a fost, mai mulți ani, ofițer în garda imperială. În 1941, a participat la lupta de eliberare a țării, sub conducerea împăratului Haile Selassie.

În 1959, este numit atașat militar al ambasadei etiopiene din Paris, post pe care, însă, nu îl va lua în primire, din pricina unor neînțelegeri cu Haile Selassie. În 1962, Aman Andom este numit general de brigadă și comandant al celei de-a treia divizii a armatei etiopiene, aflată în sudul țării. În 1965, este trimis atașat militar în S.U.A. iar în 1966, este rechemat în Etiopia și numit senator.

La 4 iulie 1974, devine șeful statului major al armatei etiopiene iar, de la 3 august, ocupă și postul de ministru al apărării, în guvernul lui Lidj Michael Imru. La 12 septembrie, generalul Aman Andom devine președinte al Comitetului forțelor armate și al Consiliului de Miniștri.

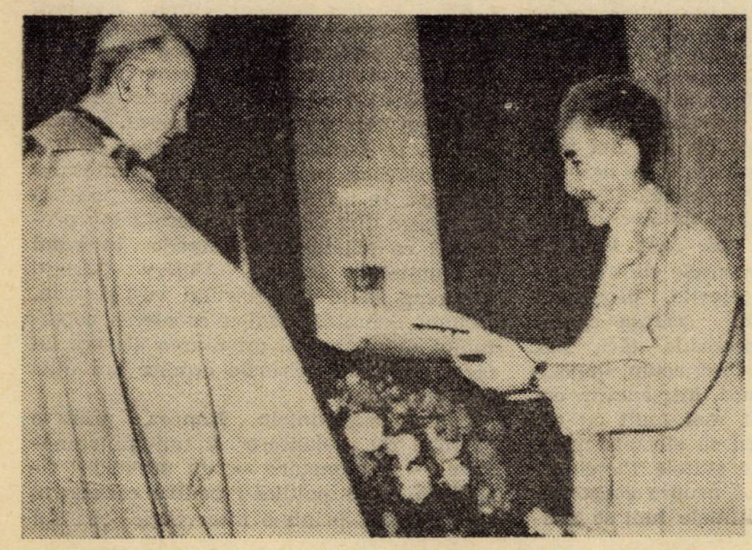

25 august: ultima fotografie a lui Haile Selassie, în timpul întrevederii sale cu nunțiul papal, Reimundum Etteleorf, la „Palatul Poporului"

←

→

Prințul Zera Yacob Asfa Wossen, nepotul lui Haile Selassie, după sosirea sa pe aeroportul din Geneva, venind de la Londra pentru a se întîlni cu tatăl său, prințul Asfa Wossen

Primele măsuri luate de Comitetul de coordonare al forţelor armate au fost aduse la cunoştinţă prin proclamaţia difuzată la 12 septembrie. Această proclamaţie instituie o administraţie provizorie, în cadrul căreia comitetul îşi va asuma puterile guvernului şi va conduce ţara pînă cînd poporul îşi va alege reprezentanţii legali. Prinţul moştenitor, Merid Asfa Wossen, este invitat să fie rege al Etiopiei, dar nu va avea nici o autoritate administrativă sau politică. Parlamentul este dizolvat pînă la noi alegeri democratice, iar constituţia din 1955 suspendată, urmînd a fi înlocuită cu un proiect care să reflecte „noua filozofie socială, politică şi economică a ţării". Va fi constituit, de asemenea, un tribunal militar special, care să judece pe „foştii şi actualii membri ai guvernului care ar putea fi inculpaţi de corupţie şi de trafic de influenţă". Sentinţele lui vor fi fără apel.

Pînă acum, nu s-a precizat cît va dura perioada de tranziţie în timpul căreia va fi exercitată conducerea militară. Pentru moment, grevele, demonstraţiile neautorizate şi adunările publice au fost interzise.

După vreo zece ore de la înlăturarea împăratului Haile Selassie, postul de radio din capitala etiopiană anunţa că generalul Aman Andom a fost numit, în mod oficial, preşedinte al Comitetului forţelor armate şi al Consiliului de Miniştri, păstrîndu-şi funcţiile de ministru al apărării şi şef al statului major al armatei. În felul acesta, generalul Andom este primul dintre membrii Comitetului de coordonare al forţelor armate al cărui nume devine cunoscut. Aşa cum comentează agenţia Reuter, acest comitet a rămas, pînă acum, complet anonim, ignorîndu-se cu desăvîrşire cum s-a format şi cine sînt membrii săi.

În privinţa componenţei guvernului, notăm că fostul prim-ministru, Michael Imru, a fost numit ministru al informaţiilor, iar Zewde Gebre-Selassie a rămas ministru de externe, încetînd a mai fi vicepremier.

Comitetul militar de coordonare a precizat orientarea generală a politicii interne şi externe a ţării. Astfel, un lung comunicat fixa priorităţile strategiei interne a noii conduceri etiopiene : egalitatea tuturor etiopienilor, abolirea discriminărilor etnice, religioase şi de vîrstă, realizarea reformei agrare, reorganizarea sistemului judiciar, îmbunătăţirea sănătăţii publice reforma învăţămîntului, asigurarea drepturilor fundamentale ale fiecărui cetăţean apărarea unităţii naţionale, respectarea demnităţii muncii, promovarea industriei naţionale, conservarea moştenirii naţionale culturale ; în plus, comitetul militar precizează că va prezenta ulterior un program politic mai detaliat.

Atît în comunicatele radiodifuzate, în întîlnirile pe care generalul Andom le-a avut în ultimele zile cu ambasadorii mai multor ţări acreditaţi la Addis Abeba, cît şi în comunicatul publicat la Geneva de către misiunea permanentă a Etiopiei la O.N.U., guvernul provizoriu etiopian a afirmat că va susţine o politică „strictă de nealiniere", că va continua să adere la Carta O.N.U. şi să activeze în O.U.A., că va menţine relaţii „strînse şi amicale" cu toate ţările africane şi, în special, cele cu care se învecinează, şi că va depune toate eforturile în lupta pentru eliberarea popoarelor coloniale.

...La cîteva ore după detronarea împăratului, a avut loc prima manifestaţie populară, desfăşurată fără nici un incident. Mulţimea scanda cuvîntul de ordine lansat de Comitetul de coordonare al forţelor armate : „Etiopia tikdem" („Etiopia în primul rînd"). În aceeaşi zi, carele blindate şi jeep-urile au fost retrase de pe străzile din Addis Abeba.

Marcel Negreanu

Ce e nou în Piaţa comună?

Dineul de la Palatul Elysée, reunind un preşedinte-gazdă şi opt premieri invitaţi, şi-a atins, aşadar, obiectivul : realizarea acordului „celor nouă" asupra oportunităţii unei conferinţe la nivel înalt, înainte de sfîrşitul anului în curs. Condiţia acestui succes avea, de altfel, aerul unui pariu dinainte cîştigat : stabilirea listei problemelor de interes comun şi urgent care încurcă, întîrzie sau împiedică progresul comunităţii vest-europene spre desăvîrşirea unităţii economice şi, implicit, spre realizarea unităţii politice. Or, cum lista nu trebuia inventată, ea întocmindu-se singură de-a lungul ultimilor ani şi impunîndu-se, obiectiv şi obsesiv, preocupărilor tuturor guvernelor din Piaţa comună, aprobarea unanimă a tematicii viitoarei conferinţe nu putea, practic, surprinde pe nimeni. Chiar dacă prioritatea, în ordinea problemelor aflate pe listă, este diferit dorită, chiar dacă, şi mai ales, modalităţile de rezolvare nu întrunesc acelaşi grad de preferinţă.

Ceea ce — se pare, potrivit informaţiilor din presa occidentală — s-a manifestat chiar cu ocazia dineului, majoritatea premierilor neezitînd să pledeze, în faţa unor interlocutori a căror tăcere mărturisea nu numai politeţe, ci şi lipsă de entuziasm sau receptivitate, în favoarea problemelor ce-i îngrijorează cel mai mult.

Deci, după cea din octombrie 1972, la Paris, şi cea din decembrie 1973, la Copenhaga — ambele consemnate de istoria C.E.E. ca ratate — o nouă conferinţă la nivel înalt în 1974. Pe fundalul căror realităţi se va desfăşura ea, ce elemente noi şi premise schimbate i-ar putea prefigura un alt destin ?

De doi ani încoace, declaraţiile oficiale sau oficioase, confirmate abundent de analizele şi comentariile de presă, notează, semnalizează şi avertizează asupra reculului comunităţii. Criza monetară, în ciuda marelui număr de conferinţe şi reuniuni, informaţii mai largi sau mai restrînse, se menţine intactă, efectele sale manifestîndu-se global, chiar dacă în grade diferite de violenţă. Măsurile amorsate la un moment dat, fie că au fost „trădate" de unii, fie abandonate pe parcurs de altii. Inflaţia bîntuie literalmente întregul Occident, preţurile la materiile prime cresc fără posibilitatea reală de a le controla, monezile naţionale floteză într-o dezordine perfectă, balanţele comerţului exterior se deteriorează. Problema preţurilor agricole înregistrează răbufniri ascuţite ciclice şi niciodată o soluţie sau alta propuse nu au reuşit să satisfacă pe agricultorii celor nouă ţări. Dimpotrivă. Chiar în aceste zile, manifestaţiile de nemulţumire ale acestora se ţin lanţ. Faţă de toate acestea, divergenţele dintre parteneri, opticile lor diferite, provenind din aprecieri diferite asupra cauzelor ce le afectează propriile ţări, fac, sau au făcut cel puţin pînă acum, imposibilă găsirea unor soluţii într-adevăr comune. Aceasta cu atît mai mult cu cît, sau poate tocmai pentru că efectele crizei, deşi resimţite de toate statele Pieţei comune, acţionează variat asupra economiilor lor. De pildă, în ultimele luni se asistă la o tendinţă de echilibrare a balanţei comerţului exterior în Germania federală şi în Benelux şi, dimpotrivă, la o agravare a acesteia în Franţa, Italia şi Anglia; o Anglie care constituie, ea însăşi, o ipotecă asupra oricărei acţiuni menite să scoată Comunitatea din impas, într-o problemă sau alta, atîta vreme cît insistenţa laburiştilor de a renegocia termenii aderării Marii Britanii la Piaţa comună şi răceala sau lipsa lor de receptivitate la soluţiile propuse ori sugerate de unii dintre ceilalţi „opt" sau de către toţi împreună, creează sentimente — şi nu numai atît — de incertitudine asupra viabilităţii viitoarei existenţe a organismului economic (şi politic) vest-european.

Rămîne, de asemenea, deschis contenciosul C.E.E.—S.U.A., relaţiile cu puternicul partener de peste Atlantic al membrilor europeni ai alianţei atlantice şi ai N.A.T.O. menţinîndu-se la o cotă de înţelegere şi încredere reciprocă încă scăzută. Pentru a nu mai aminti, pe acest plan, că sentimentul faţă de americani variază, în rîndul „celor nouă", de la guvern la guvern, de la ţară la ţară.

Şi totuşi, Europa occidentală din toamna lui 1974 nu mai este exact aceeaşi cu cea de la începutul acestui an. Franţa are un nou preşedinte, Germania federală un nou cancelar. La Londra, guvernul laburist se prezintă ca o realitate incertă atîta vreme cît existenţa sa este condiţionată de alegerile — precipitate — din 10 octombrie. Alegeri şi în Danemarca, pentru a doua oară în interval de un an. În Italia, se pare că, de la război încoace, starea economică a ţării nu a fost niciodată atît de gravă şi, privind spre flancul sud-estic al N.A.T.O., doi membri ai organizaţiei, Turcia şi Grecia, s-au aflat pe picior de război, reuşind să evite doar în ultimă instanţă o confruntare armată. În sfîrşit, dincolo de Atlantic, un nou preşedinte şi un nou vicepreşedinte care, în ce priveşte Europa occidentală, încă nu au avut timpul necesar să aducă probe concrete în sprijinul declaraţiilor de simpatie şi prietenie făcute la adresa aliaţilor lor din vestul Europei.

Ce indicii oferă toate aceste schimbări, toate aceste evoluţii pentru destinele C.E.E. ? Pentru moment, cîmpul este larg deschis interpretărilor. Global, se poate afirma cu certitudine că ideea unităţii, a realizării efective a unei comunităţi care „să vorbească cu o singură voce" se relevă ca un obiectiv evocat frecvent. În mod special, la Paris şi la Bonn tema se impune cotidian ca o prioritate a viitorului apropiat. În ambele capitale se acţionează în această direcţie prin declaraţii sau propuneri ce mărturisesc limpede interesul preşedintelui francez, Valéry Giscard d'Estaing, şi al cancelarului vest-german, Helmut Schmidt, pentru scoaterea comunităţii din impas şi orientarea ei spre un făgaş scutit de seismele cronice din ultimii ani. Cum ?

Pentru preşedintele francez, printr-o operaţie de „relansare" a uniunii economice — şi monetare —, cu prelungiri fireşti în sfera politică ; pentru cancelarul vest-german, printr-o intervenţie realistă

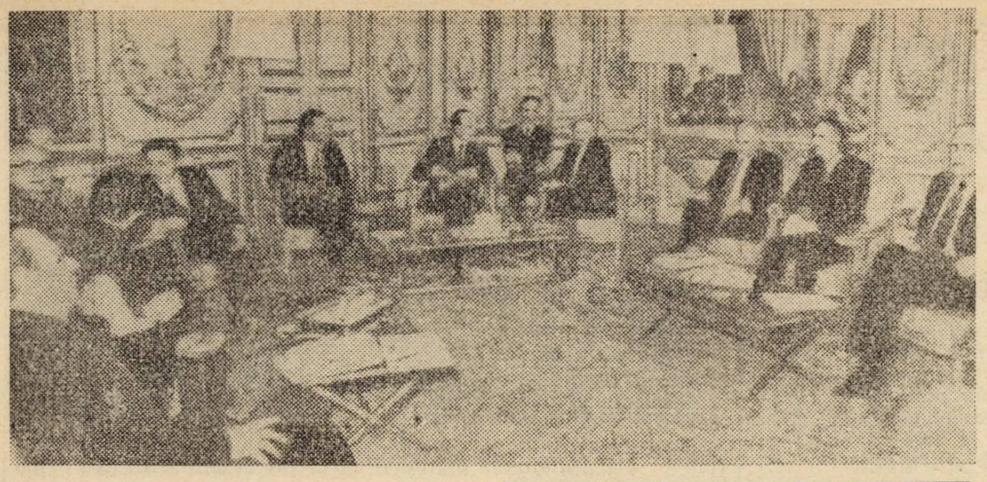

Întîlnirea de la Palatul Elysée, la inițiativa și invitația președintelui Valéry Giscard d'Estaing, a primilor miniștri ai țărilor Pieței comune

și „salvatoare" a forței economice a R.F.G. în favoarea „intereselor comune" și, totodată, prin ralierea la teza Parisului. Nu de mult, președintele d'Estaing, comentînd declarația de învestitură a lui Gerald Ford, remarca „lipsa de interes" a președintelui american pentru problemele vest-europene și concluzia ce se impune pentru Europa occidentală de a se ocupa singură de propriile sale probleme. Era un prim indiciu asupra „relansării", concretizat în propunerea privind dineul la nivel înalt de sîmbătă seara, de la Paris. Pentru unii, și un indiciu asupra continuității, în dublu sens, a politicii franceze în ce privește poziția față de S.U.A. și, totodată, față de rolul pe care și l-ar dori Franța în contextul comunitar vest-european. Interpretare pe care anumiți observatori o consideră în contradicție cu recenta reuniune de la Champs-sur-Marne, de lîngă Paris, a miniștrilor de finanțe ai S.U.A., Franței, Japoniei, Marii Britanii, R.F. Germaniei și Italiei. Pentru că — se întreabă acești observatori — acceptînd, cu acest prilej, coordonarea politicii celor șase țări menționate în domeniul energeticii, nu renunță practic Franța la principiul neparticipării sale la grupul „celor 12", constituit la conferința de la Washington în problema energiei, conferință ce tindea exact spre această coordonare „coordonată" de S.U.A. ? Situația pare oarecum ambiguă, de unde și comentariile extrem de contradictorii asupra rezultatelor conferinței-dineu de la Champs-sur-Marne.

Aceeași conferință oferea, totodată, ministrului de finanțe francez, Fourcade, în acord cu omologul său vest-german, Appel, prilejul de a vorbi la o conferință de presă despre necesitatea ca Piața comună să ajute „țările membre aflate în dificultate". De cine poate fi vorba ? Italia, ale cărei necazuri economice au atins aproape nivelul deasupra căruia nu se mai află decît falimentul ? Dar Italia a solicitat acest ajutor, pe care C.E.E. nu i l-a dat. Și pe care l-a primit, în schimb, din partea R.F.G. sub forma unui împrumut de 2 miliarde dolari. „Nu sîntem nici bancherii, nici dascălii Europei occidentale" — spunea nu de mult Hans Appel, traducînd enervarea echipei de la Bonn, invitată frecvent să contribuie, substanțial și des, la acoperirea fondurilor solicitate de unele proiecte ale C.E.E. sau de nevoile acute de redresare a economiilor unor țări membre. Și, totuși, acționînd în spiritul a ceea ce observatorii numesc „realismul cancelarului", Helmut Schmidt a întins premierului italian o valiză doldora de dolari, explicînd că „această măsură de ajutor este destinată să evite partenerului nostru italian de a se vedea constrîns să adopte noi dispoziții restrictive în materie de importuri pentru a-și salva economia de dificultăți". Rămîne deschisă chestiunea în favoarea cui acționează acest realism. A Republicii Federale Germania sau a C.E.E. ? Într-un fel, în favoarea amîndurora căci, așa cum spunea tot cancelarul, „măsura a fost luată și în interesul R.F.G., căci dificultățile unui partener se repercutează asupra altora". Dacă se ține seama că deficitul exterior al Italiei a ajuns la 7 miliarde dolari și că 10 la sută din exporturile R.F.G. merg spre Italia, ajutorul vest-german apare deplin explicabil. Ce se va întîmpla însă mai departe ? Anglia este aproape în egală măsură îndreptățită, ținînd seama de convulsiile economiei sale, la un gest similar din partea Bonn-ului. Atît doar că, un asemenea ajutor intră sub incidența atitudinii de expectativă pe care ceilalți opt parteneri din Piața comună o au față de Marea Britanie al cărei guvern — laburist sau conservator — va fi hotărît de rezultatul scrutinului electoral din 10 octombrie. În paranteză fie spus, nu sînt puține comentariile din presa vest-europeană care trădează, fără exces de discreție, unele preferințe în favoarea conservatorilor lui Edward Heath, mai siguri în sentimentele lor procomunitare decît se manifestă laburiștii.

În ce privește Franța, opinia președintelui ei, după care economiile franceză și vest-germană ar trebui „să evolueze paralel", suscită, în continuare, curiozitate față de tîlcul ei exact, cu atît mai mult cu cît discrepanțele economice dintre cele două țări sînt notabile, iar un sprijin masiv din partea vest-germană ar confirma din nou superioritatea economică a R.F.G. asupra celorlalți membri ai Pieței comune. Or, este bine cunoscut ascendentul politic pe care-l poate obține cel ce deține forța economică. La fel de cunoscut ca și repulsia celuilalt de a accepta această realitate. Mai ales, că e vorba aici de Franța, deosebit de sensibilă la tot ceea ce ar putea leza, în spiritul continuității, rolul pe care înțelege să-l joace în cadrul relațiilor intra-vest-europene și chiar dincolo de ele. Oare nu acest lucru tind să-l demonstreze și rezervele sau sugestiile de îmbunătățire făcute de oficialitățile franceze în legătură cu mecanismele de funcționare ale organismelor și instituțiilor comunitare ? Sau manifestările de independență față de S.U.A. ? Dar, fără îndoială, dosarul americano—vest-european este încă departe de a fi închis, iar viitoarea întîlnire la nivel înalt nu va putea să-l ignoreze, fie că o va face direct, fie suficient de implicit pentru a permite concluziile necesare și lămuritoare.

Revenind asupra întîlnirii de sîmbătă de la Palatul Elysée, în ciuda informațiilor, în general discrete, furnizate presei, unele amănunte s-au putut totuși afla. Schimbul de vederi a dus, deci, la hotărîrea de a se convoca reuniunea la nivel înalt, probabil în noiembrie sau decembrie. Temele economice ale discuțiilor au fost cele prevăzute : cooperarea în domeniul monetar, inflația, politica energetică și politica agrară.

Latura politică a discuțiilor a fost relevată de observatori — în lipsa unui comunicat final — în legătură cu un amănunt nu lipsit de picanterie : potrivit menu-ului tipărit, oferit convivilor, aceștia au aflat că sînt reprezentanții nu ai „Comunității economice europene", ci ai „Comunității europene". De unde concluzia că, pentru președintele Republicii franceze, Europa (occidentală) nu ar trebui să se limiteze la Piața comună, ci ar trebui să-și cîștige o nouă dimensiune, devenind o entitate politică. Totuși, „Europa (occidentală) politică" și-a rezervat, prudent, tematica în jurul a două chestiuni de ordin instituțional : modul de funcționare și gradul de competență ale secretariatului politic și procedura de vot în cadrul Consiliului ministerial, respectiv limitele dreptului de veto, vot majoritar sau consens.

Semnificativă însă, pe acest plan, este opinia lui „International Herald Tribune" în ce privește opțiunea majorității participanților atunci cînd scrie că „dacă între «cei nouă» a intervenit un acord, acesta privește în esență întărirea împuternicirilor Consiliului ministerial în procesul decizional al C.E.E. și nu susținerea tezelor în favoarea supranaționalității".

Premierul danez, caracterizînd întîlnirea, spunea : „În șase ore de convorbiri am schimbat mai multe informații decît am realizat la Copenhaga în trei zile, în decembrie trecut". E mult, e puțin ? Este în tot cazul suficient pentru ca buna dispoziție remarcată de ziariști să poată fi considerată de bun augur. Dar, după cum se spunea recent într-un articol din „Le Monde", „comunitatea este bazată pe mișcare". Cu alte cuvinte, pe succesiunea etapelor. Piața comună industrială, singura descrisă cu precizie în tratatul de la Roma — actul de naștere al C.E.E. — implica, însă, și o piață agricolă comună. Prin complexitatea ei, derivînd din însăși natura economică a agriculturii, dar și din particularitățile agriculturilor naționale, o asemenea piață nu se putea limita la o uniune vamală, ci pretindea și o politică agrară comună. Ceea ce presupunea o uniune monetară, la rîndul ei de neconceput fără o uniune economică circumscrisă în cadrul unei uniuni politice globale. Acesta ar fi, deci, drumul de parcurs. Un drum jalonat de dificultăți apărînd din interior, dar și din afară. Rezolvarea primelor nu poate fi atinsă fără o identitate de poziție în modalitățile de confruntare a celor provenite din exterior. Și, mai ales atît unele, cît și altele, sau mai bine-zis toate împreună sînt sever condiționate în reglementarea lor de gradul de receptivitate față de realitățile înconjurătoare. Pentru că Piața comună nu este Europa, iar Europa nu este lumea întreagă.

Comunitatea economică vest-europeană mai are încă de demonstrat că înțelege și cunoaște această realitate.

George Serafin

1000 +1

Interviu

Ministrul egiptean de externe, Ismail Fahmi, a declarat, într-un interviu acordat săptămînalului libanez „Al Hawadess", că scopul vizitei sale la Moscova, programată pentru 15 octombrie, constă în a pregăti o întîlnire egipteano-sovietică la nivel înalt. Întrebat dacă a intervenit vreo schimbare în politica americană față de Orientul Apropiat, Fahmi a răspuns că nu a constatat „vreo modificare după demisia lui Nixon". Fahmi a relevat că Egiptul se va prezenta la Conferința de la Geneva „după o coordonare între părțile interesate", adăugînd că palestinienii vor fi invitați la Geneva „la vremea cuvenită și ca o entitate de sine stătătoare".

Amnistie

Președintele Ford „nu a intenționat niciodată să acorde o amnistie în masă" celor implicați în afacerea Watergate și „această chestiune nu s-a aflat niciodată în studiu", a declarat actualul secretar de de presă, John W. Hushen.

Interdicții

Guvernul cipriot a luat măsuri pentru oprirea exodului ciprioților greci. S-a interzis ieșirea automobilelor particulare, precum și plecarea din țară, fără autorizație, a bărbaților ciprioți în vîrstă de peste 12 ani.

Revenire

Jean-Jacques Servan-Schreiber, fost ministru al reformelor în guvernul francez, demis la puțin timp de la instalare, va fi primit la Elysée, îndată după întoarcerea din vacanță. Președintele Valéry Giscard d'Estaing l-a anunțat că dorește să aibă cu el întrevederi regulate pe probleme diverse.

Boeing

Compania „Boeing" a renunțat să construiască un „Airbus" american, ca urmare a scăderii traficului aerian mondial. Capacitatea unui „Boeing 727" urmează să fie mărită la 180 de locuri.

Pentru prima dată, cabinetul francez nu s-a mai întrunit la Palatul Elysée din Paris, ci la prefectura din Lyon

Shirley Temple, copilul minune al Hollywoodului din anii '30, a devenit ambasadorul S.U.A. în Ghana. Devenită d-na Black, are 45 de ani și trei copii

Mesaj

Delegația palestiniană, condusă de Tewfik El Safady, secretarul Departamentului politic al O.E.P., a remis un mesaj guvernului francez, în legătură cu hotărîrea arabă de a ridica problema palestiniană la viitoarea sesiune a Adunării Generale a O.N.U., ca problemă separată. Safady — informează agenția M.E.N. — a avut o întrevedere de o oră cu o personalitate oficială a guvernului francez, care a cerut delegației să nu i se divulge numele. Interlocutorul francez și-a exprimat înțelegerea în legătură cu punctul de vedere arab și a reafirmat sprijinul Franței față de dreptul popoarelor la autodeterminare. Safady a considerat întîlnirea ca „foarte satisfăcătoare", anunță agenția M.E.N.

Normalizare

Portugalia a fost readmisă în U.N.E.S.C.O. A fost membră a organizației din 1965 pînă în 1972, cînd guvernul fostului premier Caetano a decis retragerea, în urma unei hotăriri a Conferinței U.N.E.S.C.O. privind excluderea Portugaliei datorită politicii sale colonialiste.

Papa Paul al VI-lea a primit în audiență particulară un grup de indieni din statul american Michigan, care i-au făcut cadou însemnul lor cel mai important: coiful cu pene

Semestru

Guvernul ungar a dezbătut și aprobat raportul Comisiei de Stat a Planificării privind dezvoltarea economiei naționale în primul semestru al anului. Se constată că, exceptînd investițiile, economia țării s-a dezvoltat dinamic, în ritm mai accelerat decît s-a prevăzut în plan. Se apreciază că, în ciuda dificultăților și pierderilor în legătură cu modificările înregistrate pe piața capitalistă, obiectivele stabilite pentru anul 1974 pot fi realizate, anunță agenția M.T.I.

Poziție

Într-un interviu acordat ziarului israelian „Maariv", ministrul de externe al R.F. Germania, Hans-Dietrich Genscher, a subliniat că Republica federală își menține poziția echilibrată în conflictul din Orientul Apropiat. Această poziție, a spus el, nu este influențată de criza petrolului, iar „bunele relații dintre Bonn și Tel Aviv nu vor avea de suferit de pe urma reluării sau îmbunătățirii relațiilor diplomatice dintre Republica federală și țările arabe".

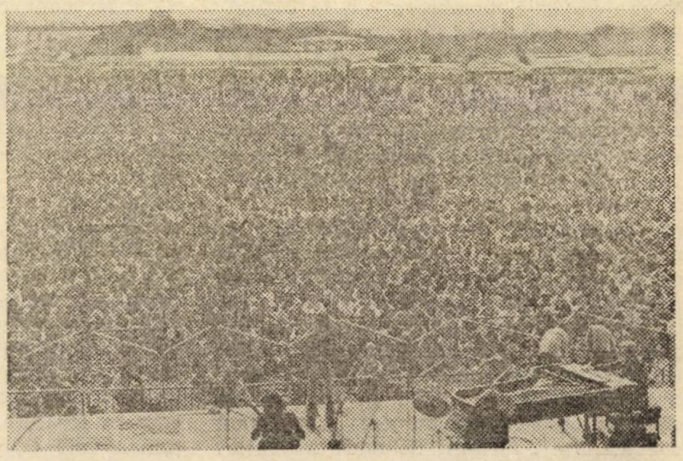

Mai multe mii de persoane au participat la marea sărbătoare populară anuală a a ziarului „L'Humanité", organizată la Courneuve, în apropiere de Paris

Regele Olaf al V-lea al Norvegiei a sosit în vizită în Danemarca, unde a fost primit de regina Margrethe

Secretar

Aristides Pereira, secretar general al P.A.I.G.C., a părăsit definitiv Conakry, stabilindu-se la Madina Boe, capitala politică a Guineei-Bissau. Într-un interviu acordat postului de radio Conakry, Pereira a mulțumit poporului, partidului și guvernului din Guineea pentru colaborarea lor frățească cu luptătorii P.A.I.G.C., exprimînd voința partidului său de a continua colaborarea cu republica soră Guineea.

Înarmare

Potrivit datelor Institutului Internațional „SIPRI" din Stockholm, anul trecut au fost cheltuite în lume pentru înarmare 207 miliarde dolari. La cercetările militare și cele privind perfecționarea tehnicii de război, pentru care se cheltuiesc în fiecare an cîte 20 miliarde dolari, participă nemijlocit 400 000 de oameni de știință și ingnieri.

Nealiniere

Într-un interviu acordat ziarului „Al Ahram", Salem Robaya Ali, președintele Consiliului prezidențial al R.D.P. a Yemenului, a declarat că afirmațiile unor persoane oficiale americane, conform cărora în Aden se află o bază militară sovietică, sînt absolut neîntemeiate. Uniunea Sovietică, a subliniat el, nu are baze nici în Aden, nici în alt port sud-yemenit, relatează agenția TASS. Robaya a arătat, de asemenea, că R.D.P. a Yemenului face parte din grupul țărilor nealiniate, care consideră existența de baze străine pe teritoriul unui stat ca un element care contravine independenței naționale și suveranității.

Precizare

Pentru prima dată în istoria regimului generalului Franco, șeful guvernului spaniol, Carlos Arias Navarro, a făcut o comunicare de presă, acordînd un interviu agenției oficiale EFE, în legătură cu recentele evenimente petrecute în Spania (boala lui Franco, interimatul prințului Juan Carlos și revenirea la normal după restabilirea șefului statului). Observatorii politici consideră că acest act este menit să dezmintă zvonurile privind o eventuală criză guvernamentală, în care poziția politică a premierului ar fi afectată.

Învinuire

Comandantul de navă G. Papayannis, șef adjunct al contingentului grec staționat în Cipru în momentul în care Makarios a fost răsturnat de la putere, a fost suspendat pe o perioadă de trei luni. Este învinuit că a ordonat unei nave de patrulare grecești să bombardeze stația de radio din Paphos, de unde arhiepiscopul Makarios transmitea mesaje adresate poporului.

Autorizație

Statele Unite au cerut Franței autorizația de a instala în insula Réunion (dominion francez) o stație de telecomunicații, pentru navele și submarinele americane care traversează Oceanul Indian.

Prudență

Automobilul „Mercedes" construit în 1944 pentru Hermann Goering a fost achiziționat de un colecționar american, pentru suma de 165 000 de dolari. Mașina căpeteniei naziste fusese concepută cu un sistem special pentru distrugerea ei instantanee. Noul proprietar declară că posedă cheia care declanșează mecanismul, dar că nu intenționează să verifice dacă acesta funcționează sau nu...

Isabel Allende, fiica fostului președinte chilian, a ținut la Helsinki o conferință de presă despre situația internă a țării, la un an de la instalarea juntei militare în Chile

Astronauții sovietici și americani aflați la Houston pentru antrenamente în vederea zborului comun S.U.A.—U.R.S.S., pregătesc, în timpul liber, un mult așteptat meci de fotbal amical

Macao

Ministrul portughez al teritoriilor de peste mări, Antonio de Almeida Santos, intenționează să viziteze coloniile portugheze Macao și Timor. Va examina situația politică la fața locului, pentru a „trasa liniile decolonizării". Anterior, Almeida Santos declarase că problema coloniei Macao trebuie rezolvată printr-un dialog cu China, cu care Portugalia speră să stabilească relații diplomatice.

Consilier

Philip Lacovara, consilier al procurorului special Leon Jaworski, a demisionat la 9 septembrie. Lacovara era cea de-a treia personalitate importantă din cadrul comisiei însărcinate cu investigarea „cazului Watergate".

Tenis

S-a brevetat un nou joc sportiv de mare succes : „pongul", adică jocul de tenis pe un ecran de televizor. Este vorba, de fapt, de un joc mecanic, pe care se grăbesc să-l producă, la concurență, numeroase firme americane și europene.

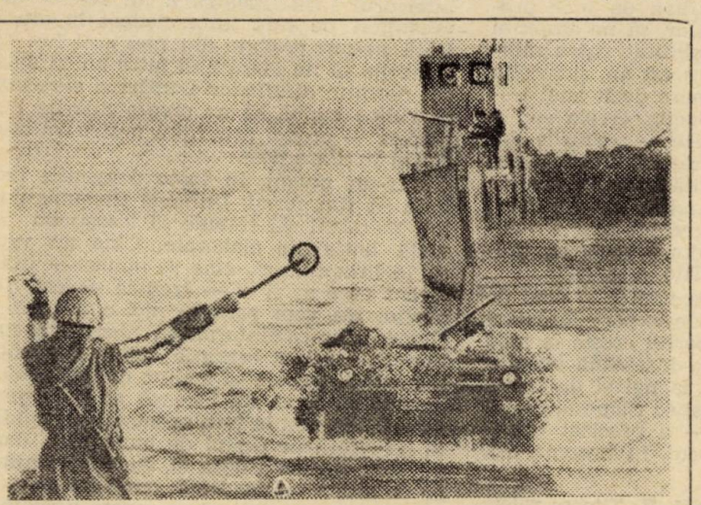

Manevre N.A.T.O. în R.F.G. : 10 500 de vehicule și 40 200 de soldați

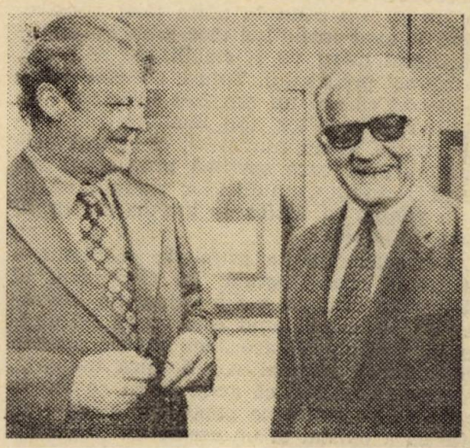

Ministrul de externe al Greciei, Gheorghios Mavros, s-a întîlnit la Bonn cu fostul cancelar Willy Brandt, președintele P.S.D.

R.S.F. IUGOSLAVIA

Cuvîntarea președintelui Tito la Iesenițe

La 12 septembrie, președintele Tito a vizitat centrul industrial Iesenițe din Slovenia, unde s-a întîlnit cu activul politic local. Publicăm largi extrase din cuvîntarea rostită, cu acest prilej, de președintele Iugoslaviei, cuvîntare transmisă de agenția Taniug.

După ce a mulțumit pentru informarea privind situația din Iesenițe, președintele Tito a spus :

„Permiteți-mi acum să vă prezint unele păreri ale mele nu numai despre situația de la dv., ci și din întreaga Iugoslavie.

După Congresul al X-lea al U.C.I. s-a pornit, mult mai rapid, pe calea consolidării și întăririi Uniunii Comuniștilor din Iugoslavia, a intensificării activității sale multilaterale. Pînă în prezent, au fost obținute rezultate bune. Dar nu putem spune că am rezolvat toate problemele.

Mai există oameni care nu țin seama de hotărîrile Congresului al X-lea, demonstrînd aceasta în diferite moduri. Mai există și cei ce ridică din nou capul. Numărul lor nu este prea mare, dar se resimte. Or, noi, după cum știți, la Congresul al X-lea, am pus, în mod ferm, problema ca hotărîrile lui să fie valabile pentru toți comuniștii, ca toți să le respecte. Considerăm că cel ce nu respectă și nu aplică aceste hotărîri, cel ce se îndreaptă în direcția opusă nu are ce căuta în partidul nostru. Dar astfel de cazuri există destule și astăzi. Numărul unor astfel de oameni nu este mare, însă ei sînt destul de activi.

Cînd v-am spus mai înainte despre nerespectarea hotărîrilor Congresului al X-lea și am amintit de lipsuri, m-am gîndit, în primul rînd, la cei ce se ocupă de fracționism. Aceasta există și astăzi în unele locuri, există unele persoane care încearcă să strîngă în jurul lor altele — fie cominformiști, fie liberali, fie diferiți alții. Ei au început să ridice din nou capul. Cominformiștii au încercat chiar să organizeze un partid. Acum, acești oameni — vreo 30 la număr — se află în fața tribunalului. Datorită miopiei și lipsei noastre de vigilență, ei au reușit să țină chiar și un congres sub ochii noștri. Desigur, acest congres a fost mai mult o parodie decît ceva real. Rămîne totuși faptul că ei dispuneau de un material foarte bogat, care era tipărit în străinătate, ba chiar și-au ales o conducere, al cărei secretar trebuia să fie un om aflat în afara țării noastre. Cine a avut inițiativa este greu de stabilit. Acest lucru va fi stabilit de tribunal, în cursul procesului. Totuși, aceasta a demonstrat că noi nu am fost suficient de vigilenți. Pe viitor, toți membrii partidului nostru, și nu numai ei, ci și toți ceilalți oameni care sprijină programul și rolul Uniunii Comuniștilor trebuie să ajute pentru ca astfel de lucruri să nu se mai întîmple.

Am avut față de astfel de probleme o atitudine cam liberală. La Congresul al X-lea am spus că s-a terminat cu liberalismul, îndeosebi cînd este vorba de vigilență. Trebuie să acordăm atenție acestui fapt. Acești oameni vor fi, fără îndoială, condamnați. Cred că acest lucru se va da publicității, astfel ca popoarele noastre să știe că a existat și un asemenea caz, cînd s-a încercat crearea unui nou partid comunist, care neagă toate acțiunile și toate succesele noastre, neagă, într-un cuvînt, tot ceea ce am făcut de la Congresul al V-lea pînă în prezent".

După ce a subliniat că „prin aceasta, s-a demonstrat foarte clar că ei se situează pe deplin pe linia Cominformului", președintele Tito a afirmat : „Eu consider că acești oameni trebuie condamnați în mod exemplar pentru ca, în viitor, nimeni să nu îndrăznească să mai încerce așa ceva. Trebuie intensificată lupta împotriva tuturor acestor elemente, oriunde s-ar afla ele. Dacă nu vom fi vigilenți, atunci, peste un an-doi, va trebui să ținem din nou o altă a 21-a ședință *). Există oameni care se ocupă de diferite acțiuni fracționiste și de altă natură, ceea ce nu trebuie admis în Uniunea Comuniștilor. În Uniunea Comuniștilor trebuie să existe unitate. Dar mi se pare că unii nu înțeleg care este esența unității. Esența nu constă în apartenența la Uniunea Comuniștilor, în a spune : «eu sînt un comunist, un membru al Uniunii Comuniștilor din Iugoslavia». Esența constă în a respecta hotărîrile care au fost adoptate la Congresul al X-lea. Or, la Congresul al X-lea fracționismul a fost condamnat în modul cel mai aspru. Formarea unor grupări nu este departe de fracționism. Fracționismul este o organizație care se află în opoziție față de Uniunea Comuniștilor și față de acțiunile ei juste și pozitive. Cred că nu trebuie dramatizat însă. Sînt împotriva acestei atitudini. Lucrul nu este dramatic, se întîmplă, însă, la scurt timp după Congres. Aceasta înseamnă că asemenea cazuri trebuie dezrădăcinate imediat".

În continuare, președintele Iosip Broz Tito s-a referit la situația economică internă, subliniind că problemele inflației, creșterii prețurilor, scăderii nivelului de trai nu sînt probleme numai ale guvernului central și ale guvernelor republicane, ci și ale tuturor oamenilor muncii din Iugoslavia. „Anul acesta — a subliniat președintele Tito — am avut cea mai bună recoltă din istorie. Am obținut 6 300 000 tone de grîu. O astfel de producție de grîu n-am avut niciodată în Iugoslavia. Ea depășește cu peste un milion de tone producția de anul trecut. Dar, să ne amintim că, încă de mult, am obținut patru milioane tone. Probabil, în acest an, și recolta de porumb va fi mai mare decît anul trecut. Cu toate că producția crește — a precizat însă președintele — prețurile devin tot mai mari". Arătînd, între altele, că importul unor cantități importante de materii prime (două treimi din necesar), ale căror prețuri au crescut foarte mult contribuie la inflația din Iugoslavia, președintele Iosip Broz Tito a spus :

„În ultimul timp, importul a crescut de aproape două ori față de export. Exportul nu a stagnat, însă importul crește în mod vertiginos — și aceasta înseamnă inflație. Inflația este stimulată la noi și de faptul că nu se fac economii și se risipește destul de mult". „Importul — a precizat președintele Tito — a crescut, în prezent, atît de mult încît va trebui să introducem unele restricții și să ne orientăm mai mult spre produsele proprii".

Referindu-se, apoi, la unele probleme de politică externă, președintele Iugoslaviei a spus :

„Există, în prezent, două principale focare de pericol — Ciprul și Orientul Mijlociu. Într-adevăr, în Orientul Mijlociu continuă ciocnirile. Nici acolo nu s-a ajuns la o calmare a situației". „S-a ajuns la acordul cu privire la dezangajare pe Înălțimile Golan și Sinai, dar — a subliniat vorbitorul — acesta este doar primul pas, și un pas mic. Acum ar trebui făcut al doilea pas".

„Ne aflăm, acum, — a continuat președintele — în fața unei alte dileme. În legătură cu Ciprul am făcut tot ce am putut. Am trimis mesaje aproape tuturor statelor nealiniate și altor țări. Am trimis mesaje și secretarului general al Națiunilor Unite, Kurt Waldheim, Americii, Uniunii Sovietice, Turciei, Greciei și Ciprului.

Acum am trimis noi mesaje reprezentanților permanenți ai Consiliului de Securitate. În aceste mesaje am arătat că situația este de o asemenea natură încît trebuie întreprinse măsuri energice pentru a se ajunge la un acord asupra Ciprului". „Noi — a precizat președintele Tito — nu am acționat ca mediatori, nu le-am oferit propuneri concrete în legătură cu modul în care considerăm noi că ar trebui soluționată această problemă. Am arătat, însă, că ea trebuie soluționată pe o bază de egalitate în drepturi, acceptabilă atît pentru turci, cît și pentru greci". „Considerăm — a precizat președintele Tito — că Ciprul trebuie să fie pe deplin independent și nealiniat, așa cum a fost și în trecut".

Abordînd problemele securității europene, președintele a afirmat : „Niciodată nu am crezut că o conferință de securitate europeană poate soluționa toate problemele. Am considerat și consider că ea trebuie convocată cît mai urgent pentru a soluționa problema asupra căreia sîntem cu toții de acord, iar celelalte să fie soluționate ulterior, în mod treptat. Dacă se stabilește încrederea între țările vest-europene și cele est-europene, atunci și celelalte probleme se vor soluționa mai ușor. Se pare că, totuși, această conferință va fi convocată în acest an".

În încheierea cuvîntării sale, președintele R.S.F.I. a spus :

„În activitatea sa diplomatică, Iugoslavia depune mari eforturi, iar datorită prestigiului destul de mare de care ea se bucură în afară, unele din cuvintele noastre se fac auzite. Pretutindeni a fost foarte bine primit spiritul activ de care am dat dovadă pînă acum. Trebuie, însă, să fim atenți la atitudinea și activitatea din interiorul țării pentru a nu reduce din prestigiul pe care l-am cîștigat în afară. Dacă ne-am permite din nou acel lux de a începe să ne învrăjbim între noi și dacă am permite diferitelor grupări și elemente să ridice capul, să ne creeze diferite neplăceri — atunci prestigiul nostru va scădea și în afara țării.

Într-un cuvînt, în toate domeniile trebuie să fim fermi. Uniunea Comuniștilor, toți membrii săi trebuie să transpună în viață hotărîrile elaborate. Cine nu vrea să le înfăptuiască, cine se opune — indiferent cine ar fi el — trebuie să iasă din partid. Nu vom permite nici o mișcare a elementelor cominformiste, liberaliste, naționaliste sau a oricăror altor elemente. Îndeosebi, trebuie să frînăm naționalismul, pentru ca el să nu înceapă să se răspîndească din nou în țara noastră. Deocamdată situația este destul de bună. Dar, dacă nu vom veghea asupra ei, s-ar putea ajunge la altă situație. După cum am spus la început, nu aș dori să se repete o ședință de felul celei de-a 21-a. A fost o ședință grea".

*) N.r. — Președintele I. B. Tito se referă la cea de-a 21-a Plenară a Prezidiului U.C.I. din 2 XII 1971 asupra situației politico-ideologice în U.C.I.

Le Monde diplomatique
PARIS

EUROPA OCCIDENTALĂ ŞI STATELE UNITE

URMĂRIND fluctuaţiile relaţiilor transatlantice, nimic nu este mai uşor decît să uităm termenii de referinţă. Reuniunea Consiliului N.A.T.O., de la Ottawa, a îmbunătăţit ea oare raporturile între Europa occidentală şi Statele Unite ? Faptul că a fost adoptat textul unei declaraţii nu este, desigur, suficient pentru a da un răspuns afirmativ. În primul rînd, datorită numeroaselor ambiguităţi de formulare, în mod deliberat folosite. Apoi, pentru că această declaraţie nu-i leagă din punct de vedere juridic pe semnatari. În plus, fiindcă — şi însuşi Kissinger a putut afirma aceasta — „ar fi iresponsabil să se spună" că vor avea loc, în mod efectiv, consultările prevăzute între aliaţi. În sfîrşit, pentru că prea multe probleme practice au fost lăsate la o parte.

O dată în plus, redactarea unui asemenea document a fost mai puţin un exerciţiu de diplomaţie şi mai mult unul de relaţii publice : nu este vorba atît de a iniţia o soluţionare a problemelor internaţionale, cît de a crea imaginea unei voinţe comune de acţiune. Obiectivul l-a constituit mai puţin reglementarea diferendelor, cît crearea impresiei că aceste diferende ar fi putut fi rezolvate. Adevăratele probleme persistă şi în viitor, ele sînt acelea care vor conta.

Evoluţiile înregistrate în ultimii ani arată, cu prisosinţă, că raporturile de forţă dintre Europa occidentală şi Statele Unite sînt atît de disproporţionate încît nu se întrevede nici o speranţă de soluţionare practic satisfăcătoare.

Trebuie lăsate de o parte declaraţiile de stimă, precum şi criticile înversunate, pentru a reveni la fapte, care, numai ele, permit să se facă o apreciere realistă a stării relaţiilor dintre partenerii N.A.T.O. Or, aceste fapte aparţin mai multor domenii care privesc, în mod vital, atît Europa occidentală cît şi Statele Unite, şi demonstrează că, dacă Europa occidentală şi Statele Unite se află în faţa unor „probleme comune", aceasta nu înseamnă că aliaţii au şi un „interes comun" de a le rezolva „în acelaşi mod". În aceasta constă marele diferend între partenerii atlantici.

Exemplele cele mai spectaculoase de divergenţe profunde şi chiar de contradicţii între Europa occidentală şi Statele Unite au fost furnizate cu ocazia războiului israeliano-arab din octombrie 1973. Deşi, după atîţia alţi secretari de stat, Kissinger s-a făcut şi el avocatul consultărilor strînse între aliaţi, Washingtonul nici măcar nu i-a „informat" pe vest-europeni despre hotărîrile sale cele mai importante. La rîndul lor, vest-europenii — cu excepţia Portugaliei de pe vremea lui Caetano — au refuzat Statelor Unite concursul pe care acestea îl aşteptau. Şi Franţa, „elevul rău" al clasei atlantice, nu a fost singură în acest caz. Bonnul, Londra şi Roma nu s-au dovedit mai dornice de a coopera. Aceasta înseamnă că, în cazul unei crize grave, Washingtonul înţelege să-şi păstreze mîinile libere, iar Europa occidentală — „întreaga" Europă occidentală — este preocupată, în mod legitim, să nu se lase antrenată într-un conflict în care s-ar expune unor riscuri ce i se par excesive. S-ar fi putut oare imagina, în plin război israeliano-arab, ca Europa occidentală şi S.U.A. să schimbe între ele afirmaţii de încredere şi solidaritate mutuală ? Ar fi fost un bun exerciţiu de „public relations", însă nu ar fi schimbat nimic din contradicţiile diplomatice dintre aliaţi, cu aprecieri profund diferite asupra unei situaţii date şi a mijloacelor de a-i face faţă.

Ipoteza unor declaraţii amicale, destinate să ascundă un dezacord, nu are nimic absurd. Ea s-a verificat, patru luni mai tîrziu, în februarie 1974, în timpul Conferinţei în problemele petrolului de la Washington. Franţa a fost atunci singura ţară care nu a subscris la declaraţia adoptată de partenerii săi. Dar celelalte puteri vest-europene — care par să aprobe, şi au aprobat formal politica Statelor Unite — au refuzat, în fapt, „frontul comun" propus de Washington şi s-au angajat, simultan, în contacte bilaterale cu ţările producătoare de petrol. Este puţin important să se ştie care din cele două atitudini a fost mai abilă. Ar fi trebuit oare să ne opunem, în mod deschis, propunerilor americane, sau să semnăm un text care să le definească şi, în acelaşi timp, să înfăptuim acte concrete care să-i contrazică, în mod deschis, spiritul şi metoda ? În ambele cazuri, adevăraţii conducători ai diplomaţiei nu puteau fi traşi pe sfoară şi cunoşteau amploarea prăpastiei care separă Europa occidentală de Statele Unite.

Dificultăţile ce s-au ivit între Europa occidentală şi Statele Unite nu ţin de divergenţe de opinie, care ar putea fi atenuate prin consultări şi schimburi de vederi. Chiar şi în perioada războiului rece, conflictele de interese între Europa occidentală şi Statele Unite nu puteau fi disimulate. Esenţialul nu privea opiniile şi aprecierile unor situaţii date, ci interese concrete ca, de pildă, acapararea de către capitalul străin a anumitor industrii naţionale, competiţia pentru accesul la materiile prime, concurenţa între societăţile de aeronautică sau între companiile petroliere etc, — tot atîtea surse obiective de conflicte ce nu pot fi eliminate prin nici un fel de schimb de afirmaţii concordante.

Aceasta se întîmplă, în esenţă, pentru că Europa occidentală şi Statele Unite sînt adeptele unor concepţii înrudite asupra democraţiei, care creează legături de solidaritate pe anumite planuri, în timp ce sistemul lor capitalist implică evidente contradicţii economice. Problema nu este desigur nouă, dar ea este rareori abordată. Pe măsură ce încearcă să-i lege pe vest-europeni prin declaraţii — cum este cea semnată la Ottawa şi a cărei amploare ei o recunosc — sau prin acorduri — cum a fost cel încheiat (fără Franţa) la Washington, în februarie, în legătură cu politica petrolieră —, Statele Unite înţeleg să-şi păstreze mîinile libere, să-şi apere libertatea de manevră, să salvgardeze interesele lor particulare. Această grijă este legitimă. Ea presupune însă ca, la rîndul ei, Europa occidentală să nu ezite a acţiona în acelaşi spirit pentru protejarea intereselor proprii, despre care Washingtonul admite, implicit, că sînt diferite de ale sale.

Problema relaţiilor Europa occidentală — S.U.A. este, bineînţeles, complicată şi datorită legăturilor care unesc, prin întrepătrunderea intereselor, grupurile economice de o parte şi de alta a Atlanticului. De asemenea, mai trebuie ştiut în ce măsură interesele anumitor grupuri private sînt conforme cu interesele comunităţii naţionale de care aparţin sau care îi primeşte pe teritoriul lor. Cea mai mare slăbiciune a Europei occidentale în această privinţă apare în neputinţa sa de a defini o politică comună de reglementare a societăţilor aşa-numite multinaţionale. Şi, fără îndoială, trebuie conchis că, în acest domeniu, ineficacitatea guvernelor vest-europene este preţul prea marii lor supuneri faţă de grupurile private.

Însă, Europa occidentală este paralizată şi de un alt factor. Este vorba de ceea ce Raymond Aron — ale cărui convingeri „atlantiste" nimeni nu le-ar putea contesta —, a denumit „şantajul" american faţă de aşa-numita „protecţie militară" acordată Europei occidentale. Trebuie, de aceea, să se reconsidere o „alianţă" în care ţara cea mai puternică nu dă înapoi în faţa acestei zdrobitoare contradicţii : pe de o parte, afirmă că, în nici un caz, nu va sacrifica securitatea militară a Europei occidentale, căci o consideră ca o garanţie a propriei sale securităţi, şi, pe de altă parte, se foloseşte de ameninţarea cu retragerea din acest sistem de „protecţie militară", pentru a obţine din partea Europei

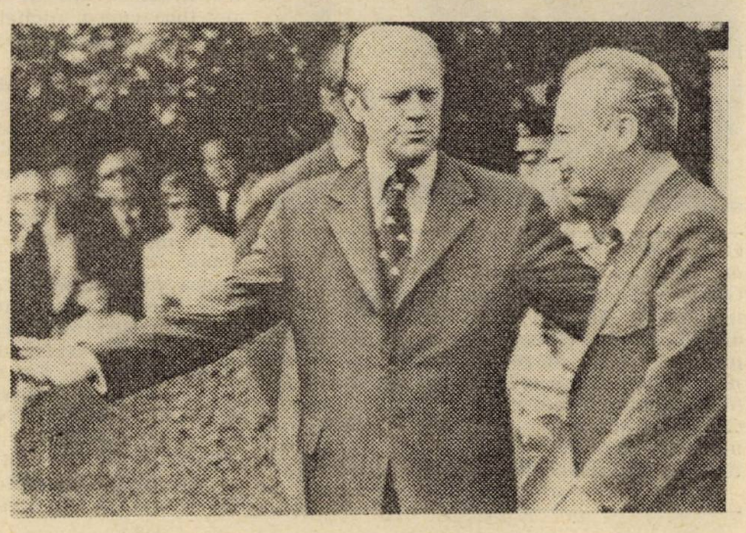

La Washington au avut loc convorbiri oficiale între preşedintele Statelor Unite, Gerald Ford, şi primul ministru al Israelului, Yitzhak Rabin. Principala problemă abordată a constituit-o situaţia din Orientul Apropiat

occidentale concesii pe planul investițiilor, al schimburilor comerciale, al raporturilor monetare, fără a mai vorbi, bineînțeles, de concesiile politice.

Relațiile transatlantice nu vor fi cu adevărat clare și bazate pe încredere decît în ziua în care Europa occidentală va hotărî, fără complexe față de Statele Unite, să ducă o politică conformă intereselor sale. Dacă va întîrzia prea mult, se vor exacerba contradicțiile obiective care pot fi încă depășite, dar care riscă puternic să devină, într-o zi, atît de grave, încît ar putea conduce chiar la un act de divorț.

Claude Julien

Rinascita

ROMA

„ÎNVĂȚĂMINTELE CIPRULUI"

PROBLEMELE securității în Mediterana au căpătat o importanță neobișnuită, devenind centrale în analizarea instabilității eșichierului politic și militar delicat în care se desfășoară evenimentele și a răsturnării unor rînduieli care ar fi trebuit, conform intențiilor, să fie trainice. Accentul este pus, pe bună dreptate, pe criza N.A.T.O., ca una dintre primele și cele mai importante consecințe ale tragediei cipriote și ale conflictului dintre Grecia și Turcia, ambele fiind părți integrante ale Alianței atlantice. Dar ce interpretare se dă acestor evenimente ? Există în cercurile N.A.T.O. impresia unui pur instinct de conservare : nemulțumire, alarmă, teamă, datorate golului ce s-a deschis în dispozitivul politico-militar al alianței, în flancul său sudic, în „sectorul nevralgic" al Mediteranei răsăritene. Este criza de care se temeau. Totodată, există o confuzie privind cauzele pentru care s-au întîmplat toate acestea, pentru care alianța nu a fost capabilă să-și ferească membrii de un conflict și nici să desfășoare o acțiune pozitivă de mediere între aceștia.

Adevăratul pericol care s-a manifestat prin drama cipriotă constă în atacul dat împotriva independenței și integrității unei țări — Ciprul — și în răsturnarea ce s-a efectuat în cadrul său, pentru modificarea orientărilor și opțiunilor inerente poziției sale internaționale. Aceasta este prima și adevărata rădăcină a unei crize îngrijorătoare. Celelalte nu sînt decît derivate.

Să arătăm faptele așa cum s-au petrecut ele. Dificultățile vechi de secole în relațiile dintre Grecia și Turcia au o importanță secundară. Ele au fost exacerbate de evenimente, dar nu au stat la originea evenimentelor. Integrarea Ciprului în sfera atlantică era miza urmărită, devenită mai urgentă după redimensionarea strategică petrecută după războiul din Orientul Apropiat. Verigă de legătură între Europa și Orientul Apropiat, inel care lipsea din dispozitivul politico-militar al N.A.T.O., Ciprul devenise un punct foarte important al complexei și multilateralei politici americane în regiune.

Criza provocată în Cipru de puciul împotriva lui Makarios a demonstrat cerința unor noi norme și noi mecanisme de securitate colectivă, cerința împletirii între o organizare pașnică a lumii și dezvoltarea vieții democratice interne a statelor.

Cînd situația din Cipru era pe cale să se reaprindă, guvernul de la Atena a cerut o reuniune urgentă a miniștrilor afacerilor externe ai N.A.T.O., pentru a evita, prin mijloace diplomatice, tot ce poate fi mai rău. Reuniunea i-a fost refuzată. Este aceasta o dovadă grăitoare în legătură cu ceea ce reprezintă N.A.T.O. și efectele ei paralizante și periculoase, din punctul de vedere al unei politici europene care ar dori să fie capabilă să influențeze pozitiv cadrul internațional.

Raționamentul este valabil și pentru Italia. Cînd, în urmă cu mulți ani, Franța a ieșit din N.A.T.O., Italia, Spania Portugalia au simțit brusc creșterea „sarcinilor" lor militare în regiunea Mediteranei. Indiferent dacă sînt sau nu adevărate zvonurile insistente cu privire la o transferare a bazelor grecești în Italia, rămîne faptul că sarcinile respective sînt menite să sporească. Indiferent dacă vrem sau nu, aceasta este logica brutală a alianței, a bazelor sale strategice și finalităților sale operaționale : ea rămîne insensibilă la problemele de suveranitate, independență și democrație ale unei țări. Tocmai această logică trebuie să se schimbe și să se inverseze, pentru a instaura o logică nouă, prin acțiuni concrete de autonomie, printr-o inițiativă activă și pozitivă. Acest lucru este impus, mai mult ca oricînd, de interesul național, care coincide cu obiectivul unei efective securități și destinderi în Mediterana, în Europa și în lume.

Romano Ledda

O delegație a Partidului Comunist Francez, condusă de secretarul general al P.C.F., Georges Marchais, a făcut o vizită de patru zile în Algeria, la invitația Frontului de Eliberare Națională — F.L.N. Cu acest prilej, Georges Marchais a fost primit de președintele Algeriei, Houari Boumediene (în imagine). Înainte de a părăsi Algerul, Georges Marchais a declarat, în cadrul unei conferințe de presă, că este foarte satisfăcut de convorbirile avute cu conducerea F.L.N.

Le Monde

PARIS

„DREPTUL MĂRII" ȘI DREPTURILE STATELOR

MAREA este un „patrimoniu comun al umanității". Bogățiile ei nu trebuie să fie supuse legii celui mai puternic și primului ocupant. Este urgent să se stabilească un mecanism care să evite militarizarea oceanelor și să permită exploatarea lor în interesul general. Acesta era principiul lansat de reprezentantul Maltei, Arvid Pardo, la Adunarea Generală a O.N.U. din 1967. Acesta a fost și unul din obiectivele celei de a treia conferințe asupra dreptului mării de la Caracas. De la 20 iunie la 29 august, în cadrul acestei conferințe, s-a vorbit și s-a polemizat mult asupra tipului de regim internațional care să fie aplicat fundului mărilor, dincolo de cele 200 de mile în cuprinsul cărora se exercită drepturile statelor riverane.

Au apărut, foarte repede, serioase divergențe între puterile industriale și țările subdezvoltate. Statele Unite și Japonia, care sînt, împreună cu Republica Federală Germania, țările cele mai avansate în tehnica de exploatare a bogățiilor marine, au arătat clar că „bunul comun al umanității" nu exclude, după părerea lor, soluțiile de tip capitalist, chiar la 5 000 m adîncime. În schimb, națiunile celei de-a treia lumi — Grupul celor 77 (păstrîndu-și vechiul titlu, acest grup cuprinde actualmente 106 țări) — au propus o exploatare colectivă a părții internaționale a oceanelor. Conferința s-a terminat fără ca aceste două puncte de vedere să se fi apropiat prea mult.

Miza este mare. După un raport preliminar al O.N.U., extracția de minereuri submarine poate începe în 1976. Nu există date amănunțite decît pentru 3 la sută din bogății. Dar se știe că zonele centrale ale Pacificului și ale Oceanului Indian conțin numeroși noduli de mangan, capabili să producă cupru, nichel și cobalt, și susceptibili să se reînnoiască în mod natural. Metalurgia minereurilor marine poate deveni o realitate la sfîrșitul deceniului, explică raportul, care precizează că, începînd din 1985, se va putea satisface, cu ajutorul nodulilor, 18 la sută din cererea mondială de nichel și jumătate din cea de cobalt.

S-a pus întrebarea dacă exploatarea oceanelor nu va leza interesele țărilor în curs de dezvoltare, care obțin o bună parte din veniturile exportului prin vînzarea cuprului (Chile, Zair, Zambia, Peru) sau a nichelului (Cuba și Indonezia). În cursul conferinței, reprezentantul Zairului a exprimat temerile țărilor africane : producția obținută din exploatarea nodulilor va fi mai puțin costisitoare decît producția terestră și poate, deci, să provoace, dacă nu este limitată, o adevărată catastrofă pentru țările în curs de dezvoltare.

Iată de ce Grupul celor 77 a prezentat un text care cerea ca patrimoniul oceanic

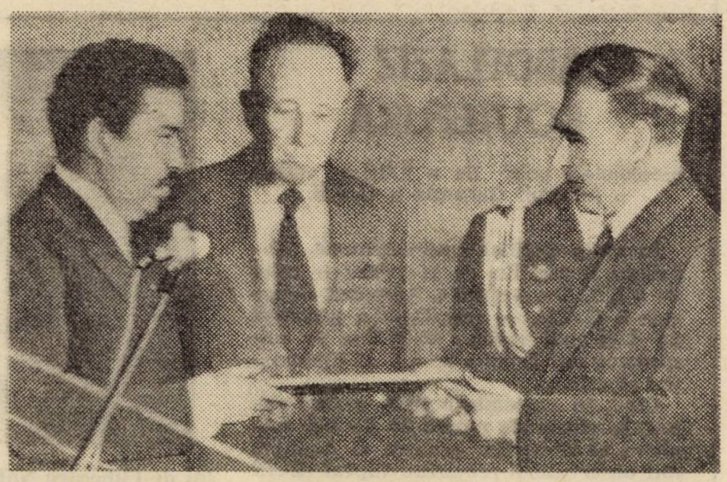

10 septembrie, Lisabona. La Palatul Belem, președintele Antonio de Spinola înmînează comandantului Pedro Pires documentul oficial prin care Portugalia recunoaște independența și suveranitatea Republicii Guineea-Bissau. De la stînga la dreapta: *Pedro Pires, premierul Vasco Gonçalves și generalul Antonio de Spinola*

să fie încredințat unei autorități internaționale pentru a-l exploata direct sau încheind „contracte de folosință" cu diverse companii. Această autoritate ar trebui să selecționeze societățile, în așa fel încît să favorizeze țările în curs de dezvoltare. Ea ar dicta normele de exploatare, ar asigura un transfer continuu de tehnică în profitul națiunilor subdezvoltate și ar avea dreptul de „a modifica, suspenda sau rezilia contractele în cazul unor schimbări de circumstanțe".

În raportul său pregătitor, Organizația Națiunilor Unite prevăzuse că numeroase țări din lumea a treia ar avea de suferit din cauza exploatării bogățiilor marine. Astfel, O.N.U. a propus să se limiteze exploatarea sau să se instituie mecanisme compensatorii în profitul națiunilor lezate. Se sugerase, în plus, ca jumătate din încasările întreprinderilor extractive să poată fi folosită în beneficiul întregii colectivități. Ceea ce le-ar permite, totuși, o rentabilitate superioară, de pildă, investițiilor miniere americane.

Americanii au reacționat puternic la propunerea Grupului celor 77. Ei au arătat că nici un consorțiu n-ar risca o investiție de ordinul a 200—300 miliarde de dolari fără a avea drepturi exclusive asupra zonelor concesionate și cu teama permanentă de a-și vedea producția limitată sau înțelegerile stabilite, modificate în timpul contractelor. Ei afirmă că producția obținută din nodulii marini nu va fi suficientă pentru a scădea cursurile într-un viitor previzibil și că măsurile de limitare sau de compensare în profitul producătorilor de pe uscat ar provoca o creștere a prețurilor, de care, pînă la urmă, tot țările industriale ar fi principalii beneficiari, întrucît națiunile subdezvoltate nu asigură decît 13 la sută din producția de nichel și 42 la sută din aceea de cupru.

Acestea sînt motivele oficiale. Dar sînt și altele, pe care americanii și japonezii le-au lăsat să se întrevadă în cursul conferinței. Răspunzînd cererii de cupru, nichel, cobalt și mangan, exploatarea oceanică va permite, de fapt, să se împiedice „creșterea artificială a prețurilor". Un delegat japonez, Ogiso, a vorbit chiar despre carteluri de producători și de inconvenientul pe care l-ar prezenta, după opinia lui, lăsarea producției unor minereuri în mîinile unui număr mic de țări.

Este clar că, în Grupul celor 77, țările interesate speculează asupra unui decalaj între cererea și producția unor anumite metale neferoase pentru a provoca o răsturnare a cursurilor. Dar ele se tem să vadă țările avansate din punct de vedere tehnic punînd stăpînire pe fundul mărilor și să le epuizeze resursele, înainte ca ele însele să fi achiziționat mijloacele pentru a le exploata.

Așa arată disputa între cei care vor să obțină maximum de avantaje din bogățiile oceanelor, în profitul țărilor producătoare și consumatoare, acceptînd, totodată, o împărțire a beneficiilor, și cei care concep exploatarea marină ca un complement al exploatării terestre, dorind să ocrotească cît mai mult aceste noi comori ale mărilor care sînt nodulii de mangan.

Se va ajunge la un acord ? Statele Unite sînt vizibil grăbite. Două proiecte de lege au fost prezentate Congresului în scopul obținerii permisiunii pentru societățile americane, cum este Kennecott, de a se lansa imediat în exploatarea bogățiilor oceanice. Nu este exclus ca S.U.A. să pornească o acțiune unilaterală, dacă nici o „lege a mării" nu va fi adoptată în următorii doi ani. Americanii ar dori, totuși, să evite o asemenea inițiativă. Ei ar prefera să se angajeze în această nouă întreprindere în cadrul unei convenții internaționale, știind din experiență care ar fi consecințele unei acțiuni unilaterale. Atunci cînd Truman, în 1945, a proclamat drepturile exclusive ale Statelor Unite asupra platoului lor continental, el a dezlănțuit o serie de revendicări de același fel și a încurajat mai multe țări latino-americane să-și extindă apele lor teritoriale la 200 de mile, ceea ce a stîngherit, mai ales, flotele de pescuit americane. Mai mult, o acțiune unilaterală ar putea avea consecințe „supărătoare" pentru politica externă a Washingtonului — ceea ce, de altfel, șeful delegației americane la conferință, John R. Stevenson, a și declarat ziarului „Daily Journal" din Caracas. El a precizat chiar că o astfel de acțiune ar putea dăuna celorlalte interese maritime americane. S-a văzut clar, la Caracas, că S.U.A. este preocupată de apărarea căilor ei maritime.

În dorința lor de a reuși, americanii s-au arătat mai puțin rigizi decît vest-europenii din C.E.E., care voiau ca autoritatea internațională să trateze cu statele, sistem ce ar fi lipsit-o de o bună parte din puterea sa. Dificultatea unui acord ne-a fost rezumată în felul următor de un jurist, delegat la conferință : „Este vorba, de fapt, de a crea o societate cu 150 de acționari, fiecare avînd interese particulare, în care majoritatea este formată din cei mai săraci și minoritatea de către cei care au capitaluri și tehnică, iar aceasta în vederea exploatării a milioane de kilometri pătrați de ocean".

Mai mulți observatori cred că, la următoarea sesiune a conferinței, la Geneva, Statele Unite vor încerca să obțină un „package deal", adică o negociere globală. Washingtonul este fără îndoială gata, spun ei, să se arate mai flexibil în privința drepturilor statelor riverane în zona economică (188 de mile dincolo de cele 12 mile ale mării teritoriale).

S.U.A. au făcut unele concesii asupra pescuitului și au admis, de asemenea, că statele de coastă sînt cele care vor interveni în zona de 200 de mile pentru a sancționa poluarea, în timp ce, după legea pavilionului, un vas care comite o infracțiune este urmărit numai de statul din care provine.

În schimb, Statele Unite și celelalte puteri maritime au arătat cît de mult țin la posibilitatea largă de a prospecta bogățiile marine, la libertatea navigației. Fără îndoială, ele sînt gata, cel puțin în teorie, să-și deschidă dosarele țărilor riverane și să le transfere tehnicile lor. Dar ele nu vor ca extinderea apelor teritoriale și crearea de zone economice să le închidă căile obișnuite de navigație. S-a calculat, de pildă, că, în virtutea noii „zonări", insula Mauriciu ar putea multiplica de o mie de ori suprafața suveranității sale. Puterile maritime vor să-și păstreze culoarele de tranzit liber pentru submarinele și portavioanele lor în apele și strîmtorile statelor-arhipelag, dacă acestea vor fi supuse regimului teritorial. Iată de ce ele n-au răspuns întotdeauna cu hotărîre atunci cînd Grupul celor 77 și-a afirmat, de mai multe ori, dorința de a vedea navigația în zonele economice corespunzînd scopurilor de pace.

Charles Vanhecke

l'Unità
ROMA

„ȘTIINȚĂ, CONSUM, SOCIALISM"

Interviu cu G. Gvișiani

vicepreședinte al Comitetului pentru Știință și Tehnică al U.R.S.S.

G. Gvișiani a acordat un interviu în legătură cu semnificația politică și ideologică a dezvoltării științifice și tehnice în U.R.S.S. în anii '70, cu unele previziuni pînă în jurul anului 2000...

După părerea unora, filoanele și orientările cercetării mondiale tind să fie duble și profund diferențiate. Pe de o parte, ar exista liniile care decurg din necesitățile modului de producție capitalist. Pe de alta, liniile unei dezvoltări științifice autonome, al cărei motor ar fi construirea socialismului și comunismului, așa cum se întîmplă în Uniunea Sovietică. În schimb, după părerea altora, s-ar crea la nivel mondial un „model unic" al științei și tehnicii, care ar purta

pecetea profund imprimată a istoriei politice, economice și sociale a țărilor care au realizat primele revoluția industrială, condiționînd astfel „calitatea" și „tipul" de dezvoltare a științei și tehnologiei atît în țările capitaliste cît și în cele socialiste.

„După părerea mea, a răspuns Gvișiani, mai mult decît despre un «model» de dezvoltare tehnico-științifică mondială — ceea ce amintește mai curînd de niște mijloace specifice de analiză cantitativă — ar trebui să se vorbească despre «legi obiective» ale științei, care, evident, sînt egale pentru toți, atît în țările socialiste cît și capitaliste. Dar important nu este acest lucru. Ceea ce contează, într-adevăr, este folosirea politică a științei și tehnicii. Ea este, de fapt, profund diferită — atunci cînd nu este în contradicție — în raport de sistemele sociale și politice în cadrul cărora sînt aplicate cuceririle științei. O deosebire esențială între metodele de folosire posibile este aceea a utilizării descoperirilor științifice în scopuri sociale. Acesta este sensul care se dă în U.R.S.S. conceptului de revoluție tehnico-științifică. Cu alte cuvinte, ne referim la un proces care transformă radical forțele productive ale societății moderne și care face din știință o forță direct productivă.

Este o noutate istorică (există, astăzi, circa 2 000 de discipline științifice, atît specifice cît și în interdependență unele cu altele), care are consecințe imediate nu numai asupra organizării cunoașterii, dar și asupra condițiilor de viață și producție. A înțelege, deci, caracterul revoluționar al științei și tehnologiei contemporane înseamnă a aprofunda și legătura intimă dintre știință și societate. A introduce revoluția tehnico-științifică într-un vid social, cum se întîmplă în Occident, unde consecințele logicii descoperirilor științifice asupra societății sînt întîmplătoare, imprecise, adesea neașteptate, este o metodă menită să agraveze contradicțiile inerente sistemului capitalist".

Dar, dacă problema interacțiunilor dintre știință și progres social este strîns legată de problema claselor sociale care dețin puterea în țări cu regimuri sociale diferite, ce atitudine există în U.R.S.S. față de folosirea unor tehnologii experimentate în țări capitaliste, care poartă în ele caracteristica acestui mod de producție în ce privește producția și profitul ?

„În U.R.S.S. activitatea creatoare a oamenilor de știință este intensificată în mod echilibrat, deoarece sîntem convinși că revoluția tehnico-științifică are sarcina să îmbunătățească condițiile de viață în țara noastră, dar și pentru că este sigur că progresele științei și socializarea ei obiectivă apropie momentul tranziției de la capitalism la socialism și în țările occidentale. U.R.S.S. are un «patrimoniu» de oameni de știință egal cu 25 la sută din totalul mondial. Dar noi știm, de asemenea, că restul de 75 la sută sînt activi în restul lumii, și mai ales în marile țări industrializate din Occident. Acest considerent ne determină să stimulăm cooperarea științifică și tehnică între Est și Vest. Am și încheiat 150 de acorduri de acest fel cu mari întreprinderi înaintate din punct de vedere tehnologic, dintre care peste 30 cu întreprinderi italiene. Interesul reciproc este fundamental pentru aceste acorduri. Dar nu este vorba numai de interese economice. Este o modalitate importantă de a consolida procesul de coexistență pașnică și securitate internațională".

În ce mod aplicarea științei și tehnologiei la organizarea producției în U.R.S.S. poate evita o înrăutățire a condițiilor de viață ale clasei muncitoare, folosind, astfel, la eliberarea treptată a oamenilor de sclavia organizării fărîmițate și tayloriste a muncii ?

„Pentru U.R.S.S., problema productivității muncii este, neîndoielnic, importantă, pentru că din muncă decurg toate posibilitățile de dezvoltare. Dar adevărata prioritate revine implicațiilor sociale ale folosirii științei în producție.

Procesele de automatizare și mecanizare a producției au obiectivul de a ridica conținutul muncii, a reduce oboseala fizică și nervoasă, a înlătura treptat diferențele dintre munca manuală și cea intelectuală, dintre oraș și sat, dintre munca productivă și cea neproductivă. Dar nu numai atît. Studiem și problemele organizării muncii în interiorul unor anumite sectoare de producție.

Mulți observatori susțin că deschiderea piețelor socialiste pentru tehnologiile occidentale, mai ales în sectorul bunurilor de consum de durată, ar determina procese de adaptare a întreprinderilor vest-europene, americane sau japoneze cu care se încheie acorduri de colaborare pentru construirea de instalații ori folosirea de tehnologii occidentale în U.R.S.S.

„Desigur, *a răspuns Gvișiani*, programele de cooperare tehnico-științifică ce se înfăptuiesc în cadrul unor acorduri interstatale cu Franța, Marea Britanie și, în scurt timp, cu Italia și Germania federală, a căror durată este în general de 10 ani, implică posibilitatea pentru întreprinderile din aceste țări de a efectua o mai sigură programare a investițiilor. Neîndoielnic, acordurile cu U.R.S.S. asigură acestor întreprinderi o certitudine de piață care va influența asupra strategiei lor. Dar acordurile interstatale despre care era vorba dovedesc numai o disponibilitate reciprocă în direcția negocierii unor tratate specifice cu întreprinderile occidentale. Din aceste motive, consider exagerată teza care circulă în unele cercuri occidentale conform căreia cooperarea economică și tehnologică ar duce la o integrare în producție sau chiar la o «convergență» politico-ideologică între Est și Vest. Cooperarea nu implică pericolul unei schimbări în sistemul valorilor și în instituțiile generale ale țării noastre. Intervenția în afacerile interne ale unuia dintre contractanți este exclusă aprioric.

Mulți oameni în Occident cred cu naivitate că sugestiile economiei bunăstării, creșterea cantității mărfurilor și serviciilor la nivel de masă ar putea modifica sau abate de la obiectivul construcției bazei tehnico-materiale a comunismului în țara noastră. Principiile pe care se sprijină societatea sovietică nu se bazează pe un presupus «ascetism merceologic» și pe opoziție față de consum. Deci, creșterea numărului, calității produselor de larg consum în U.R.S.S. nu este în contradicție cu construirea comunismului. Și toate acestea, fiind foarte conștienți că o asemenea opțiune nu trebuie să reproducă experiența occidentală, bazată pe producția de masă pentru piață a unor bunuri adesea inutile și costisitoare, a căror fabricare implică folosirea neechilibrată a unor resurse și mai ales o compensare insuficientă datorată absenței acelor valori colective și de dezvoltare socială echilibrată pe care societatea capitalistă nu va fi niciodată în măsură să le asigure".

Carlo M. Santoro

PROFIL

ABDELAZIZ BOUTEFLIKA

președintele celei de a XXIX-a sesiuni a Adunării Generale a O.N.U.

În viața politică internațională, Abdelaziz Bouteflika — președintele celei de a XXIX-a sesiuni a Adunării Generale a O.N.U. — constituie o prezență de dată mai veche : el deține de unsprezece ani funcția de șef al diplomației algeriene.

Cînd, în septembrie 1963, a fost numit, la vîrsta de numai 28 de ani, ministru al afacerilor externe al Algeriei, toți observatorii remarcau faptul că era cel mai tînăr deținător al unei astfel de funcții în lume.

S-a născut în anul 1935, la Oujda (Maroc), într-o familie de comercianți originari din orașul Tlemcen. Cursurile școlii medii le-a urmat la Oujda. Abdelaziz Bouteflika a aderat la mișcarea de eliberare națională din Algeria încă din 1954, intrînd, la scurtă vreme după aceea, în rîndurile Armatei de Eliberare Națională (A.L.N.) În anul 1961, a participat la acțiunea de reorganizare a armatei, fiind însărcinat cu conducerea frontului din sud. În același an și în aceeași calitate, el a vizitat o serie de state africane. Abdelaziz Bouteflika a fost și secretar general în statul major al armatei de eliberare algeriene, ca principal ajutor al colonelului Houari Boumediene.

După semnarea armistițiului cu Franța, Abdelaziz Bouteflika a început să desfășoare o intensă activitate politică, devenind comisar principal al Frontului de Eliberare Națională (F.L.N.) pentru Oran. În anul 1962, a fost ales deputat al orașului Tlemcen în Adunarea Națională algeriană și a fost numit, în primul guvern național (29 februarie 1962-18 septembrie 1963), ministru pentru problemele tineretului, sportului și turismului.

În această calitate, Bouteflika a participat la formarea brigăzilor de muncitori voluntari și a grupelor de tineret F.L.N. În următorul cabinet, format în septembrie 1963, el i-a urmat lui Mohamed Khemisti în postul de ministru al afacerilor externe, post pe care îl ocupă și în actualul guvern condus de președintele Boumediene, fiind un apropiat colaborator al acestuia.

Ca ministru de externe, Abdelaziz Bouteflika s-a ocupat de pregătirea diferitelor conferințe ale șefilor de state și guverne africane, a condus delegațiile Algeriei la tratativele cu Franța și la sesiunile Adunării Generale a O.N.U.

Memoriile lui Nixon

Dan Petrache, Corabia. 1. Potrivit revistei americane „Time", fostul președinte Richard Nixon a semnat cu agentul literar Irving Lazar un contract pentru memoriile sale. Lazar a declarat că memoriile vor fi prezentate în trei volume : primul va cuprinde perioada dintre copilăria lui Nixon și primul său mandat prezidențial, al doilea — realizările în domeniul politicii externe în perioada administrației Nixon, iar al treilea — „afacerea Watergate". Potrivit revistei „Time", valoarea acestor memorii (se scontează, de pe acum, pe o vînzare de peste 10 milioane exemplare) va depăși 2 milioane dolari. Despre urmările „afacerii Watergate" și amnistia decretată de președintele Ford veți găsi informații în cadrul acestei rubrici din nr. 38.

2. U.R.S.S. nu are relații diplomatice cu Israelul.

I. Vlad, Tîrgoviște. Socrul președintelui mexican Luis Echeverria, răpit în urmă cu trei săptămîni (vezi rubrica „1 000 + 1" din nr. 37), a fost eliberat la 7 septembrie, după 11 zile de detenție. În cadrul unei conferințe de presă desfășurate la reședința sa din Guadalajara, José Guadelupe Zuno a declarat că a fost bine tratat, că n-a avut nici un moment impresia că va fi ucis. N-a reușit să indentifice pe nici unul din cei care îl sechestraseră, întrucît au fost tot timpul mascați.

Mircea Cristița, București. Watergate este numele edificiului din Washington în care, în iunie 1972, Partidul democrat își avea sediul Comitetului său electoral. Prin urmare, este un nume propriu și, de aceea, nu l-ați găsit în dicționar. Într-o traducere liberă, ar însemna „poarta de apă".

Adrian Nicolau, Buzău. În nr. 33 a.c., am publicat un articol despre conferința Gensuikyo, desfășurată, ca de obicei, la începutul lunii august, în Japonia. Au participat delegați din 15 țări și din partea a 8 organizații internaționale. La 6 august, delegații au depus coroane la monumentul păcii din Hiroșima (în **fotografie**).

Victor Sandu, Constanța. Camera Reprezentanților a Statelor Unite a aprobat credite în valoare de 22,2 miliarde dolari pentru achiziționarea și perfecționarea armamentelor pe anul fiscal în curs. Potrivit proiectului de lege care a fost transmis Senatului, asistența militară în Vietnamul de sud este limitată la un miliard dolari. Camera Reprezentanților a adoptat, de asemenea, următoarele hotărîri :

— numărul militarilor în serviciul activ va fi limitat la 2 149 300 oameni, cifră cu puțin inferioară celei propuse de Administrația Nixon ;

— forțele necombatante din cadrul efectivelor americane staționate în Europa occidentală vor trebui să fie reduse la 18 000 oameni în decurs de doi ani. Forțele necombatante vor putea fi înlocuite de militari aflați în serviciul activ.

Experiențele asupra gazelor toxice și altor produse chimice efectuate pe cîini vor fi interzise.

Ștefan Dobrescu, Hațeg. Așa cum am scris în cadrul rubricii „Profil" la care vă referiți, Henry Kissinger a emigrat, cu familia, în S.U.A., din Germania, în anul 1938, cînd începuseră persecuțiile împotriva evreilor.

Doru Filip, Rîmnicu Vîlcea. 1. Într-adevăr, Elveția nu face parte din O.N.U. Ea participă, însă, activ la multe acțiuni ale O.N.U. și colaborează strîns, fie în cadrul instituțiilor specializate, fie în organele direct dependente de Adunarea Generală (UNCTAD, ONUDI, UNICEF etc.).

2. Prima participare a României la o expoziție internațională a avut loc la Paris, în anul 1867. În cadrul acestei rubrici din nr. 31/1970, am scris pe larg despre participarea românească la această expoziție internațională.

3. Despre Nauru veți găsi informații la „Poșta redacției", nr. 21 din 1971. Nu este adevărat că, în acest ministat, venitul pe cap de locuitor este cel mai mare. În rubrica noastră din nr. 31 a.c. am publicat lista primelor douăzeci de țări cu cel mai mare venit pe cap de locuitor.

Michael Rockefeller

Grigore Dan, București. Nelson Rockefeller, căsătorit în anul 1930 cu fiica unui avocat din Philadelphia, are din prima căsătorie cinci copii : Rodman, Ann, Steven, Michael și Mary. Accidentul la care vă referiți s-a întîmplat cu cel de-al patrulea copil, Michael. Acesta era student la universitatea Harvard, foarte apreciat de profesorii săi. În 1961, a plecat într-o misiune arheologică în Noua Guinee și, după un timp, nu s-a mai știut nimic de el. În luna noiembrie, ambasadorul Olandei anunță familia Rockefeller că Michael a dispărut. Se pare că a pătruns în junglă numai în șort, fără pantofi, înarmat doar cu un cuțit. Avea, prin urmare, foarte puține șanse de a supraviețui, fie în lupta cu animalele junglei, fie în aceea cu triburile din interiorul insulei. Au început cercetările, la care au participat 10 000 de indigeni, 8 avioane, 12 elicoptere. Chiar și părinții lui Michael au venit în Noua Guinee să ia parte la căutările prin păduri și mlaștini. În zadar. În cele din urmă, cînd au început ploile care inundau pistele și terenurile de aterizare, înlăturînd orice speranță, tatăl anunță că abandonează. În **fotografiile** alăturate : Michael împreună cu părinții săi (jos) ; Michael în junglă (mijloc) ; Nelson Rockefeller anunțînd renunțarea la cercetări (sus).

POSTA REDACTIEI

Familia Kennedy (X)

Sergiu Tofan, Galaţi ; Aura Dinescu, Braşov ; Nicolae Stoica, Tecuci ; Viorica Neagoe, Adriana Mironescu, Bucureşti ; Ilie Călugăru, Bistriţa ; Sorina-Alina Tunetu, Sebeş-Alba ; Vasile Nicoară, Bucureşti.

Mai mult decît oricare din cei de vîrsta sa, Robert Kennedy a avut în vedere posibilitatea unei dispariţii premature. În 1966, cînd un ziarist l-a întrebat despre viitoarele planuri, a răspuns : «1972 e atît de îndepărtat, cine ştie dacă voi mai fi încă în viaţă». Pentru el, asasinatul făcea parte din riscurile inerente angajării politice : «dacă cineva vrea să mă ucidă — observa el uneori — nu-i va fi deloc greu». A avut, de altfel, şi unele presentimente privind moartea sa violentă. În mai, în timpul unei convorbiri cu scriitorul Romain Gary, Robert Kennedy spusese :

— Ştiu că, mai curînd sau mai tîrziu, cineva va încerca să atenteze la viaţa mea. Nu atît din raţiuni politice, cît prin contagiune, printr-un fel de emulaţie.

Adăuga, cu luciditate :

— Nu există, practic, nici un mijloc de a proteja un candidat american în timpul unei campanii electorale.

După autopsia făcută de medicul legist din Los Angeles, Thomas Noguchi, asistat de trei medici din Washington, trupul unui Kennedy călătoreşte, pentru a doua oară, cu un «Boeing 707» rezervat preşedintelui Statelor Unite. Trei văduve îl însoţesc : Coretta King a fost invitată să ia loc alături de Ethel şi Jackie Kennedy.

La sosirea pe aeroportul din New York, joi seara, la orele 21, un cortegiu de maşini urmează convoiul funerar pînă la catedrala Sf. Patrick, în inima Manhattan-ului. Familia şi cei apropiaţi pătrund în catedrală pentru o scurtă ceremonie. Porţile catedralei se vor redeschide a doua zi, la ora 5 şi 30 dimineaţa, pentru a permite new-yorkezilor să aducă un ultim omagiu senatorului lor. Mii şi mii de persoane de toate vîrstele şi toate clasele fac coadă în străzile şi bulevardele învecinate.

Sîmbătă, 8 iunie, au loc, cu pompă, funeraliile catolice. În fruntea personalităţilor prezente : cardinalul Cushing, din Boston, vechi prieten al familiei, care celebrase şi slujba de înmormîntare a lui John Kennedy ; preşedintele Lyndon Johnson ; la mică distanţă — Hubert Humphrey şi Eugen McCarthy, din partea partidului democrat, Richard Nixon şi Nelson Rockefeller, din partea partidului republican. Alegerile din noiembrie nu mai aveau să fie la fel.

Ceremonia reflectă stilul aparte al familiei. Mamele sînt în negru, dar fetele sînt îmbrăcate în alb. Patru din băieţii lui Bobby şi cîţiva nepoţi fac parte din corpul care slujeşte. O orchestră execută un fragment din simfonia a cincea de Gustav Mahler.

Edward, ultimul din cei nouă copii ai familiei Kennedy, îşi asumă rolul de şef de familie. Pronunţă discursul funebru. Reia, poate inconştient, unele din expresiile tipice ale fratelui său şi încheie prin citatul preferat al acestuia, din Bernard Shaw : «Există oameni care văd lucrurile aşa cum sînt şi întreabă : de ce ? Eu visez la lucrurile care nu există şi întreb : de ce ?».

Un vechi marş de război, Imnul luptei Republicii, cîntat de Andy Williams, avea să fie repetat necontenit toată după-amiaza, în timp ce un tren special de 21 de vagoane ducea la Washington defunctul, familia şi prietenii săi. De-a lungul parcursului, mai multe opriri în principalele gări. Cîntece, rugăciuni, plînsete. Şi două morţi accidentale : la Elizabeth (New Jersey) două persoane, care aşteptau aşezate pe şine, sînt ucise de un expres venind din direcţia opusă.

Cînd trenul soseşte la Washington, e noapte. Cortegiul trece pe arterele principale ale capitalei federale, traversează Potomacul. Luna, luminările şi flacăra permanentă de pe mormîntul lui John Kennedy, aflat la 14 metri distanţă, luminează groapa săpată pentru Robert, lîngă o magnolie. E ora 11 seara. Prima înmormîntare nocturnă la cimitirul militar Arlington. Nici răpăit de tobe, nici discursuri. Doar o invocaţie religioasă, scurtă şi simplă. Apoi, drapelul care acoperă sicriul e ridicat şi remis doamnei Kennedy. Fanfara intonează, nostalgic, «America cea frumoasă»".

Ni se pare interesant pentru a urmări, pe de o parte, ideile senatorului Robert Kennedy, iar, pe de altă parte, pentru a înţelege împotrivirea pe care o provocase în anumite cercuri americane, să publicăm cîteva fragmente dintr-un interviu acordat ziaristei italiene Oriana Fallaci, în urmă cu zece ani, într-o perioadă în care, numai senator fiind, nu viza preşedinţia. Într-o perioadă în care afirma : „Nu mă tem, nimeni nu vrea să mă ucidă. Nu am nici o gardă, ci numai prieteni care mă urmează oriunde mă duc".

Există o frază, domnule senator, pe care fratele dv. a spus-o cu ani în urmă : „Bob, cînd eu voi fi sfîrşit, de ce să nu începi tu ?" Am meditat la această frază în timp ce dv. luptaţi pentru a deveni senator şi meditez şi acum, după victoria dv. V-aţi gîndit atunci, sau altădată, să ocupaţi într-o zi postul fratelui dv. ?

— Nu, nu mă gîndeam. Sau, mai precis, nu mă gîndeam mult, atunci. Evident, cînd eram copil sau cînd eram tînăr, gîndeam că mi-ar place să lucrez pentru guvern. Apoi, cînd trăia preşedintele Kennedy, am avut mult de lucru cu el şi pentru el, ca ministru al justiţiei, încît nu mă mai gîndeam la alegeri. Am început să mă gîndesc insistent după ce a murit : ca la un mijloc de a continua ceea ce începuse el sau începusem împreună. Vedeţi, nu numai preşedintele, dar noi toţi eram implicaţi în anumite planuri şi vise. Şi el vroia să ducă totul pînă la capăt. De aceea m-am prezentat la alegerile pentru postul de senator al statului New York. Iar prin fraza aceea nu vroia să spună să îi iau locul pur şi simplu, ci că eu, ca fiinţă umană, pot să-i urmez...

Ştiu că nu sînteţi iubit de unii americani. Ostilitatea pe care am surprins-o în privirea unora m-a uimit.

— O, desigur. Ştiu că mulţi nu mă plac, dar faptul acesta nu mă mai surprinde, nu mă deranjează, n-are nici o importanţă pentru mine. Înţeleg de ce o fac : am fost implicat în prea multe lupte. Sînt mulţi, însă, care îmi vor binele : în fond, m-au ales, nu-i aşa ? Oamenii săraci mai ales, negrii, portoricanii, spre exemplu. Sînt de-al lor. Apoi, sînt alături de mine cei care l-au înţeles pe preşedintele Kennedy şi administraţia sa şi nu mă aşteptam ca aceştia să fie atît de numeroşi. Cît despre ceilalţi, pot spune ce vor şi ştiu ce spun despre mine.

Spun că sînteţi un dur, inflexibil, impulsiv, un...

— Ştiu tot. Ce ar vrea să răspund ? Am impresia, uneori, că toţi mă psihanalizează. E un înger sau un demon ? Un sfînt sau un tigru de Bengal ? Cei care au votat pentru mine nu gîndesc, desigur, că sînt un demon.

(Va urma)

Membrii familiei lui Robert Kennedy — Ethel şi copiii cei mari în prim plan — la ceremonia funebră care a avut loc la 8 iunie. Cortegiul urma să se îndrepte apoi, cu trenul, către Washington, unde va avea loc o înmormîntare nocturnă

Ştefan Baicu, Cluj. Congresul S.U.A. este compus din Senat (100 membri) şi Camera Reprezentanţilor (435 membri). Orice proiect de lege, pentru a deveni lege, trebuie aprobat de cele două Camere ale Congresului.

Mihali T. Titiani, Borşa, jud. Maramureş. Nu dispunem de informaţii în problemele despre care ne întrebaţi.

Liviu Atnagea, Timişoara. Nu dispunem de o statistică atît de veche. Vă sugerăm să consultaţi o enciclopedie de dinainte de război.

Dimitrios Ioannidis

V. Caramitru, Bucureşti. După şapte ani de dictatură militară, este firesc ca raporturile dintre guvern şi armată să fie urmărite cu o atenţie deosebită în Grecia. Un interes aparte îl trezeşte procesul de reorganizare din cadrul poliţiei militare, dat fiind rolul represiv pe care l-a jucat această componentă a fostului regim. Procesul a început prin punerea în disponibilitate, provizoriu şi la cererea sa, a şefului poliţiei militare, generalul de brigadă Dimitrios Ioannidis.

Numele lui Ioannidis a fost pomenit, de la început, printre numele celor 12 colonei care au organizat lovitura de stat din aprilie 1967. S-a vorbit despre el chiar ca despre un coordonator al acţiunii. În orice caz, în toţi aceşti ani, el a fost considerat ca reprezentînd aripa intransigentă a „revoluţiei din 1967", adică pe acei dintre ofiţerii-autori ai evenimentelor din 1967 care au susţinut menţinerea caracterului dur al acţiunilor conducerii militare şi au respins orice atitudine de compromis.

Cînd, în 1970, apar primele divergenţe dintre G. Papadopoulos şi ceilalţi colonei cu privire la evoluţia politică a ţării (regat sau republică ?), grupul de ofiţeri din care făcea parte şi Ioannidis se disociază de Papadopoulos şi critică tot mai deschis activitatea acestuia. Ioannidis îl acuză chiar pe fostul şef al statului că „trădează spiritul revoluţiei de la 21 aprilie". Încercările de a tempera intransigenţa lui Ioannidis s-au dovedit inutile. Pe de o parte, deoarece el izbutise să transforme poliţia militară — în fruntea căreia fusese numit după lovitura de stat din 1967 — într-o veritabilă armată personală, care garanta securitatea regimului, dar devenise, totodată, un fel de putere paralelă şi concurentă. Pe de altă parte, deoarece el a refuzat, în mod constant, să părăsească funcţia deţinută, respingînd orice post care i s-a oferit, indiferent de avantajele prezentate.

Ioannidis revine în primplanul actualităţii politice greceşti cu prilejul loviturii de stat militare din noiembrie 1973. Participarea sa la actul care l-a îndepărtat de la putere pe G. Papadopoulos a primit explicaţii diferite : după unii comentatori, el a fost chemat doar în ultimul moment să facă parte din grupul de ofiţeri care pregătea lovitura de stat şi numai pentru că participarea poliţiei militare ar fi dat siguranţa unei operaţiuni nesîngeroase ; după alţii, el ar fi fost „creierul" întregii acţiuni. Oricum, Ioannidis şi-a păstrat postul şi după noiembrie 1973 şi abia acum, în condiţiile nou create în Grecia, el şi-a acordat întîi un „concediu" de 6 luni şi, recent, a fost pensionat.

Vasile Gheorghiu, Brăila. Datele solicitate în legătură cu ambasadorul american Rodger P. Davies (în **fotografie**), ucis în timpul unei manifestaţii la Nicosia, au apărut în cadrul acestei rubrici din nr 37. Consultînd articolele publicate de revista noastră, în ultimele numere, în legătură cu situaţia din Cipru, veţi găsi răspuns şi la celelalte întrebări.

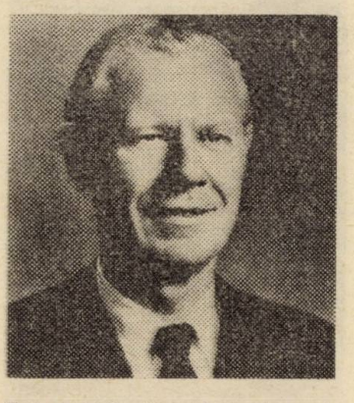

Botswana

Viorel Cruceanu, Podul Turcului, jud. Bacău. Botswana, ca şi Swaziland şi Lesotho, are o situaţie geopolitică specifică. Suprafaţa ţării este de 570 000 kmp, dar numai o fîşie îngustă, în est, este propice agriculturii, iar populaţia numără 630 729 de locuitori. În centru şi la vest se întinde deşertul Kalahari, care separă Botswana de Namibia ; la sud şi est se mărgineşte cu Africa de Sud ; la nord-est cu Rhodesia. Botswana este, astfel, înconjurată de ţări cu regimuri rasiste şi întreţine, practic, legături economice, monetare sau financiare doar cu guvernul de la Pretoria. Are foarte puţine drumuri, o singură linie de cale ferată (şi aceasta controlată de Rhodesia) şi nici un fel de acces la mare. De aceea, exporturile şi importurile sale, comunicaţiile poştale şi telefonice trec prin Africa de Sud şi Rhodesia.

În 1895, Botswana devine protectorat al Marii Britanii. Abia în 1966 îşi dobîndeşte suveranitatea politică, sub conducerea lui Seretse Khama. Partidul democratic al Botswanei (B.D.P.), fondat de Khama în 1962, cîştigă, în martie 1965, alegerile ; de atunci, a rămas partid majoritar. În momentul obţinerii independenţei, ţara era atît de săracă încît 75 000 de botswanezi erau nevoiţi să muncească în minele de aur şi diamante din Africa de Sud. Emigraţia mîinii de lucru era una din principalele surse ale veniturilor ţării. Descoperirea unor importante zăcăminte de diamante, fier şi cupru va modifica, însă, perspectivele de dezvoltare a Botswanei. În prezent, se află în curs de realizare două mari proiecte, la care participă societăţi miniere şi bancare internaţionale, inclusiv Banca mondială : exploatarea unei mine de diamante la Orapa şi a unei mine de cupru, la 170 km sud-est de Francistown. La Orapa, exploatarea a început în 1971, zăcămîntul de aici fiind considerat drept cel mai important după deschiderea minei de la Williamson, din Tanzania, la începutul secolului. Exploatarea şi finanţarea minei de la Orapa sînt asigurate exclusiv de corporaţia „De Beers" (trust internaţional care deţine monopolul extracţiei de diamante din Africa australă). Zăcămîntul este extrem de bogat şi „De Beers" apreciază că exploatarea va putea continua pînă în anul 2 000. Realizarea celui de-al doilea proiect — zăcămîntul de cupru — este bazată pe un acord financiar foarte complex : este vorba, în fapt, de 43 de acorduri separate, la care participă nu numai acţionari ca „American Metal Climax" şi „Anglo-American Metal Climax", dar şi alte societăţi internaţionale, guverne şi Banca mondială. Care va fi partea Botswanei din aceste proiecte ? 15 la sută din dividendele fiecărei companii, 7,5 la sută din royalties-urile asupra beneficiilor şi 40—45 la sută din taxele de export. Resursele astfel obţinute urmează a finanţa un ambiţios plan de dezvoltare economică. Guvernul Seretse Khama desfăşoară o politică în dublu sens, pentru a diminua dependenţa ţării de Africa de Sud. Pe plan intern, de pildă, a fost votată o lege privind limitarea concesiunilor deţinute de Pretoria. Pe plan extern, preşedintele Khama a încercat să se apropie de celelalte state africane, în primul rînd de Zambia şi Tanzania.

Ion Rof, Zlatna, jud. Alba. Vă sugerăm să consultaţi o enciclopedie şi manuale de filozofie.

Roman Mihăiescu, Timişoara. Vă mulţumim pentru aprecieri. Cartea la care vă referiţi, semnată de George G. Potra (şi care poate fi găsită în orice bibliotecă publică), deţine date complete privind cele 110 state cu care România încheiase relaţii diplomatice. După apariţia lucrării, ţara noastră a mai stabilit relaţii diplomatice cu următoarele state : în 1973 — cu Tailanda, Guyana, Honduras, Guineea-Bissau ; în 1974 — cu Libia, Oman, Portugalia, Mauritius, Jamaica.

Traian Mureşan, com. Aciş, jud. Satu-Mare. Corsica are o suprafaţă de 8 722 kmp şi o populaţie de 269 831 (recensămîntul din 1968). Capitala — Ajaccio. Insula este împărţită în cinci arondismente — Ajaccio, Bastia, Calvi, Corte, Sartène — 62 cantoane şi 364 comune. Corsica a fost legată definitiv de Franţa în timpul lui Napoleon.

Leon Coţoveanu, Bucureşti. Vă mulţumim pentru scrisoare. Vom încerca să revenim asupra problemei respective.

Dumitru Popa, Comăneşti, jud. Bacău, vinde celor interesaţi numere disparate din 1970 şi 1973, precum şi colecţia pe acest an — lunile ianuarie-august.

1. „Mini-serialul" publicat în cadrul acestei rubrici, „Familia Kennedy", sperăm să fi răspuns deja întrebării dv. despre Sirhan B. Sirhan.

2. Nu dispunem de informaţii mai recente în legătură cu regele Constantin şi fostul preşedinte Papadopoulos.

3. Împăratul Japoniei s-a născut la 29 aprilie 1901 şi s-a căsătorit la 26 ianuarie 1924. Soţia sa are 71 de ani. **Fotografia** alăturată : împăratul şi împărăteasa, în urmă cu 50 de ani.

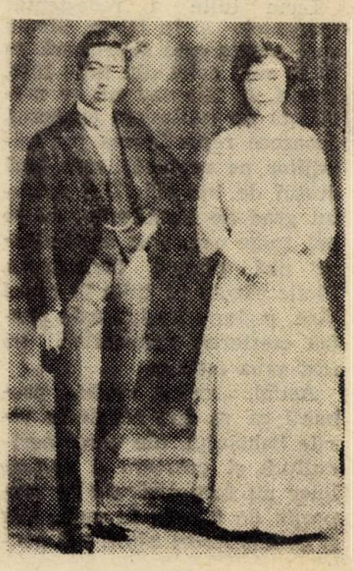

POSTA REDACȚIEI

Plouă în Sahel

Marin Neacșa, com. Osica, jud. Olt. Într-adevăr, acum în zona africană Sahel plouă. Pentru a vă reda situația nouă creată după îndelungata secetă, publicăm mai jos opiniile trimisului agenției „France Presse", care a vizitat unele state ale regiunii Sahel.

„Începînd din iulie, plouă în Sahel, redînd speranțe celor 10 milioane de africani sinistrați — din Volta Superioară, Mali, Mauritania, Senegal, Ciad și Niger —, salvați din cea mai îngrozitoare catastrofă pe care au cunoscut-o vreodată: cîțiva ani de neîntreruptă secetă ce s-au soldat cu morți, pieirea multor milioane de animale și pustiirea unor imense teritorii cultivabile. Bilanțul este grav, dar pentru acești oameni care au reușit să supraviețuiască — datorită ajutorului internațional, dar și curajului lor — apa căzută din cer este mai prețioasă decît tot aurul pămîntului. Dacă această ploaie va da roade, dacă țările donatoare de cereale își onorează angajamentele, dacă sursele de finanțare a unor proiecte pe termen scurt și mijlociu se concretizează, în acest caz — se spune în capitala Mali, la Bamako — anul 1974 va marca începutul sfîrșitului spectrului secetei și foametei. În Senegal, deși au întîrziat, ploile sînt în prezent foarte intense. Un expert al F.A.O. afirma că acest fapt este foarte pozitiv, cu condiția să dureze pînă la începutul lunii octombrie. În Ciad, mai ales în sud, cantitatea de apă a depășit chiar regimul unui sezon normal și se speră că recolta de mei va fi excedentară, comparativ cu o recoltă medie. În schimb, centrul și, în special, nordul țării vor înregistra, în continuare, un anumit deficit al producției cerealiere necesare alimentației a peste un milion de locuitori.

Luna iulie a redeșteptat speranțele și în Niger. Media apei căzute este superioară cu 70 la sută celei din iulie 1973. Totuși, la Niamey nu se manifestă un optimism exagerat, deoarece repartizarea precipitațiilor pe regiuni este încă destul de inegală. Din actualul grad de umiditate nu se pot trage concluzii edificatoare nici pentru Mauritania. Ploile căzute în iulie în sudul țării, regiune tradițională pentru creșterea animalelor, au fost prea izolate.

Astfel, «marea secetă» probabil că va lua sfîrșit în țările Sahelului, ale căror agricultură și creștere a animalelor au fost distruse în proporție de 60—90 la sută. Vor fi însă necesari mulți ani pentru refacerea a ceea ce s-a pierdut (pășuni și șeptel) și pentru restabilirea nivelului producției alimentare.

În Senegal — țara din Sahel cea mai puțin afectată de secetă și care dispune de o importantă infrastructură rutieră — problema ajutoarelor de urgență pentru populația sinistrată nu s-a pus foarte dramatic. Pentru 1974, deficitul de hrană a fost evaluat de către autoritățile senegaleze la 108 mii tone cereale. Organismele și țările donatoare, mai ales Fondul european de dezvoltare, Franța și Programul alimentar mondial, s-au angajat să furnizeze 49 000 tone de cereale, dintre care 40 000 au sosit la Dakar, în august. Pe termen mai lung, autoritățile senegaleze au întreprins o vastă operațiune, în cooperare cu diferite organisme internaționale, pentru amenajarea și forarea a 300 puțuri de apă pentru irigații.

În Mauritania, efortul național și ajutorul internațional au permis înlăturarea, deocamdată, a oricărui risc de foamete gravă sau carență alimentară. Pentru anul în curs, nevoile populației sînt evaluate la circa 100 000 tone cereale și 10 000 tone lapte praf și ulei. Ajutorul din afară a atins 48 000 tone cereale, la 31 iulie.

Din cele circa 130 000 tone cereale acordate statului Mali de diferite țări, numai jumătate au fost livrate pînă la 30 iunie, iar dacă, pînă la sfîrșitul lui septembrie, nu va ploua suficient, la Bamako există temeri că se va produce o nouă agravare a situației alimentare. Într-adevăr, în această țară există o problemă deosebită: 1 900 000 de sinistrați, repartizați în numeroase centre în jurul marilor orașe, așteaptă permisiunea autorităților de a se întoarce la o viață normală. O experiență a fost întreprinsă în apropierea lacului Faguibine, unde circa 100 de familii vor primi cîte un hectar de pămînt și două vaci. Această experiență a fost făcută și în Ciad. Dar, întrucît agricultorii din regiunea de nord sînt lipsiți de hrană, ei au fost nevoiți să consume semințele în momentul cel mai critic al foametei.

În sfîrșit, în Niger — unde creșterea animalelor și agricultura constituie resursele tradiționale, distruse astăzi în proporție de 60 la sută — exodul de la sate s-a accentuat și se înregistrează o renunțare la viața nomadă din partea populației de nord, fenomen care ar putea să fie ireversibil".

Barbara Jordan

Antoaneta Filimon, București. 1. Barbara Jordan — în **fotografie** — reprezentanta (din partea partidului democrat) a statului Texas în Congresul

american, este negresă și are 38 de ani. Fiică a unui misionar, a fost judecătoare și a prezidat Senatul regional din Texas pînă în 1973, cînd a fost aleasă în Congres.

2. Potrivit estimărilor Băncii mondiale, capitalurile de care vor dispune, în 1985, țările producătoare de petrol se vor ridica la aproximativ o mie de miliarde de dolari.

„Interarms"

Ovidiu Ionescu, București. Sammuel (Sam) Cummings este cel mai mare furnizor privat de armament din lume.

American, în vîrstă de 47 de ani, el deține 90 la sută din piața furniturilor de armament. „Pentru armele ușoare — declara el recent — reprezint 90 la sută din piața privată. Concurenții mei serioși sînt Parker Hale și Wesley Richards în Marea Britanie, Federal Ordnance în California și Service Armament în New Jersey — S.U.A., Levy în Canada — dar acesta s-a specializat în vehicule militare — și, în sfîrșit, Amadasi în Italia". Sam Cummings, fost agent al C.I.A., s-a lansat în afacerile cu arme în 1953. După 21 de ani, „omul din Philadelphia" este în fruntea unui imperiu pe care-l evaluează la 50 milioane de dolari și posedă un stoc de circa 600 000 arme ușoare (pînă la 20 mm) și 50 milioane de cartușe. Intrarea întreprinderii sale, „Interarms", făcută dintr-un blindaj gros de 10 cm, este supravegheată de o cameră de televiziune exterioară. Unui ziarist care îl întreba, recent, dacă a participat vreodată la un război, Sam Cummings avea să-i răspundă : „Nu, niciodată. De altfel, sînt împotriva războiului..." Dar, după cum se poate constata, nu și împotriva îmbogățirii pe seama războiului...

Alexandru Nicolescu, București. Ne pare rău, dar nu putem publica articolul trimis de dv. Vă sugerăm să vă adresați revistelor „Magazin istoric" sau „Viața militară". Precizăm, încă o dată, că există o practică a tuturor publicațiilor de a nu înapoia manuscrisele trimise redacției. Vă sugerăm, de aceea, atît dv., cît și altor cititori aflați în aceeași situație, de a păstra un exemplar al articolului.

LUMEA

Redactor-șef
Ion Cârje

Redacția și administrația : București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.10. Internațional 18.50.81. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. Abonamentele pentru străinătate : prin întreprinderea „ROMPRESFILATELIA" — serv. Import-Export Presă — București, Calea Griviței nr. 64—66, P.O.B. — 2001, telex 011631.

C.P.C.S.

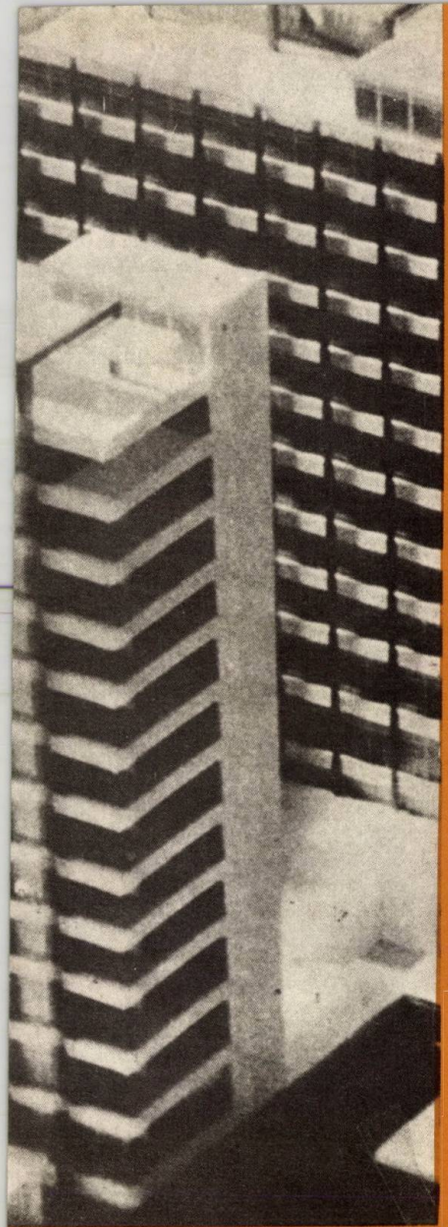

Întreprinderea mecanică „CEAHLĂUL"

Piatra Neamţ, str. Păun Pincio nr. 6

livrează pe bază de comandă fermă :

BETONIERE CU CĂDERE LIBERĂ

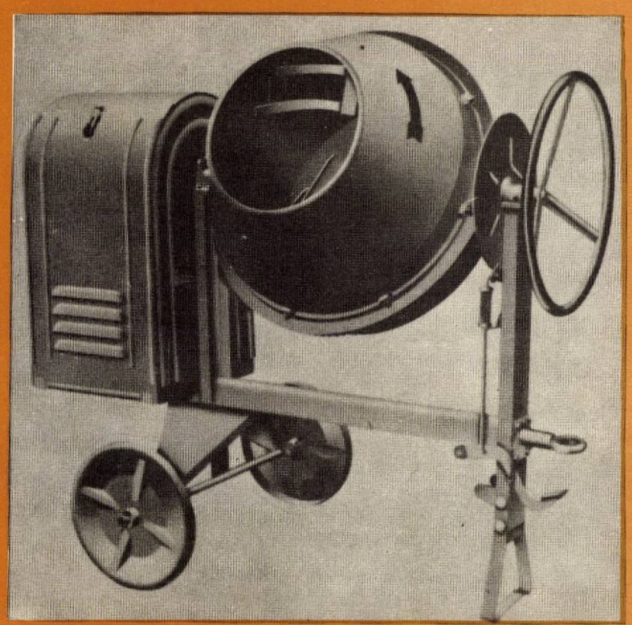

Capacitatea : 100—150 litri

Domenii de utilizare :

- în construcţii industriale, **pentru preparat mortare, mozaicuri, diferite amestecuri**
- în agricultură, **malaxor pentru nutreţuri concentrate, spălător pentru legume, cartofi, sfeclă**

- **Acţionare electrică cu motor monofazic de 0,55 KW, 220 V, 50 Hz.**

Preţul de vînzare : 2 279—3 300 lei

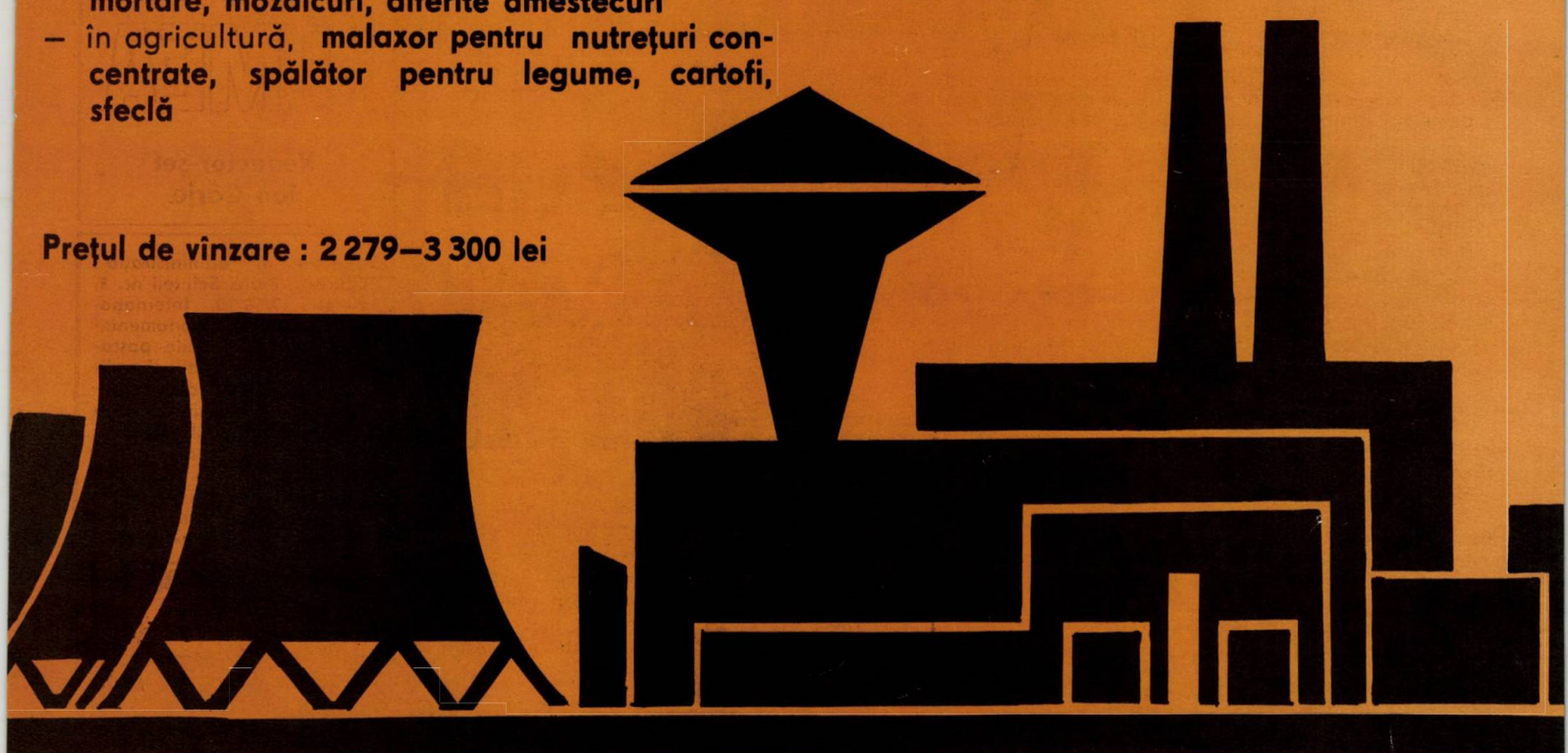

Întreprinderea de industrie locală „EXTRACERAM“ Timişoara cal. Şagului nr. 104

CONSILIUL POPULAR AL JUDEŢULUI TIMIŞ

Sobele produse de „EXTRACERAM“ – Timişoara sînt practice şi economice

Lei 2

ANCHETĂ INTERNAȚIONALĂ

ROMÂNIA ÎN CONȘTIINȚA LUMII

CABINET DE LECTURĂ SIBIU

LUMEA

SĂPTĂMÎNAL DE POLITICĂ EXTERNĂ

Nr. 40 — 26 septembrie 1974

SINTEZE

Schimbările petrecute în raportul de forțe pe plan mondial

PORTUGALIA

După 150 de zile

MAREA BRITANIE

A doua consultare electorală într-un an

Reportaj pe glob: **R. P. CHINEZĂ**

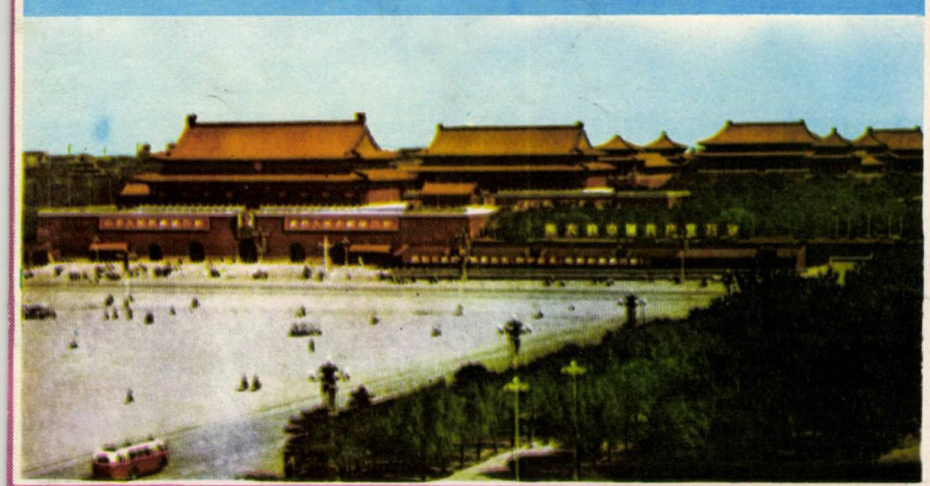

Săptămîna la O. N. U.

Din țările socialismului

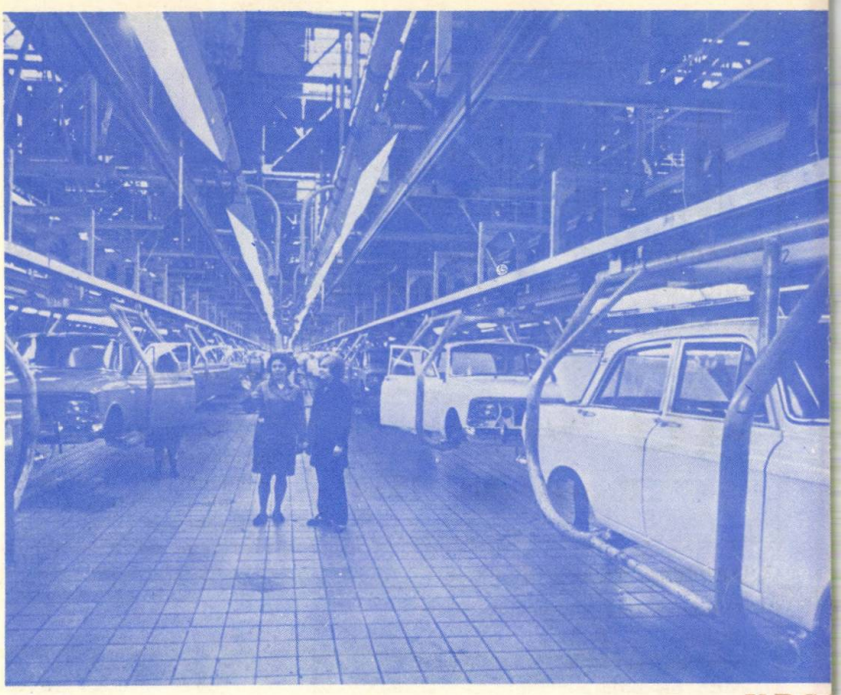

U.R.S.S
Una din secțiile modernei uzine de automobil „Comsomolul leninist" din Moscova

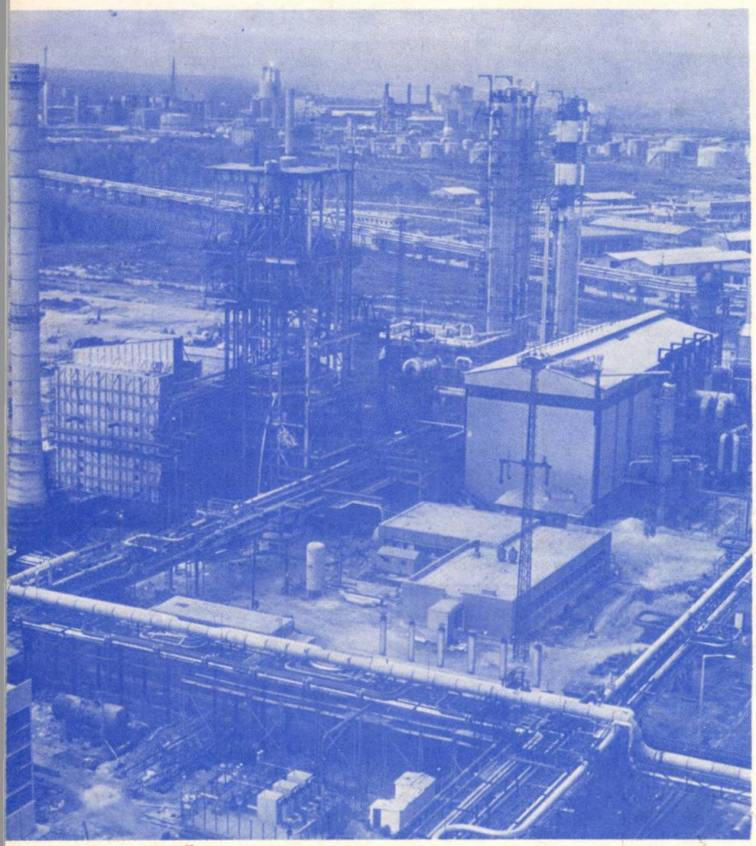

R.P. UNGARĂ
Vedere generală a șantierului viitoarei Fabrici de îngrășăminte chimice de la Pét, ținutul Veszprém

R.P. POLONĂ
La Varșovia a fost deschisă, de curînd, o nouă arteră rutieră — șoseaua Lazienkowska

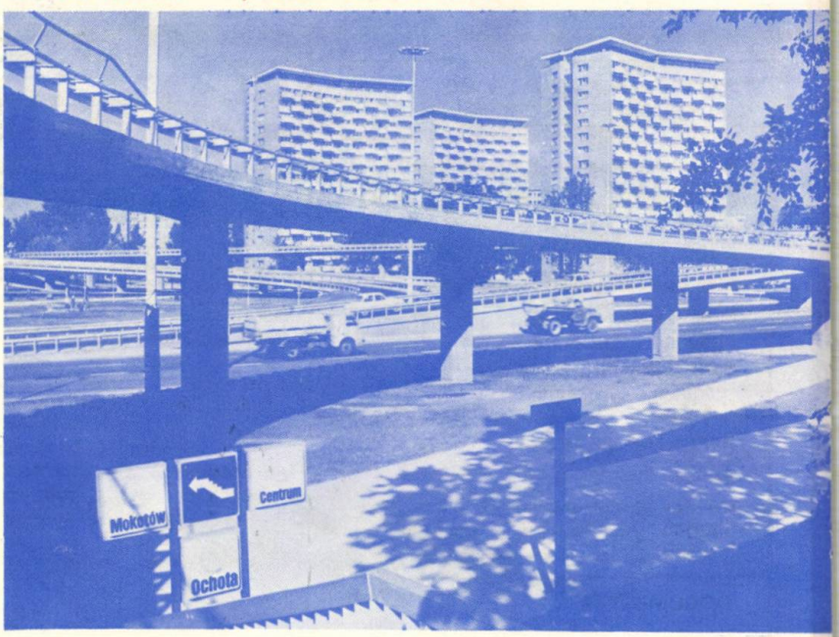

R.P. ALBANIA
Dispeceratul Fabricii de îngrășăminte azotoase din Fieri

LUMEA

Săptămînal de politică externă editat de Uniunea Ziariștilor din Republica Socialistă România

40 (570)

26 septembrie 1974

ARTICOLE, CORESPONDENȚE

O.N.U. Prima săptămînă a noii sesiuni. Ion Goriță 5

Schimbări radicale în raportul de forțe pe plan mondial. Ilie Olteanu 6

Buenos Aires. Noua legislație a muncii. Eugen Pop 8

Cipru. Evoluții politice și diplomatice. Ion Madoșa 9

Addis Abeba. Noi precizări. Marcel Negreanu 10

Londra. Alegeri anticipate. Stelian Țurlea 11

Lisabona. După 150 de zile. Rodica Dumitrescu 12

ANCHETĂ INTERNAȚIONALĂ. „ROMÂNIA ÎN CONȘTIINȚA LUMII"

Răspund : Sirimavo Ratwate Dias Bandaranaike, Francesco Mendez, Otto Wolff von Amerongen, Russell Peterson 2—4

DIN ȚĂRILE SOCIALISMULUI

Berlin. Materiale vechi, întrebuințări noi. Constantin Varvara 14

Sofia. „Ramura strategică a economiei". Constantin Amariței 15

REPORTAJ PE GLOB

Șenian. George G. Potra 16

Un dar al petrolului (IV). De la Sharjah la Fujairah. Crăciun Ionescu 18

DOCUMENTAR

Nigeria pe calea dezvoltării. Constanța Rangheț 20

1000 + 1 22—23

RĂSPUNDEM CITITORILOR

Cipru. Limbajul cifrelor. Ion Badea 24

PUNCTE DE VEDERE DIN PRESA MONDIALĂ

Le Monde, Agenția France Presse, Trybuna Ludu, Jeune Afrique, Kommunist 25—28

PROFIL

Ove Guldberg, ministrul afacerilor externe al Danemarcei 28

POȘTA REDACȚIEI 29—32

SAPTAMINA

CABINET DE LECTURĂ SIBIU

18—24 septembrie

miercuri

— Ministrul afacerilor externe al Republicii Socialiste România, George Macovescu, șeful delegației țării noastre la actuala sesiune, a fost ales, în unanimitate, în funcția de vicepreședinte al celei de-a 29-a sesiuni a Adunării Generale a Națiunilor Unite.

— Partidul Comunist din Marea Britanie a dat publicității manifestul său electoral în care sînt propuse măsuri pentru depășirea dificultăților economice cu care este confruntată Anglia.

— Enver Hodja, prim-secretar al C.C. al Partidului Muncii din Albania, a primit delegația Republicii Vietnamului de Sud, condusă de Nguyen Huu Tho, președintele Prezidiului C.C. al Frontului Național de Eliberare din Vietnamul de Sud, președintele Consiliului Consultativ al G.R.P. al Republicii Vietnamului de Sud, aflată într-o vizită oficială de prietenie la Tirana.

— În Portugalia a fost interzis Partidul Naționalist Portughez, cu orientare de dreapta. Sediul acestui partid a fost închis, iar liderul său, Alberto Silva, fostul comandant al legiunii portugheze (organizație paramilitară de dreapta, desființată după 25 aprilie), a fost pus sub stare de arest la domiciliu.

joi

— Președintele Mao Tzedun a avut o convorbire sinceră și prietenească cu președintele Mauritaniei, Moktar Ould Daddah, aflat în vizită în R.P. Chineză.

— Președintele Ciprului, arhiepiscopul Makarios, a conferit la Alger cu președintele Houari Boumediene, care îndeplinește în prezent și funcția de președinte în exercițiu al celei de a patra Conferințe la nivel înalt a țărilor nealiniate. **Președintele Boumediene a exprimat sprijinul hotărît al țării sale pentru suveranitatea, independența și integritatea teritorială a Ciprului, pronunțîndu-se pentru retragerea tuturor trupelor străine din insulă.**

— O declarație comună cu privire la relațiile dintre R. F. Germania și Finlanda, ale cărei principii fundamentale sînt renunțarea reciprocă la recurgerea la forță în reglementarea diferendelor și respectarea politicii de neutralitate a Finlandei de către R.F.G., **a fost semnată la Bonn de miniștrii de externe ai celor două țări.**

vineri

— Noul guvern al Mozambicului — guvern de tranziție —, însărcinat cu administrarea țării pînă la proclamarea independenței depline, la 25 iunie 1975, a fost instalat oficial la Laurenço Marques de către înaltul comisar portughez, contraamiralul Victor Crespo.

— La Belgrad, președintele Iosip Broz Tito a avut o convorbire cu primul ministru al Republicii Sri Lanka, Sirimavo Bandaranaike, privind stadiul relațiilor dintre cele două țări și probleme internaționale de interes comun.

— Finlanda și Cehoslovacia se pronunță pentru desfășurarea la cel mai înalt nivel a celei de-a treia etape a Conferinței pentru securitate și cooperare europeană, se spune în comunicatul comun dat publicității la încheierea vizitei în Finlanda a secretarului general al C.C. al P.C. din Cehoslovacia, Gustav Husak.

— La Londra, regina Elisabeta a II-a a semnat decretul de dizolvare a parlamentului britanic, în vederea alegerilor generale anunțate pentru 10 octombrie.

sîmbătă

— Consiliul permanent al Organizației Statelor Americane (O.S.A.) a adoptat, în unanimitate, hotărîrea de a convoca la 8 noiembrie, la Quito, o reuniune a miniștrilor de externe ai țărilor membre ale O.S.A. **Reuniunea va discuta cererea prezentată de Costa Rica, Columbia și Venezuela referitoare la ridicarea sancțiunilor diplomatice și economice impuse împotriva Cubei cu 10 ani în urmă.**

— Reprezentanții celor două comunități cipriote — Glafkos Clerides, președintele interimar al țării, și vicepreședintele Rauf Denktaș — **au căzut de acord asupra efectuării unui schimb general al tuturor militarilor luați prizonieri în cadrul recentelor ostilități declanșate în insulă.**

duminică

— Președintele Makarios a sosit la Belgrad pentru convorbiri cu președintele Iugoslaviei, Iosip Broz Tito.

— La Casa Albă a avut loc o nouă întrevedere între președintele S.U.A., Gerald Ford, și ministrul sovietic de externe, Andrei Gromiko. Potrivit agenției T.A.S.S., în cadrul convorbirii care a avut loc cu acest prilej a fost efectuat un schimb de păreri asupra problemelor de interes reciproc pentru U.R.S.S. și S.U.A.

luni

— Jumjaaghiin Țedenbal, prim-secretar al C.C. al Partidului Popular Revoluționar Mongol, președintele Prezidiului Marelui Hural Popular al R. P. Mongole, și-a început vizita oficială în R.S.F. Iugoslavia.

— Partidul Comunist din Grecia a fost legalizat. Într-o declarație făcută cu acest prilej, primul ministru Caramanlis a subliniat : „Guvernul a considerat că nu mai există cauzele pentru care au fost puse în afara legii anumite partide. Toate măsurile luate de guvern urmăresc întemeierea unei democrații adevărate și progresiste, în care toți grecii să-și aibă locul".

— Consiliul militar provizoriu al Etiopiei a anunțat constituirea unei Comisii consultative civile însărcinate cu elaborarea noii Constituții etiopiene. Membrii comisiei vor fixa, de asemenea, modalitățile de alegere a unui „guvern civil popular" ce va înlocui, la o dată încă nefixată, actualul guvern militar provizoriu.

marți

— Președintele Italiei, Giovanni Leone, și-a început vizita oficială în S.U.A. la invitația președintelui Gerald Ford.

— Primul ministru al Japoniei, Kakuei Tanaka, aflat într-o vizită oficială de patru zile în Canada, **a început convorbirile cu premierul Pierre Elliot Trudeau.**

„Sînt deosebit de impresionată de dezvoltarea țării dumneavoastră"

Sirimavo Ratwate Dias Bandaranaike

primul ministru al
Republicii Sri Lanka

Doamna Sirimavo Bandaranaike a fost prima femeie din lume care și-a asumat funcția de premier. Din anul 1959, cînd, în urma morții tragice a soțului ei, premierul Solomon Bandaranaike, și-a început cariera politică, doamna Bandaranaike a fost promotoarea unor valoroase inițiative pe plan național, în direcția consolidării independenței țării și a creșterii bunăstării populației ca și pe plan internațional, în direcția asigurării unui climat de pace și securitate pe continentul asiatic și în lume.

Cu prilejul recentei vizite întreprinse de domnia-sa în țara noastră — prima de acest fel —, redacția revistei „Lumea" a adresat premierului Sirimavo Bandaranaike solicitarea de a răspunde la cîteva întrebări privind raporturile dintre România și Sri Lanka, precum și preocupările de ordin intern și extern ale guvernului srilankez.

De la începutul convorbirii, evoluția și perspectivele legăturilor statornicite între România și Sri Lanka au constituit tema principală la care doamna Bandaranaike s-a referit :

— Între țările noastre s-au stabilit relații diplomatice la 15 septembrie 1957. Au trecut, deci, aproape 20 de ani de la acest eveniment. De atunci, relațiile noastre au fost calde și cordiale. S-au stabilit tot mai multe contacte cu conducătorii și țara dumneavoastră. Sînt convinsă că vizita mea și întrevederile avute cu conducătorii români vor contribui mult la consolidarea prieteniei noastre.

În contextul întîlnirilor, al contactelor prilejuite de vizită, premierul Sirimavo Bandaranaike s-a oprit, cu precădere, asupra întrevederii cu președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu :

— Am fost foarte impresionată de personalitatea domniei-sale — **a declarat doamna Bandaranaike.** În prezența președintelui Ceaușescu am trăit impresia întîlnirii cu un om de stat devotat poporului său, cauzei păcii și înțelegerii internaționale.

În ce privește convorbirile purtate cu primul ministru al guvernului, Manea Mănescu, și cu celelalte oficialități române, s-a spus :

— Convorbirile au fost foarte rodnice. Am discutat posibilitatea creării unor întreprinderi mixte ale celor două țări ale noastre. De pildă, noi, srilankezii, avem nevoie de asistența țării dumneavoastră pentru dezvoltarea industriei cauciucului sau pentru construirea de fabrici de îngrășăminte. Este, de asemenea, de învățat din modul în care ați dezvoltat dumneavoastră industria turistică. A fost interesant pentru mine să aflu o serie de lucruri de la conducătorii români despre colaborarea internațională pe care România o promovează în domeniul dezvoltării industriale. Întoarsă la Colombo, voi da instrucțiuni Ministerului Planificării să examineze propunerile pe care le iau cu mine din România și să inițieze negocieri rodnice cu ministerele românești de resort.

Referindu-se la problemele dezvoltării economico-sociale a Republicii Sri Lanka, premierul Bandaranaike a specificat cîteva din caracteristicile efortului pentru dezvoltare întreprins de țara sa :

— Sîntem o națiune de peste 13 milioane de locuitori, trăind pe o insulă cu o suprafață care reprezintă, aproximativ, o treime din cea a României. Agricultorii constituie 90 la sută din populația noastră și ceea ce trebuie transformat în realitate, în primul rînd, sînt speranțele și visurile lor. Peste 60 la sută din populație este sub vîrsta de 30 de ani. Aproape 85 la sută din populație este alfabetizată. Ne străduim să încurajăm participarea maselor în activitatea de zi cu zi, privind procesul de democratizare. Au fost, astfel, desemnate autorități politice care să ajute administrația civilă să rezolve revendicările populației ; sînt în curs de creare consilii muncitorești, așa încît să poată exista o mai mare participare muncitorească la proiectele industriale, corporațiile și cooperativele de stat. Au fost, de asemenea, constituite comitete populare în întreaga țară, pentru a se asigura trecerea la societatea socialistă prin intermediul și în cadrul proceselor democratice.

Abordînd problematica politicii externe a guvernului său, primul ministru al Republicii Sri Lanka s-a oprit asupra caracteristicii esențiale a acestei politici : nealinierea, în contextul larg al dezvoltării de relații cu toate țările lumii.

— Nealinierea a fost o politică enunțată de soțul meu, ea devenind concepția de politică externă a partidului nostru — Partidul libertății din Sri Lanka. Din momentul în care soțul meu a devenit prim-ministru, țara noastră a urmat, în mod consecvent, politica de neaderare la nici o grupare de forțe, la nici un bloc militar. Nu facem parte nici din N.A.T.O., nici din S.E.A.T.O., din nici un alt bloc militar. Sîntem prieteni cu toate țările și dorim prietenia tuturor țărilor. Consider că nealinierea este cea mai bună politică pentru țara noastră și, de aceea, am urmat-o consecvent și am beneficiat de pe urma ei. Aceasta, însă, nu ne-a împiedicat, atunci cînd a fost necesar, să ne exprimăm opiniile fără ezitare. Am luat, față de unele situații, poziție în mod deschis, îndeosebi față de situația din Orientul Apropiat.

De asemenea, ne-am exprimat cu curaj, în mod deschis, opiniile și în legătură cu problema vietnameză. Avem relații prietenești cu S.U.A. dar, în legătură cu problema vietnameză, cu războiul din Indochina, ne-am exprimat deschis opiniile. Deci, am fost absolut consecvenți.

Cît privește importanța și perspectivele mișcării țărilor nealiniate este, astăzi, un fapt că numărul membrilor acestora este în creștere. Tot mai multe țări li se alătură. Cînd am avut prima conferință la nivel înalt, la Belgrad, eram, cred, numai 23 de țări. Astăzi, am ajuns la 76 de țări membre. Și numai acest fapt ar fi suficient ca să arate că nealinierea este o politică pe care multe țări doresc să o urmeze.

Ca o consecință firească a politicii de intense legături internaționale, doamna Bandaranaike s-a referit, apoi, la rolul ce revine, în lumea de azi, colaborării între toate statele, cu precizări privind cooperarea între statele continentului asiatic :

— Astăzi, lumea este mai interdependentă decît a fost vreodată. Nu putem trăi în izolare, numai pe baza unor economii autarhice. Resursele țării noastre au fost, pînă nu de mult, exploatate de puterile imperialiste ; resursele noastre naționale erau transformate în produse finite în fabricile acelor țări. Poporul nostru beneficia foarte puțin de pe urma acestei stări de lucruri. Astăzi, ne revine nouă, celor din Asia, să studiem posibilitățile noastre pentru a putea coopera unii cu alții în Asia și în lume, pentru a ne industrializa regiunea și ridica nivelul de trai al popoarelor noastre. Un mod de a obține aceste rezultate, eficient și rapid, sînt înțelegerile încheiate cu națiunile avansate industrial care să ne ajute.

Ca șef al guvernului unui stat riveran Oceanului Indian, cu o contribuție de seamă la cauza transformării regiunii într-o zonă a păcii, am rugat-o pe doamna Sirimavo Bandaranaike să precizeze opinia sa asupra acestei probleme.

— Noi, în Asia, salutăm prezența tuturor statelor în Oceanul Indian dacă obiectivele lor sînt numai comerciale. Cu cît sînt prezente mai multe țări în partea noastră de lume și ne ajută să ne dezvoltăm industria și comerțul, cu atît este mai bine pentru popoarele noastre. Noi trebuie să încurajăm aceasta. Nu dorim însă o prezență militară în Asia și ne opunem folosirii Oceanului Indian în scopuri militare. Ne opunem bazelor militare în Asia, fie că sînt dotate cu arme convenționale, fie cu arme nucleare.. Propunerea noastră ca Oceanul Indian să fie o zonă a păcii a fost acceptată de toți asiaticii și, în egală măsură, de majoritatea celorlalte țări. Noi sîntem o țară mică, dar mesajul nostru este un mesaj de pace. Firește, noi nu putem face mai mult decît să exprimăm aceste sentimente. Le revine marilor puteri să respecte dorințele marii majorități a popoarelor lumii în acest sens. Oricît de mici sîntem, este evident că, dacă ne vom uni eforturile, vom putea să ne impunem voința.

Despre rolul ce revine O.N.U. în viața politică internațională, premierul Bandaranaike a declarat :

— Organizația Națiunilor Unite rămîne speranța întregii omeniri. Ea garantează pacea în întreaga lume. Noi îi acceptăm deciziile și încercăm să îndeplinim rezoluțiile sale. Este datoria tuturor națiunilor — oricît de puternice ar fi — să subscrie idealurilor Națiunilor Unite și normelor de drept internațional.

ÎN CONȘTIINȚA LUMII

— Doamnă prim-ministru, dacă aveți amabilitatea să ne spuneți, acum, la plecare, care sînt impresiile dv. despre România ?

— Am fost foarte impresionată de ce am văzut în România, de nivelul de dezvoltare al țării. Știu prin cîte a trecut țara dv. în timpul războiului, de aceea am fost uimită de modul în care s-a dezvoltat. Am avut posibilitatea să merg la Constanța și am fost realmente surprinsă de modul în care regiunea a fost dezvoltată pentru turism. Și noi sîntem interesați în dezvoltarea turismului în țara noastră, și, de aceea, ceea ce am văzut a fost foarte instructiv pentru mine. Am desprins o mulțime de posibilități, experiențe, aplicabile și la noi. Sînt recunoscătoare guvernului dumneavoastră care a organizat această vizită pentru mine, în cursul căreia am putut să-mi formez o imagine asupra a ceea ce a făcut conducerea, poporul român pentru dezvoltarea industrială a țării. Nu am avut posibilitatea, din cauza timpului scurt, să văd multe obiective industriale. Am vizitat fabrica de anvelope „Danubiana". Pot spune că sînt deosebit de impresionată de dezvoltarea industrială a țării dv., ceea ce, de altfel, cred că este absolut necesar pentru orice țară. Desigur, țara noastră este prea mică pentru a se putea dezvolta industrial la fel ca România. Dar noi avem unele industrii și sperăm să avem și mai multe.

Am avut ocazia să vizitez o cooperativă agricolă. Acum, după reforma agrară, statul nostru, care deține o importantă parte din terenurile agricole, a luat inițiativa formării și la noi a unor cooperative agricole. De aceea, mi-a fost util să văd cum își desfășoară activitatea cooperativele din România.

— Doriți să transmiteți ceva cititorilor revistei „Lumea" ?

Doresc să adresez poporului român urările de bine ale poporului meu, urări cu care eu am venit în România, și sper că, drept rezultat al vizitei mele în țara dv., vom avea relații și mai bune și o cooperare mai amplă între popoarele și guvernele Republicii Sri Lanka și României.

Convorbire realizată de Liana Enescu și Constantin Badea

„Țara noastră a beneficiat de sprijinul și ajutorul multilateral al României"

Francesco Mendez

comisar principal, primul ministru al Republicii Guineea-Bissau

Volubil, foarte amabil, interesat de impresiile și constatările ziariștilor, dornic să cunoască țara de unde vin, Francesco Mendez a răspuns cu multă solicitudine la întrebările pe care i le-am adresat, stabilindu-se un dialog care s-a prelungit cu mult față de promisiunea făcută.

— Stadiul înalt al relațiilor dintre țările noastre este evocat, în mod frecvent. În ce mă privește, cînd afirm aceasta, mă gîndesc la experiența României, a Partidului Comunist Român, care este bogată în substanța ei teoretică și în realizări. Țara noastră a beneficiat de sprijinul și ajutorul multilateral al României, care au devenit și mai importante după întîlnirile istorice pe care marele nostru conducător, Amilcar Cabral, le-a avut cu tovarășul Nicolae Ceaușescu, ele s-au consolidat după ce tovarășii Pereira și Luis Cabral au reluat întîlnirile și contactele la nivel înalt cu conducătorul partidului și statului dv. Cred că, în viitor, vom extinde și mai mult schimbul de experiență. Sîntem interesați, de pildă, de organizațiile de partid din armată, din rîndul tineretului, ca și de formarea de cadre de partid la niveluri medii și superioare.

În organismele supreme ale partidului nostru, tovarășii care au purtat convorbiri, atît la București cît și la Conakry, cu tovarășul Ceaușescu s-au declarat deplin satisfăcuți de rezultatele acestor discuții, subliniind, cu constanță, interesul președintelui României față de cauza noastră dreaptă și față de problemele cu care este confruntat continentul nostru.

În ce privește viitorul relațiilor dintre noi, personal cred că el va fi la înălțimea sentimentelor reciproce de prietenie și respect. Raporturile se vor dezvolta și vor corespunde dorințelor noastre de mai bună și fructuoasă cunoaștere.

— Cărui fapt credeți că i se datorează succesele remarcabile ale luptei dv. de eliberare ?

— Victoria noastră nu poate fi separată de personalitatea lui Amilcar Cabral. Într-adevăr, lupta pentru o cauză dreaptă nu se poate încheia decît prin victorie, dar aceasta depinde și de cei care se află în fruntea maselor, le conduc cu luciditate și responsabilitate, cunosc în profunzime țara și poporul lor. Or, Amilcar Cabral a fost un astfel de lider. El a organizat P.A.I.G.C. pe baze solide, ținînd seama de realitățile țării noastre. Un alt lucru important l-a reprezentat înalta conștiință a militanților, pentru a face ca mobilizarea și dăruirea lor, ridicată la o cotă superioară, să aibă rezultatele scontate. Este adevărat — și am ținut seama și de aceasta — și numărul oamenilor contează, dar conștiința lor joacă un rol determinant. Iată de ce P.A.I.G.C. și statul nostru au depus eforturi deosebite pentru educarea maselor, iar acest fapt, așa cum s-a realizat, stă la baza succeselor pe care le evocați dv.

— Vă amintiți momentul intrării dumneavoastră în P.A.I.G.C. ?

— Eram la Bissau, unde mi-am făcut studiile primare ca și pe cele secundare. Apoi, am devenit muncitor. Cînd l-am întîlnit pe Amilcar Cabral, represiunea forțelor colonialiste începuse să se extindă, iar ei mi-a cerut să ne întîlnim la Conakry. I-am urmat indicația și, în 1960, am ajuns la cartierul general al P.A.I.G.C. și am devenit elev la cursurile organizate de Cabral cu tinerii ce urmau să devină membri ai partidului. Apoi, am îndeplinit diverse funcții. Din septembrie 1973, odată cu proclamarea independenței, sînt comisarul principal (primul ministru) al țării.

— Discuția noastră are loc la un an de la al II-lea Congres al P.A.I.G.C. Ne puteți spune care sînt principalele realizări cu care întîmpinați aniversarea ?

— Mai întîi, aș cita decizia proclamării independenței. În ceea ce privește alte realizări, aș vorbi despre mobilizarea populației pentru a spori producția, de activitățile politice intense pentru a explica poporului semnificațiile deciziilor adoptate și noua etapă în care ne aflăm în urma evenimentelor din Portugalia care au dus la înlăturarea regimului dictatorial al lui Caetano. De asemenea, deoarece Congresul a adoptat un nou statut al partidului, acesta a trebuit, deci, să fie cunoscut și studiat de toți membrii săi. O altă schimbare pe care am consemnat-o este creșterea influenței P.A.I.G.C. în rîndurile populației care se află, încă, în centrele controlate de colonialiști (discuția a avut loc înainte de recunoașterea **de jure** de către Portugalia a Guineei-Bissau — n.n.).

Interviu realizat de trimisul nostru special Dumitru Constantin

„Raporturi economice în continuă dezvoltare"

Otto Wolff von Amerongen

președintele comitetului vest-german pentru relații economice cu Răsăritul

— Cum apreciați relațiile economice actuale dintre R.F.G. și România, colaborarea dintre întreprinderile ambelor țări ?

— Circulația mărfurilor între R.F.G. și România a crescut continuu în ambele sensuri, în anii trecuți, și a depășit, în 1973, pentru prima oară, granița de 2 miliarde mărci. Prin aceasta, România este unul din cei mai importanți parteneri economici ai Republicii federale între țările socialiste. Țara noastră ocupă, după Uniunea Sovietică, locul doi printre partenerii comerciali ai României și îi revine circa 10 la sută din comerțul exterior al României.

Această evoluție este rezultatul eforturilor intensive depuse de ambele țări ; este, în

același timp, un punct favorabil de plecare pentru extinderea, pe mai departe, a relațiilor economice și o bază bună pentru dublarea, pînă în 1980, a volumului comerțului dintre România și Republica federală. Pentru aceasta, este necesară, printre altele, sporirea livrărilor românești către R.F.G. în produse industriale finite, cu un înalt grad de prelucrare și conforme cerințelor pieței. O importantă contribuție o poate aduce dezvoltarea relațiilor de cooperare pe termen lung între întreprinderile din ambele țări. Sînt luate în considerație nu numai acorduri referitoare la licențe, specializare etc., ci și la crearea de societăți mixte de producție în România. Grupul din Comitetul vest-german pentru relații economice cu țările răsăritene, care se ocupă cu problemele dezvoltării relațiilor economice cu România, se dedică, în special, promovării și intensificării contactelor de cooperare între întreprinderile din ambele țări.

— Ce amintiri v-a lăsat vizita în România ?

— În ultimii ani, am putut vizita România de mai multe ori. Impresiile din aceste călătorii sînt legate nu numai de realizările impunătoare ale construcției în diferite domenii economice — în primul rînd, în industrie. Îmi amintesc cu plăcere de numeroasele convorbiri interesante și utile, care mi-au prilejuit întîlniri personale cu reprezentanții unui popor înzestrat, multilateral și ospitalier.

Prin edificarea de noi ramuri industriale — am în vedere, în primul rînd, industria siderurgică, construcțiile de mașini și chimia — de a căror capacitate m-am putut convinge în repetate rînduri, România a devenit pentru multe țări un partener foarte interesant în comerțul exterior. Dezvoltarea economiei românești pentru export pe baza diviziunii internaționale a muncii contribuie, în mod esențial, la accelerarea și promovarea superioară a progresului tehnologic. Prin politica sa consecventă de industrializare, România a putut să-și întărească în mod hotărîtor poziția în comerțul internațional.

— Ce impresii și amintiri păstrați din timpul vizitei președintelui Ceaușescu în Republica Federală Germania ?

— Vizita din vara trecută a președintelui Nicolae Ceaușescu în R.F.G. mi-a lăsat o vie amintire, ca și celorlalți reprezentanți ai economiei vest-germane, care au avut ocazia să se întîlnească cu președintele dv. Importanța unei vizite la înalt nivel este legată, în primul rînd, de domeniul relațiilor politice. De aceea, mi se pare demn de o deosebită considerație modul intens, pătruns de o mare competență, cu care președintele Nicolae Ceaușescu a analizat problemele economice cu renumiți reprezentanți ai întreprinderilor vest-germane, în timpul șederii sale în R.F.G. Expunerea sa despre perspectivele dezvoltării economiei naționale românești a găsit, aici, un auditoriu foarte atent și interesat. Doresc să exprim speranța că acest rodnic schimb de păreri va putea fi continuat ; prin aceasta, dezvoltarea pe mai departe a colaborării la nivelul întreprinderilor va primi noi impulsuri. Cu prilejul vizitei președintelui Nicolae Ceaușescu, a fost semnat un acord pe termen lung între guvernele ambelor țări, ceea ce asigură cadrul corespunzător pentru promovarea cooperării economice.

Interviu realizat de
N. S. Stănescu

„Premise ale dezvoltării relațiilor româno-americane"

Russell Peterson

director al Consiliului pentru mediul înconjurător, consilier al președintelui S.U.A.

Activ multă vreme în domeniul chimiei aplicate, fost guvernator (republican) al statului Delaware, Russell Wilbur Peterson este principalul consilier al președintelui S.U.A. în problemele mediului înconjurător. În cursul unei recente vizite în România, Russell Peterson a acordat un interviu revistei „Lumea".

— Domnule Peterson, după cîte știu, interesul dv. principal la ora actuală este mediul înconjurător.

— Da. Sînt directorul Consiliului pentru mediul înconjurător de pe lîngă președintele S.U.A. și, în această calitate, sînt consilier atît pentru președinte, cît și pentru guvern în problemele privind calitatea mediului de viață al omului.

— Care sînt ultimele realizări sau măsuri în domeniul mediului înconjurător în Statele Unite ?

— Unul din lucrurile cele mai importante în materie de mediu înconjurător este instituirea a ceea ce noi numim „declarația procesului de influență a poluării asupra mediului înconjurător" ; prin aceasta vreau să spun că, atunci cînd o instituție federală realizează un proiect, trebuie, în primul rînd, să depună o declarație prin care să descrie influența pe care poate să o aibă acea acțiune asupra mediului înconjurător și să arate alternativele la respectivul proiect, punctele pozitive și cele mai puțin pozitive ale fiecăreia dintre ele, pentru a justifica alternativa pe care o alege.

Știu că există și la dv. o lege privind mediul înconjurător. Am stat de vorbă cu numeroși oameni de știință români din domeniul chimiei și am aflat foarte multe lucruri despre o serie de legi și măsuri din țara dv. care se ocupă de combaterea poluării aerului, apei. Cred că este o necesitate majoră ca națiunile să-și dea seama cît de important este, pentru calitatea vieții, să învățăm să trăim în armonie cu aerul, apa și pămîntul. Ele sînt toate interdependente, formează sistemul complicat al interdependențelor din viață, din care noi, oamenii, sîntem doar o componentă.

— Nu v-ați ocupat de mediul înconjurător de la început. Cum ați ajuns la acest domeniu ?

— De fapt, mă interesează de mai mulți ani, dar, inițial, am profesat ca cercetător chimist. Am un doctorat în chimie și am lucrat în industrie pentru Dupont, am răspuns de a serie de programe de cercetare majore, cum ar fi fibrele Dacron. Apoi, am candidat la alegerile pentru postul de guvernator al statului Delaware și am servit în acea calitate cîțiva ani. În acești ani, am devenit din ce în ce mai interesat de problemele mediului înconjurător, iar, ca guvernator, am adoptat o serie de legi în legătură cu această problemă.

— Ce ne puteți spune despre contactele pe care le-ați avut în țara noastră ? După cîte știu, ați fost primit de președintele Ceaușescu.

— Da, într-adevăr, am avut trei ocazii în care am stat de vorbă cu domnia-sa. Convorbiri foarte interesante. Una dintre ele, deosebit de plăcută pentru mine, cu ocazia demonstrației de la a 30-a aniversare a eliberării țării dv. ; am discutat despre relațiile dintre România și S.U.A., domnia-sa exprimîndu-și speranța continuării unor relații prietenești, unor relații comerciale crescinde. Am subliniat importanța acestei cooperări și am exprimat mulțumirea de a fi oaspetele guvernului român.

De asemenea, mi s-a părut a fi o știre de mare importanță faptul că președintele Ford a acceptat invitația de a vizita România, ceea ce va contribui la o dezvoltare sporită a relațiilor dintre țările noastre.

— Ați menționat că ați avut schimburi de păreri cu chimiști din România.

— Acest lucru s-a întîmplat ca rezultat al unei conversații pe care am avut-o cu un chimist proeminent din România, doamna Elena Ceaușescu, care m-a invitat să stăm de vorbă împreună cu un mare număr de oameni de știință din România. Am discutat despre importanța unei cooperări tot mai strînse în domeniul cercetării și dezvoltării între țările noastre.

— Este prima dv. vizită în țara noastră. Ce v-a impresionat, ce sentiment general aveți după această vizită ?

— Sînt foarte impresionat de prietenia oamenilor și de devotamentul lor față de muncă. Cu ocazia acestei călătorii, am putut vedea și regiunile agricole și constata activitatea intensă care se desfășoară în această ramură. De asemenea, am văzut marele progres pe care îl înregistrează poporul român în domeniul îmbunătățirii bunăstării economice. Și vreau să declar că doresc României deplin succes în această direcție.

— Și acum, în încheiere, despre Conferința mondială a populației. Cum ați comenta rezultatele conferinței ?

— Cred că această conferință va rămîne în istorie ca o reuniune mondială de mare importanță. Conferința în sine nu rezolvă, bineînțeles, problemele, dar deschide calea pentru acțiuni mult mai eficiente pe plan mondial. Eu o consider ca pe o piatră de hotar, un moment în evoluția accelerată către rezolvarea unor probleme critice ale planetei noastre. Cred că este extrem de important ca națiunile să recunoască și să se preocupe de relațiile dintre populație, resurse, mediu ambiant și bunăstarea economică. Faptul că oameni din toate părțile lumii au stat, timp de două săptămîni, împreună, petrecîndu-și ore întregi în discuții uneori contradictorii, în dezbateri care au ajuns la probleme și abordări comune în domeniul populației, este de o importanță într-adevăr istorică și o experiență cu mare valoare educativă pentru noi toți, experiență care ne va servi, atunci cînd ne vom întoarce acasă, în rezolvarea propriilor noastre probleme pe scară națională.

Convorbire realizată de
Catinca Ralea

Prima săptămînă a noii sesiuni

Corespondență de la Ion Goriță

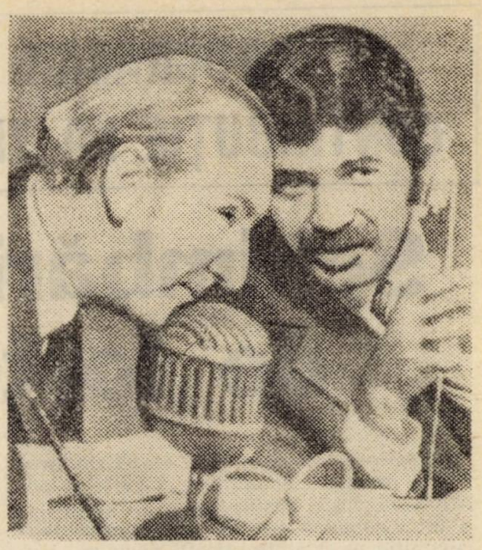

Secretarul general al O.N.U., Kurt Waldheim, și președintele actualei sesiuni, Abdelaziz Bouteflika

Deși consacrată în special unor probleme cu caracter procedural — alegerea președintelui și a membrilor Biroului, adoptarea ordinii de zi și organizarea lucrărilor — prima săptămînă a celei de-a 29-a sesiuni a Adunării Generale a O.N.U. a reflectat, într-o măsură apreciabilă, principalele linii directoare, tendințe și orientări ale acestei importante reuniuni care, pînă la sfîrșitul anului, se va afla în centrul atenției opiniei publice mondiale.

În acest an, numeroase probleme s-au adăugat unei lungi liste de preocupări ale Organizației. Așa cum afirma Abdelaziz Bouteflika, ministrul de externe algerian, președinte al actualei sesiuni a Adunării Generale, „noi probleme de natură și urgență diferite, dar care, toate, se impun în mod egal atenției noastre, pun la încercare bunăvoința comunității internaționale, competența reprezentanților acesteia și eficiența mecanismului Organizației Națiunilor Unite".

Cu mult interes a fost primită la O.N.U. inițiativa unui număr de 34 de state, între care și România, privind înscrierea pe ordinea de zi a sesiunii a punctului „Retragerea tuturor trupelor străine staționate în Coreea de Sud sub steagul O.N.U.". În cursul dezbaterilor din cadrul Biroului Adunării Generale, numeroși vorbitori, exprimîndu-și adeziunea față de această inițiativă, au subliniat că retragerea trupelor străine care se află în Coreea de Sud sub egida O.N.U. constituie o condiție indispensabilă a reunificării pașnice a Coreei. În cursul celei de-a 28-a sesiuni, Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite, acționînd într-un spirit favorabil soluționării pe calea negocierilor a problemelor internaționale majore, a decis desființarea așa-zisei „Comisii a Națiunilor Unite pentru unificarea și refacerea Coreei". Cu aceeași ocazie, ea a luat notă cu satisfacție de comunicatul comun al Nordului și Sudului Coreei care enunța principiile de bază ale reunificării țării : realizarea acesteia pe cale pașnică, independentă, fără recurgerea la forță împotriva uneia din părți sau amestec străin. Ținînd cont de evoluțiile pozitive intervenite în relațiile dintre cele două părți ale Coreei, Adunarea Generală aduce o contribuție de seamă la rezolvarea acestei chestiuni, recunoscînd necesitatea retragerii trupelor străine aflate în Coreea de Sud sub drapelul O.N.U. și încurajînd părțile direct interesate să adopte măsurile ce se impun în acest scop. Subliniind atașamentul ferm al României față de idealurile de libertate și unitate națională, șeful delegației române, George Macovescu, ministrul afacerilor externe, vicepreședinte al Adunării Generale, a exprimat înalta apreciere și sprijinul constant al țării noastre pentru aspirațiile legitime ale poporului coreean de a decide liber, fără nici un amestec străin, asupra soartei sale, pentru realizarea unificării pașnice și independente a patriei.

Un alt punct care suscită interesul general al delegațiilor prezente la sesiune este cel privind problema palestiniană. Înscris pe ordinea de zi la inițiativa unui mare număr de state din diferite zone geografice, între care și România, acest punct constituie dovada elocventă a preocupării majore a statelor membre față de una din problemele acute ale situației internaționale. Sînt tot mai mulți cei care se pronunță pentru adoptarea unor măsuri hotărîte în vederea reglementării acestei probleme care, deși se află în atenția O.N.U. încă din primul deceniu al existenței Organizației, nu și-a putut găsi o rezolvare în conformitate cu interesele legitime ale poporului palestinian. „După părerea noastră — sublinia șeful delegației române — înscrierea ca punct distinct și dezbaterea de către plenara Adunării Generale a acestei probleme, trebuie să constituie o reală contribuție a O.N.U. la recunoașterea drepturilor poporului palestinian la autodeterminare, la eforturile pentru instaurarea păcii și crearea condițiilor pentru ca fiecare țară, fiecare popor din această zonă, avînd asigurate independența, suveranitatea și integritatea teritorială, să-și poată concentra eforturile în direcția dezvoltării economice și sociale".

Între multiplele probleme care vor face obiectul dezbaterilor în Comitetul politic al Adunării Generale, dezarmarea ocupă un loc prioritar. Încă din primele zile ale sesiunii, au fost exprimate opinii subliniind necesitatea ca O.N.U., în virtutea responsabilităților ce îi revin în conformitate cu prevederile Cartei, să se angajeze cu mai multă hotărîre în examinarea problemelor complexe ale dezarmării, să adopte măsuri concrete de natură să contribuie la obținerea unor reale progrese în acest domeniu.

În afara rapoartelor privind activitatea Comitetului de dezarmare și punctelor privind Conferința mondială pentru dezarmare și reducerea bugetelor militare, pe agenda Comitetului politic sînt înscrise două noi puncte privind crearea unor zone lipsite de arme nucleare în regiunea Orientului Mijlociu și în Asia de sud. Aceste noi inițiative sînt interpretate la O.N.U. ca o expresie a preocupării statelor pentru realizarea unor pași concreți pe calea înfăptuirii dezarmării generale, în primul rînd a celei nucleare, pentru eliberarea omenirii de spectrul unui război atomic și de povara unor cheltuieli militare care se amplifică într-un ritm fără precedent.

Săptămînile următoare ale sesiunii vor fi dominate de dezbaterile generale, care vor prilejui o amplă analiză a situației internaționale actuale, a problemelor păcii și securității, dezvoltării economice și sociale, altor chestiuni majore care preocupă comunitatea internațională și la a căror rezolvare Organizația Națiunilor Unite poate și trebuie să-și aducă o contribuție pe măsura importanței și prestigiului său.

Întîlnire, la Casa Albă, între președintele S.U.A., Gerald Ford, și ministrul afacerilor externe al U.R.S.S., Andrei Gromiko. La convorbiri au luat parte secretarul de stat al S.U.A., Henry Kissinger, și ambasadorul sovietic Anatoli Dobrînin (în spate)

PROGRAMUL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN — CONTRIBUȚIE LA TRANSFORMAREA PE BAZE NOI A OMENIRII

Schimbări radicale în raportul de forțe pe plan mondial

Omenirea traversează o etapă de profunde prefaceri economice, sociale și politice, cunoaște desfășurarea impetuoasă a unui complex proces de transformări revoluționare, cu implicații decisive asupra afirmării crescînde a forțelor socialismului, democrației și progresului, a consolidării cursului spre destindere și cooperare, spre așezarea raporturilor internaționale pe baze noi, de egalitate și respect, de înțelegere și conviețuire în pace a tuturor națiunilor și țărilor lumii.

Rezultat firesc al acestei evoluții legice a societății, raportul de forțe mondial a înregistrat hotărîtoare deplasări în favoarea socialismului — ca realitate economico-socială prezentă în 14 state și, neîndoielnic, ca proces istoric de dezvoltare viitoare obiectivă, pe trepte noi, superioare a umanității —, în favoarea tuturor forțelor antiimperialiste, care se pronunță, cu legitim temei, pentru o lume nouă, a echității și înțelegerii, a păcii și colaborării, o lume a dreptății sociale și naționale.

Incapacitatea peremptorie a capitalismului de a asigura progresul rapid și egal al popoarelor, politica sa economică — de risipă de resurse materiale și umane, generatoare de crize și inegalități politice, sociale și economice, cît și în planul raporturilor internaționale —, dovedesc îngustarea ariei sale de acțiune, reducerea considerabilă a puterii sale de influență, într-un cuvînt, caracterul istoricește depășit al acestei forme de organizare a societății.

Îi revine socialismului misiunea istorică de a asigura progresul multilateral al popoarelor, construirea unei lumi drepte, în care națiunile lumii să conviețuiască în deplină egalitate, libere, suverane și prospere. Dezvoltarea în ritmuri înalte a fiecărui stat socialist, întărirea — pe această bază — a socialismului în ansamblu conferă acestei societăți atributul de factor primordial al democrației și progresului, putere de influență sporită în rîndul tot mai multor popoare ale lumii.

„Analiza materialist-dialectică și istorică a vieții internaționale — se subliniază în Programul Partidului Comunist Român — **demonstrează că procesul transformărilor revoluționare și noua politică privind relațiile între state corespund necesităților de progres al întregii omeniri. Pentru transformarea posibilității în realitate trebuie acționat însă cu toată fermitatea și în cea mai strînsă unitate. Stă în puterea forțelor revoluționare, progresiste, a popoarelor să acționeze cu succes pentru transformarea lumii și așezarea ei pe baze noi, pentru făurirea orînduirii socialiste. Prin luptă unită, popoarele pot asigura instaurarea unei ere noi de pace și colaborare internațională".**

În ansamblul uriașelor forțe revoluționare, antiimperialiste, progresiste ale epocii contemporane, țările socialiste se afirmă — prin promovarea constantă a unei politici de destindere, cooperare și colaborare între state — ca factor fundamental al luptei popoarelor pentru eliberare națională și socială, pentru făurirea unei lumi mai drepte și mai bune. Victoria Marii Revoluții Socialiste din Octombrie — care a produs prima brеșă adîncă în sistemul capitalist, pînă atunci atotcuprinzător — și crearea, astfel, a primului stat socialist în lume, triumful, după aproape două decenii de luptă, a revoluției populare chineze, făurirea marelui stat socialist chinez, înfăptuirea revoluțiilor populare și trecerea la edificarea societății noi, socialiste, într-un șir de state din Europa, Asia, America Latină sînt evenimente istorice care au marcat — într-o perioadă istorică relativ scurtă — mari și hotărîtoare mutații revoluționare pe arena mondială, au demonstrat lumii forța și superioritatea noii orînduiri sociale, marea ei putere de atracție, înrîurirea ei mereu sporită asupra evoluției istorice a omenirii.

Sistemul mondial socialist — care cuprinde 14 state suverane și independente, în care noua orînduire, socialistă, se făurește cu succes într-o mare diversitate de condiții economice, politice, de particularități istorice și naționale — reprezintă astăzi o grandioasă forță economică și social-politică a contemporaneității. Socialismul se construiește pe o arie depășind un sfert din suprafața pămîntului, cuprinde peste o treime din populația globului, contribuie cu aproape 40 la sută la producția mondială. Întărirea continuă a sistemului socialist mondial are loc ca efect al unui proces legic, atît prin înflorirea continuă a statelor socialiste, cît și prin trecerea a noi și noi popoare pe calea edificării noii orînduiri sociale.

Succesele repurtate de popoarele țărilor socialiste, sub conducerea partidelor lor comuniste și muncitorești, în dezvoltarea economiei, științei și culturii, în consolidarea noii orînduiri, acțiunile și inițiativele constructive desfășurate de acestea pe arena internațională au determinat adîncirea crizei generale a capitalismului, întărirea considerabilă a forțelor antiimperialiste, ale democrației și progresului. Socialismul se identifică astăzi cu esențiala forță revoluționară a contemporaneității, împotriva politicii imperialiste de dominație și dictat, în salvgardarea păcii și securității internaționale. Victoriile istorice ale socialismului exercită, totodată, o înrîurire mereu mai mare asupra dezvoltării progresiste a omenirii, asupra cursului evenimentelor pe arena internațională. Activitatea internă și externă a țărilor socialiste, relațiile pe care le promovează între ele sînt privite cu legitim interes de masele muncitoare de pretutindeni, exercitînd o marcată influență asupra dezvoltării sociale a epocii actuale.

Creșterea influenței internaționale a sistemului socialist mondial nu se realizează, desigur, prin simpla sa existență, ea este condiționată de înflorirea economiei, științei, culturii, de ridicarea standardului material și spiritual al oamenilor muncii din fiecare stat socialist. Forța socialismului în ansamblu își are originea în creșterea economică, culturală, științifică a fiecărei țări socialiste în parte. Este îndatorirea primordială a fiecărui partid comunist din statele socialiste de a-și concentra eforturile și a se preocupa constant de întărirea din toate punctele de vedere a propriei țări, în acest fel îndeplinindu-și atît sarcina națională cît și cea internațională, de a contribui la mersul general al omenirii spre socialism. Numai înțelegînd în mod unitar și în interdependența lor dialectică îndatoririle lor naționale și cele internaționale, poate fi asigurată cu succes edificarea socialismului și comunismului, poate cîștiga în eficiență aportul practic la afirmarea ideilor marxism-leninismului în lumea întreagă.

„Pînă la urmă — spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu, cu prilejul cuvîntării rostite la inaugurarea Transfăgărășanului **— întărirea socialismului, a forței sale în lume stă în rezultatele pe care le obține fiecare popor în construcția societății socialiste. Cu cît fiecare popor obține rezultate mai bune, cu atît înaintează mai rapid pe calea socialismului, cu atît se întărește forța socialismului, crește prestigiul său în lume, sporește contribuția sa la cauza progresului și păcii internaționale".**

Firește, înrîurirea socialismului în lume se realizează într-o multitudine de planuri. În acest context, în perspectiva trecerii a noi state pe calea construcției socialiste, relațiile reciproce între țările socialiste se evidențiază ca un domeniu esențial. Iată de ce apar importante, necesare și actuale elaborarea teoretică și realizarea practică a unui model de relații — veritabil prototip al raporturilor internaționale viitoare — menit să exercite o influență mobilizatoare hotărîtoare pentru toate popoarele lumii. Aplicarea consecventă, în relațiile dintre țările socialiste, a principiilor marxism-leninismului și internaționalismului proletar, ale deplinei egalități în drepturi, respectării independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne sau externe, întrajutorării tovărășești, solidarității în lupta pentru cauza oamenilor muncii de pretutindeni — principii ce formează un tot unitar, neputînd fi separate sau opuse unul altuia — reprezintă condiția fundamentală a dezvoltării și înfloririi fiecărei țări socialiste, a întăririi forței și unității lor, a creșterii prestigiului și puterii de atracție a socialismului în lume.

Țările socialiste influențează, în chip substanțial, evoluția lumii contemporane prin activitatea lor internațională consacrată împlinirii aspirațiilor legitime ale popoarelor, de pace, deomerație, independență națională și progres social. Esențiale sînt, în acest cadru, afirmarea

consecventă a politicii lor constructive, de înțelegere și colaborare între state pe temeiul normelor și principiilor legalității și eticii internaționale, promovarea consecventă a politicii de solidaritate și unitate cu toate forțele și mișcările antiimperialiste, progresiste și democratice ale epocii noastre, care luptă pentru pace și propășire națională.

Proces dialectic, în plină evoluție, transformarea sistemului socialist mondial în factor hotărîtor al dezvoltării omenirii, sporirea înrîuririi sale în lumea contemporană se bazează pe întărirea continuă a fiecărei țări socialiste, a coeziunii lor, pe solidaritatea și sprijinul pe care înțelege să-l acorde tuturor forțelor antiimperialiste angrenate în călăuzirea și accelerarea mersului omenirii spre bunăstare și pace, spre progres multilateral, spre dreptate socială și națională.

În viața internațională se accentuează tot mai mult — element de deosebită însemnătate pentru pacea și progresul omenirii — rolul și contribuția statelor care se pronunță pentru o dezvoltare de sine stătătoare, fără ingerințe străine, a tinerelor state independente, în marea lor majoritate state mici și mijlocii.

Prăbușirea sistemului colonial al imperialismului a determinat modificări radicale pe harta social-politică a omenirii și, implicit, în raportul de forțe pe plan internațional. Noile state suverane apărute în ultimele decenii, țările care pășesc pe calea dezvoltării independente economice și sociale își afirmă viguros voința de conservare a atributelor esențiale ale ființei lor — independența și suveranitatea națională —, se pronunță cu fermitate pentru consolidarea lor economică și socială, pentru valorificarea largă și eficientă a resurselor naturale în folosul propriilor popoare. Ele luptă — un alt argument în sprijinul considerării acestor state ca forță importantă a mișcării antiimperialiste, democratice mondiale — împotriva asupririi străine, a colonialismului și neocolonialismului, pentru abolirea oricărei forme de dominație a unui stat asupra altuia, militează activ și se pronunță cu fermitate în favoarea păcii și democrației în lume, pentru însănătoșirea, în folosul tuturor, a atmosferei internaționale.

O deosebită intensificare cunosc mișcările sociale din țările Americii Latine și Africii, lupta popoarelor de pe aceste continente pentru apărarea și consolidarea independenței naționale, împotriva imixtiunii cercurilor imperialiste în treburile lor interne, pentru o dezvoltare liberă, de sine stătătoare, pe calea progresului social și civilizației.

În rîndul marelui front antiimperialist al forțelor democratice și progresiste din epoca contemporană o contribuție importantă o aduc mișcările de eliberare națională, lupta popoarelor pentru cîștigarea și apărarea independenței naționale. În condițiile favorabile ale modificărilor survenite în raportul de forțe mondial în favoarea socialismului și progresului, avîntul luptei de eliberare națională, în care au fost cuprinse largi mase de oameni de pe vaste suprafețe ale pămîntului, a dus la prăbușirea rapidă și pentru totdeauna a anacronicului sistem colonial imperialist. Proces încă în desfășurare, eliberarea națională a cunoscut în ultimii ani succese de prestigiu. Avem în vedere victoriile strălucite ale popoarelor din Guineea-Bissau și Mozambic, perspectivele optimiste ale decolonizării celorlalte teritorii aflate încă sub administrație portugheză. Avem, de asemenea, în vedere creșterea împotrivirii maselor populare din Rhodesia și Republica Sud-Africană față de politica rasistă condamnată de istorie, succesele forțelor patriotice din Vietnamul de Sud, Laos și Cambodgia, lupta lor reală pentru drepturi și libertăți democratice, pentru cucerirea dreptului legitim al popoarelor respective la o dezvoltare de sine stătătoare, fără amestec străin.

Viața demonstrează că procesul destrămării sistemului colonial a determinat și determină profunde transformări în viața popoarelor, în desfășurarea întregii vieți internaționale. Este un proces cu un remarcabil aport la erodarea imperialismului, la îngustarea ariei sale de dominație și, implicit, la consolidarea forțelor progresului, democrației și socialismului, la modificarea, în sensul cerut de istorie, antiimperialist, a raportului de forțe existent astăzi pe plan mondial.

Parte integrantă a marelui front al socialismului, democrației, progresului și păcii, poporul român, condus cu clarviziune și hotărîre de partidul său comunist, militează consecvent pentru lărgirea, întărirea și creșterea puterii de influențare a forțelor antiimperialiste, își aduce o contribuție strălucită, cu largă recunoaștere internațională, la victoria ideilor rațiunii, ale progresului, la statornicirea în lumea de astăzi și cea de mîine a deplinei legalități și etici în raporturile internaționale. **„Partidul Comunist Român — stă înscris în Carta fundamentală, ideologică, teoretică și politică a comuniștilor, Programul partidului — se va călăuzi și în viitor neabătut după principiile socialismului științific, după atotbiruitoarea învățătură marxist-leninistă, dezvoltînd larg colaborarea și solidaritatea internațională cu țările socialiste, cu țările care se dezvoltă independent, cu partidele comuniste, cu mișcările revoluționare și progresiste de pretutindeni".**

Structura forțelor antiimperialiste se distinge printr-o mare diversitate, aceasta „topind" într-un ansamblu coerent, unitar, diferite clase, categorii și grupuri sociale.

Prin rolul esențial în producția bunurilor necesare societății, în perfecționarea procesului de producție, prin nobilele țeluri pe care și le propune și pentru care luptă cu eroism — abolirea vechilor relații bazate pe exploatare și asuprire, înfăptuirea unei politici noi, de deplină echitate, atît pe plan intern cît și internațional — pe primul plan se detașează, ca forța cea mai puternică a procesului revoluționar mondial, clasa muncitoare, organizațiile ei politice și profesionale.

Evenimentele sînt mărturii pe deplin convingătoare ale capacității clasei muncitoare de a-și duce pînă la capăt misiunea ei istorică, de a influența decisiv evoluția social-politică a omenirii, a cursului vieții internaționale, a destinelor popoarelor. Analiza marxist-leninistă a fenomenelor și proceselor societății omenești de azi învederează rolul mereu mai important al clasei muncitoare, afirmarea ei în triumful noului ; într-un șir de state ale lumii, lupta clasei muncitoare și-a găsit încununarea supremă, victoria socialismului, orînduire, în perspectivă istorică, a întregii umanități. Clasa muncitoare din țările capitaliste se afirmă cu tot mai multă vigoare în lupta sa pentru democrație și progres social ; în lichidarea colonialismului, ca și în înfruntarea cu practicile neocolonialiste, în constituirea și consolidarea a numeroase state independente, muncitorimea, organizațiile sale politice și profesionale s-au afirmat ca principală forță motrice. A crescut, de asemenea, influența sa asupra altor categorii sociale, producînd mutații evidente în rîndul altor categorii sociale, cu efecte dinamizatoare asupra frontului mondial antiimperialist.

Vital interesată în dezvoltarea economico-socială independentă, în abolirea definitivă a războiului, în excluderea acestuia din istoria viitoare a raporturilor dintre state, imensa masă de femei reprezintă un mare rezervor de energie și combativitate în mișcarea antiimperialistă. Alcătuind peste jumătate din populația globului, femeile participă cu tot mai multă energie la lupta împotriva exploatării capitaliste, a discriminărilor rasiale, a politicii de război și agresiune, pentru apărarea liniștii și securității căminelor lor, a patriei lor.

O puternică forță revoluționară a contemporaneității o reprezintă țărănimea, clasă socială care, în alianță cu muncitorimea, a avut și continuă să aibă un rol deosebit de important în lupta pentru drepturi economice și sociale, împotriva exploatării, pentru o viață mai demnă. Deținînd o însemnată pondere în populația lumii — peste 60 la sută — țărănimea este astăzi un remarcabil factor de progres în toate țările lumii, în viața internațională. Nu de puține ori, această clasă socială a participat activ, uneori cu arma în mînă, la lupta de eliberare națională, împotriva colonialismului, neocolonialismului, imperialismului, pentru o viață mai dreaptă și mai bună, pentru pace. Dezvoltarea luptei maselor largi ale țărănimii contribuie la adîncirea contradicțiilor sistemului capitalist, la slăbirea pozițiilor imperialismului, la întărirea uriașului front antiimperialist mondial.

Tot mai hotărît se afirmă în sînul forțelor revoluționare, progresiste, intelectualitatea, categorie socială căreia revoluția științifică și tehnică, necesitatea creșcîndă a dezvoltării învățămîntului, științei și culturii îi conferă un loc deosebit în lupta pentru civilizație, pentru punerea geniului uman în slujba cunoașterii, progresului și păcii. Intelectualitatea, ale cărei număr și pondere în societate cunosc o sporire continuă, **„este vital interesată** — subliniază Programul partidului — **într-o politică nouă de pace, de respect al independenței fiecărei națiuni, de concentrare a forțelor și resurselor statelor, a cuceririlor științei și culturii, spre ridicarea bunăstării și fericirii popoarelor".**

Printre factorii activi de promovare și realizare a apropierii și înțelegerii între popoare se numără tineretul, uriașă energie revoluționară a contemporaneității, care se pronunță împotriva politicii de dominație și dictat în viața internațională, pentru înlăturarea pericolului unui nou război mondial — în care ar fi chemat să dea cel mai greu tribut de sînge — și statornicirea unui climat de pace și securitate în lume.

Vital interesată pentru asigurarea unor condiții optime de învățămînt și viață, tînăra generație se afirmă cu tot mai multă vigoare în arena luptelor sociale, împotriva nedreptății și inegalității ce guvernează organizarea capitalistă a societății, milioane de tineri se pronunță pentru egalitate și dreptate socială, pentru instaurarea unor relații de încredere și colaborare pașnică între state, pentru securitate și pace în lume.

Alături de clasa muncitoare, de celelalte categorii sociale angrenate în lupta antiimperialistă se înscriu, ca o componentă activă, noi și noi forțe sociale și politice, printre care păturile mijlocii, cercuri sociale de cele mai diverse convingeri și orientări politice, filozofice și religioase, reprezentanți ai unor partide politice burgheze cu vederi progresiste etc. Antrenarea în procesul luptei pentru pace și progres social a acestor categorii și grupuri sociale creează în lume un nou eșalon de forțe, largi și numeroase, care se opun imperialismului și politicii anacronice a acestuia. În zilele noastre, se impune necesitatea imperioasă ca aceste forțe să participe activ, alături de clasa muncitoare, țărănime, de celelalte categorii sociale, pentru împlinirea aspirațiilor de pace, înțelegere și cooperare ale popoarelor.

O forță care își afirmă o contribuție de cea mai mare importanță în lumea contemporană — fără să se constituie într-o

categorie socială distinctă — o reprezintă, prin organizare, disciplină și atribuțiile ce-i revin în stat, armata. Este de natura evidenței că aportul forțelor armate în transformarea pe baze democratice a societății, în favorizarea climatului de pace și colaborare internațională este strîns legat de punerea armatei în slujba poporului, a intereselor sale, a politicii de propășire economică, socială și politică de sine stătătoare, a apărării cuceririlor revoluționare ale popoarelor, a independenței și suveranității fiecărei națiuni.

Creșterii neîncetate a prestigiului, rolului și capacității de influențare, de acțiune a forțelor socialismului, a largului front antiimperialist, a forțelor progresului și păcii în evoluția — cu determinări istorice obiective — a omenirii pe calea democrației i se vor opune, desigur, încercări ale reacțiunii, ale imperialismului de a împiedica sau frîna schimbările înnoitoare ce se afirmă în lume, statornicirea între statele lumii a politicii noi de destindere, înțelegere și colaborare.

Este convingerea Partidului Comunist Român, a întregului nostru popor că — așa cum stă înscris în Programul partidului — în condițiile existenței acestui imens front al forțelor revoluționare, democratice, ale accentuării treptate a luptei sale pentru o lume mai dreaptă și mai bună, **„există toate condițiile pentru lichidarea vechii politici, bazate pe inegalitate și asuprire, pentru instaurarea unor relații noi, care să asigure dezvoltarea liberă și independentă a tuturor națiunilor, conlucrarea lor fructuoasă într-un climat de pace și securitate. Pentru ca aceste posibilități să devină realitate, este necesar să se asigure unirea tuturor forțelor revoluționare, progresiste, antiimperialiste — atît pe plan național, cît și internațional— pentru creșterea continuă a rolului lor în viața social-politică a lumii. Unirea strînsă a acestor forțe, creșterea influenței partidelor comuniste și muncitorești în rîndul lor constituie un factor determinant pentru transformarea revoluționară a societății omenești, pentru instaurarea egalității, colaborării și respectului reciproc între națiuni“.**

Alături de popoarele iubitoare de pace din întreaga lume, poporul român militează cu fermă consecvență pentru instaurarea unor noi relații internaționale, democratice, pentru înțelegere, colaborare și pace, pentru împlinirea năzuințelor de libertate și progres ale popoarelor. În deplin consens cu aspirațiile și interesele supreme ale națiunii noastre socialiste, activitatea internațională a partidului și statului nostru este statornic consacrată apropierii, cooperării și prieteniei cu toate popoarele lumii, statornicirii pe arena mondială a unui climat favorabil călăuzirii energiei popoarelor spre propășire pașnică, liberă și suverană.

Acestor deziderate majore ale contemporaneității înțeleg să le dedice întreaga lor activitate partidul și statul nostru, dezvoltînd larg raporturile cu țările socialiste, cu statele care au pășit pe calea dezvoltării independente, cu mișcările de eliberare națională, cu toate statele lumii, fără deosebire de orînduire socială, cu toate forțele progresiste, iubitoare de pace și libertate. Strînsa unitate a tuturor acestor forțe, acțiunile lor hotărîte și energice, mobilizarea celor mai cuprinzătoare forțe sociale constituie factorul decisiv, esențial în determinarea unei cotituri radicale spre destindere, pace și securitate în politica internațională, pentru făurirea unei lumi viitoare profund democratice, a unei lumi mai bune și mai drepte.

Ilie Olteanu

BUENOS AIRES

Noua legislație a muncii

Corespondență de la Eugen Pop

Programul de seară al postului național de televiziune din Buenos Aires a fost întrerupt, în ziua de 18 septembrie, pentru o transmisiune extraordinară, în direct, de la sediul marii centrale sindicale argentiniene — Confederația Generală a Muncii (C.G.T.). În sala reuniunilor plenare începea un dialog pasionant în legătură cu noua legislație a muncii, aprobată cu cîteva zile mai înainte în Parlament și care, la 20 septembrie, urma să fie promulgată de președintele țării, Maria Estela Martinez de Peron. Participau la această reuniune secretari generali ai diferitelor asociații profesionale pe ramură, afiliate la această centrală și la organizația celor „62 de sindicate“. În spiritul comunicării directe cu reprezentanții oamenilor muncii, erau de față parlamentari care îmbinau analiza politico-socială a legii cu o serie de explicații interesante în legătură cu elaborarea textului de lege, care, pe lîngă ordonarea și sistematizarea unor prevederi legale disparate în materie, dau acestora noi dimensiuni și, implicit, un puternic impuls pentru progresul social. Era prezent la sediul sindicatelor și președintele Camerei Deputaților, Raul Lastiri, care a reliefat caracterul avansat al noii legislații asupra problemelor de muncă, cea mai avansată din istoria țării. Lîngă el se afla senatorul Afrio Penissi, care a adus un elogiu rolului îndeplinit în desfășurarea forțelor naționale de către clasa muncitoare, „coloana vertebrală a Mișcării Justițialiste“. Ministrul muncii, Ricardo Otero, și el de față, făcea o comparație cu trecutul relativ apropiat, cînd însăși revendicarea unor drepturi minore se lovea, adesea, de o rezistență înverșunată.

Maria Estela Martinez de Peron a vorbit mulțimii adunate în „Plaza de Mayo“, unde a avut loc mitingul popular organizat de Confederația Generală a Muncii

În această atmosferă, conducerea C.G.T. a lansat un apel pentru o manifestație de masă, în „Plaza de Mayo“, la care să fie exprimate mulțumirea și satisfacția oamenilor muncii față de noua legislație, considerată ca o foarte importantă cucerire în lupta sindicatelor.

În ziua de 19 septembrie, mai multe ziare argentiniene publicau, pe pagini speciale, un document al Confederației Generale a Muncii. „Simpla enunțare a diferitelor articole din legea privind contractul de muncă — apreciază C.G.T. — vorbește despre vocația socială a guvernului și dovedește că muncitorii și muncitoarele vor fi în permanență ocrotiți de o legislație care garantează stabilitatea locului de muncă, elimină tot felul de discriminări și ferește de arbitrariul celor care pot face abuz de condiția lor patronală“.

Documentul Confederației Generale a Muncii pune în lumină principii și norme ale noii legislații, prin care se extind și se garantează drepturile salariaților în diferitele compartimente ale raporturilor cu întreprinderile : asigurarea salariului minimal și obligativitatea protecției muncii, desființarea oricărei discriminări după sex, convingeri religioase sau politice, mărirea duratei concediilor de odihnă, protejarea mamei și copilului, printr-o serie de drepturi noi acordate femeii muncitoare, incluzînd cele cuvenite în caz de naștere. Noua legislație a muncii — se arată într-o declarație a celor „62 de sindicate“ — constituie „unul din evenimentele majore înregistrate de istoria relațiilor de muncă în Argentina. Legea contractului de muncă este una din marile realizări justițialiste. Este reafirmarea unei concepții doctrinale, care constituie fundamentul mișcării naționale și populare din care facem parte“.

Urmînd după naționalizarea comercializării petrolului — act de seamă în efortul pentru consolidarea independenței economice — noua lege a muncii are semnificația înaintării pe făgașul progresului social. Atît naționalizarea în sectorul petrolier, cît și promulgarea „legii contractului de muncă“ reprezintă momente ale unui proces în care guvernul justițialist urmărește să realizeze un program de reconstrucție și emancipare națională. Pe lîngă semnificația și efectul în sfere precise ale vieții economice și sociale, atît naționalizarea desfacerii petrolului cît și noile reglementări legale asupra relațiilor de muncă au menirea să demonstreze — prin sprijinul popular dat acestor acte guvernamentale — că definitorie pentru evoluția politică argentiniană este înaintarea acestui proces, în cadrul constituțional, și nicidecum orientarea acelor grupări care, prin violență și atentate, vor să-i imprime un alt curs. Această idee răzbate dintr-o serie de declarații ale conducătorilor justițialiști. Ea a fost reafirmată și în desfășurarea mitingului din 20 septembrie, cînd uriașele coloane de manifestanți s-au întîlnit în „Plaza de Mayo“, pentru a saluta actul promulgării legislației asupra muncii.